G. R. S. 59]

GPB—15,000—22-7-14

GENERAL AND REVENUE SECRETARIAT.

1894-5

191 .

(Miscellaneous)

File No. 221 (Sec III)

Serial Nos.

Papers Filed.

*Month*_____

SUBJECT.

Visit of the Sri Sringeriswami to the Sri Ranganathaswami temple at Srirangapatam

PREVIOUS REFERENCES.	LATER REFERENCES.

W
8-7-85

Dear Sir

Will you please meet
upon the Chairman
Maharani Regent Hall
afternoon at 3.30 p.m.,
I expect to meet you at
Kunkal station

Yours
Dr. Kantawala

Augt 9, 55

Mysore 9th Oct. 1895

Sir,

I had been to Sree-
-rangapatna yesterday
for the purpose - & got
the Plan prepared in
correctly. The draft-
memo was also prepared.
It will be fair copied
& sent by the Sub-Dy.
C. I think I will
get it tomorrow then

I will submit it
at once —

I beg to remain,
Sir,
Your most obdt.
Servant
W. Venkatanarayana
Dy. Commr. of
Mysore

To
A. Srinivasachariar Esq. B.A.
Sery. to the Govt. of Mysore
Bangalore Cantt

MEMORANDUM.

The Sringeri Swami arrived at Bangalore on the morning of the 31st May 1895. He was then returning to his head-quarters after a long tour of nearly three years in Southern India. According to his original programme, he was to have stopped at Bangalore for a couple of days and then gone on straight to Sringeri, *via* Tumkur and Arsikere. But Her Highness the Maharani-Regent, who was then in Mysore, on hearing of the Swami's arrival in Bangalore, expressed a wish to pay her respects to him, and sent a special message desiring the Swami to be so good as to pay her a brief visit at Mysore before returning to Sringeri. The time at the Swami's disposal was short, as he had to be at Sringeri for the annual ceremony of Chatur Masya Sankalpa, which was then fast approaching; yet considering Her Highness' recent bereavement, he decided to accept the invitation and to proceed to Mysore.

2. Accordingly the Swami left Bangalore on the 7th June, and travelling by stages, was to arrive on the 10th idem at Paschimavahini, the stage nearest Mysore. His *mamul* route to Paschimavahini lay outside the Seringapatam Fort. But the Deputy Commissioner, Mr. Venkatavardiengar, who had been specially deputed, under Her Highness the Maharani-Regent's orders, to escort the Swami to Mysore, pressed him to make a detour through the Fort. The Deputy Commissioner did this out of respect to the Swami and a desire to please the people who were eager to see the Swami pass in procession through their streets. The Swami was not inclined to make this detour, and after expressing his reluctance, eventually yielded to the entreaties of the Deputy Commissioner out of a desire not to appear to be discourteous to so high an officer. Again, when the Swami was within the Fort, similar entreaty was used by the Deputy Commissioner to induce him to visit the Temple of Sriranganatha Swami. There was nothing intrinsically blameworthy in the Deputy Commissioner's desire to show every possible consideration to a distinguished guest of Her Highness, and it was natural for him to do so as the son of a distinguished Deputy Commissioner who once had the honor of escorting a former Sringeri Swami with great *éclat* under the orders of the Chief Commissioner Mr. Bowring. But Government cannot acquit him of great indiscretion in departing from the *mamul* route, and the only extenuating circumstance in his favor is, that being a

new comer to the District, he failed, in his ignorance of local conditions, to calculate that any special deference he showed to the Swami was likely to excite jealousy in some other quarter.

3. In his visit to Sriranganatha Swami Temple the Swami was accompanied by the Deputy Commissioner, the Sub-Division Officer of French Rocks, the Amildar, Munsiff, Deputy Amildar, Parpathegar and others present. The Swami entered the temple and proceeded as far as the *Garbhagudi* or the principal shrine. He stood at its entrance, and there stood by his side and behind him the Officers present. The wall of the *Garbhagudi* is six feet thick, and an opening in this wall is used as the entrance to the shrine, and faces east. At the inner end of this opening there are two pillars, one on each side, placed obliquely as regards the shrine, ~~and~~ so as to move the centre of the space between the pillars a few inches to the north of the centre line of the shrine. The Swami stood between these two pillars and quite close to the ~~nor~~southern one. From where he stood the pedestal of the idol of Sriranganatha was fully five or six feet in a straight line. In the following diagram the place where the Swami took up his position is shown as A—

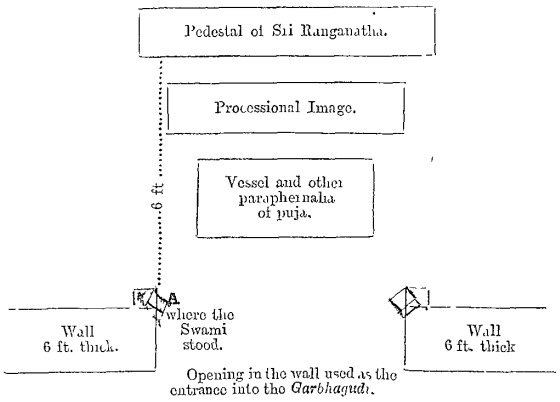
Pedestal of Sri Ranganatha.
Processional Image.
Vessel and other paraphernalia of puja.
6 ft.
A
where the Swami stood.
Wall 6 ft. thick.
Wall 6 ft. thick
Opening in the wall used as the entrance into the Garbhagudi.

The *mangalarathi* (waving of camphor light) was performed by the Archik. The Swami standing at A in the above diagram took a handful of rupees, and getting from the Archik a *tulsi* leaf, he threw both the rupees and the *tulsi* leaf into the shrine as his offering to the temple. Some of the rupees fell at the feet of a female processional image on the skirts of its *sire*. The Swami then made his *vandane*[x] to the idol, a screen being held behind him to prevent the laymen seeing a Sanyasi in the act of *vandane*. After his visit to the temple, the Swami went to Paschimavahini. No complaint was made at the time about the Swami having done anything *unshastraic* or contrary to temple ritualism. On the other hand, according to the

[x] A peculiar mystic yogic obeisance not involving prostration.

Deputy Commissioner's report dated 5th July 1895, all the temple servants and others present in the temple appeared much pleased and satisfied in every way. The *puja* and other services in the temple continued to be carried on as usual.

4. After halting at Paschimavahini for two days, the Swami reached Mysore on the 12th June. He stayed at Mysore for three days, and then left for Sringeri. For some days after he left, no complaint of any kind was made either by the Sri Parakala Swami or any of the Sri Vaishnava community in the matter of the Sri Sringeri Swami's visit to the Seringapatam Temple. But a few days after, a false rumour was set afloat at Seringapatam that the Sri Sringeri Swami had, on the occasion of his visit to the temple, performed *puja* himself by touching the idol, and that a purification ceremony should be performed in consequence. The leader of this agitation was one B. C. Srinivasa Iyengar. This individual was formerly the Editor of a small Kanarese newspaper at Mysore known as the *Desabhimani*, the publication of which was suspended last year under the orders of His Highness the late Maharaja as a punishment for having published seditious, disrespectful, and otherwise objectionable articles. Since the date of the suspension of his paper, this individual has been always getting up some agitation or other against the administration. On the present occasion he not only set up an agitation at Seringapatam, but also got up a meeting of a few Sri Vaishnavas in his own house at Mysore, to which meeting he gave the high sounding name of "Akhila Vaishnava Mahajana Sabha" (meaning an assembly of *all* Vaishnavas), and in its name began petitioning Government for the performance of purification ceremonies in the Seringapatam Temple.

5. The Sri Parakala Swami is the head of a local Sri Vaishnava Mutt established at Mysore in the beginning of the century and is regarded as the Guru of the Mysore Royal Family. His jealousy had apparently been roused by the reception of the Sringeri Swami at the Palace by Her Highness the Maharani-Regent with royal honors and with the high consideration due to his exalted rank in the Indian Hierarchy. The Parakala Swami not only lent his active aid to the agitation by inviting his adherents to take part in it, but also made a direct representation to Her Highness to the effect that a purification ceremony was necessary before he could himself again visit the temple.

the whole of the ceremonials held and in connection with the Sri's reception being strict accordance with established precedent

6. Meanwhile the disciples of the Sri Sringeri Swami at Seringapatam submitted petitions to Government representing that the Sri Sringeri Swami did not perform any puja himself in the temple, as alleged by the Sri Vaishnavas; that the latter's prayer for the performance of purification cere-

mony, while there was no reason for it, was prompted by feelings of envy and malice, and intended to offer an undeserved insult to the Sri Sringeri Swami who had been received and honored by Her Highness the Maharani-Regent.

7. On this, a careful enquiry was instituted, first by the Mujroyi Superintendent on his own motion, and afterwards under Her Highness' orders, as to what really took place in the temple on the occasion of the Sringeri Swami's visit to it. In this enquiry the facts of what occurred within the temple as described in para 3 above were clearly proved, and it was thus shown that nothing had happened then to which any objection could be taken even from the points of view of Vaishnava ritualism. Her Highness, after personal consideration of all circumstances, and after hearing from the Deputy Commissioner (himself a Srivaishnava) what really took place in the temple, and after hearing from the Mujroyi Superintendent (himself also a Srivaishnava), the result of the local investigation held by him, came to the conclusion that the prayer for the performance of purificatory ceremonies was altogether groundless and unreasonable. Her Highness then sent the Mujroyi Superintendent with a message to the Parakala Swami to explain the decision thus carefully arrived at by her, in order that if the Swami's action had been taken on incorrect information, he might have an opportunity of gracefully retiring from the false and mischievous position he had taken up in the matter.

8. The Deputy Commissioner too had previously given to the Parakala Swami a correct version of the facts as they actually transpired, and the Swami had said in reply, "Is that all that took place? Why will such a great man as the Sringeri Swami do anything wrong?" meaning it to be inferred that he had been misled by his informants.

9. Even after Her Highness' decision, made and communicated to the Parakala Swami as above, the so-called Akhila Vaishnava Sabha did not abate its mischievous activity, and continued to publish false versions of facts, and to quote the authority of the Parakala Swami to the effect that a purification ceremony was necessary. In order that the outside public may not be misled by this agitation, it was deemed advisable to formally embody a correct version of facts, and the fact of Her Highness' decision in an Order of Government, and to publish the same both in English and Kanarese. The following is the full text of the Order:—

No. 127, DATED, BANGALORE, 29TH JULY 1895.

ORDER THEREON.—On the morning of the 10th June 1895 the Swami of the Sri Sringeri Matt, on his way from Bangalore to Mysore, paid a visit to the Sri Ranganatha Swami Temple at Sreeranga-

patam. For a few days after the Swami's visit the puja and other services in the temple were carried on as usual. But about the fifth or the sixth day a report was spread by some persons that the Swami on the occasion of his visit to the temple had performed the puja himself by touching the idol. In consequence, the Vaishnava residents of the place met and agreed not to receive *Thirtham* or *Prasatham* in the temple until a purification ceremony was performed.

2. The Mu~~nsif~~ Superintendent then proceeded to Sreerangapatam on the 23rd June 1895 and instituted a careful enquiry as to what really occurred at the place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple, in the presence of the principal local residents including Sri Vaishnavas and Madhwas. At that enquiry it was clearly established that on the visit of the Sri Sringeri Swami nothing happened to which any objection could reasonably be taken, even from the point of view of Vaishnava temple ritualism. One important proof then received was the report of the Agent of the Sri Parakala Matt to the Swami of that Matt, dated 11th June 1895, describing what occurred on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple on the previous day in the following terms :—

"The Sringeri Swami stood *near the Garbhagudi*. The *Archak* performed the *Karpooraratha*. The Swami scattered rupees on the pedestal of the Utsava (processional) images in front of the main idol, and got the *Archak* to give him *Thulasi* from the foot of the idol. A screen was held, behind which the Swami made his *Namaskaram* to the idol, the *Archak*, *Parichaiak* and *Stanik* standing on one side. The Swami did not touch the idol. I was present close by"

When the foregoing report, which the Sri Parakala Matt's Agent admitted as having been written by himself and containing a true version of what took place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple, was read out to the persons assembled, they at once saw the futility of their objections to receive the *Thirtham*, and most of the residents began receiving the *Thirtham* as usual

3. Again, on the direct representation of the Sri Parakala Swami to Her Highness the Maharani-Regent on the 2nd July 1895 that a purification ceremony should be performed in the temple, a

further careful enquiry into the matter was instituted, and the facts being as reported in the Deputy Commissioner's report above read, No. 12, dated 6th July 1895, Her Highness the Maharani-Regent decided that the prayer for the performance of purification ceremonies was groundless and unreasonable, and caused such decision to be personally explained to the Sri Parakala Swami by the Muzrai ~~Muzrai~~ prayer Superintendent on the 6th July 1895.

4. It only remains now to place on record the final decision as above with a correct version of what really took place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple, for communication to the petitioners, who have apparently been misled by the misrepresentations got up by some designing persons from motives of malice and envy. The well-known fact that the Sri Sringeri Swami has, on other occasions, performed puja in some of the Vishnu temples, doubtless served to impart an air of plausibility to the misrepresentations above-mentioned, and thereby the more readily to mislead the unenquiring. Fortunately, the present case is one for the decision of which no consideration is necessary of the general question whether a Matadhipathi can, according to the Agamas binding on the Brahmins following the Vedic rituals, perform puja in a temple where the services are regulated by the Agamas, or the particular question whether the Sri Sringeri Swami has any and what special privileges in this respect according to custom. For the purpose of the present decision, it is sufficient to observe that the Sri Sringeri Swami's visit of the 10th June last was not paid with the object of performing puja. The Swami was travelling in his palanquin borne by Sudra bearers, and was clad for the journey, and visited the temple as laymen do to prostrate before the idol when passing the temple. Had the Swami's visit been to perform the puja himself he would have had to undergo, as is well-known, certain elaborate ablutions, and dress himself differently. The Swami did not make these preliminary preparations because he never intended to perform the puja himself; and it is beyond doubt that he did not go nearer the idol than the Deputy Commissioner and numbers of others present did on this occasion, or Brahmin or Ursu gentlemen generally do when they visit the temple without the preliminary purification of bathing and change of clothes.

5. The Sri Parakala Swami has been doubtless misled by the alleged depositions of the *Archaks*

given on the 18th June 1895, before certain persons styling themselves the representatives of the Vaishnava community. The Mu~~zrai~~ Superintendent will be directed to enquire whether the *Archaks* did really give the depositions imputed to them and, after taking their explanation as to how they came to make statements so directly opposed to the truth, to take adequate notice of their conduct.

6. It is only necessary to add that the Sri Sringeri Swami's *mamul* route to Paschimavahini lay outside Sreerangapatam Fort. When near the Sreerangapatam Fort, the Swami allowed himself to be persuaded, after the expression of considerable reluctance on his part, to pass through the streets of the Fort at the earnest and pressing entreaty of the Deputy Commissioner Mr. B.K.Venkatavaradaiengar and others present. Similar entreaty appears to have been used to induce the Swami, when within the Fort, to visit the temple. The Deputy Commissioner's action was doubtless prompted by a desire to please the people and to show proper consideration and respect to the Swami whom he was escorting to the Palace, and it is sufficient to point out to him that it was his duty to have obtained the previous orders of Government before deviating from the *mamul* route for such an occasion.

A. SREENIVASSACHARLU, *Mu~~zrai~~ Secretary.*

The publication of the above had one good effect—it enabled the more honest men who had joined the Akhila Vaishnava Sabha agitation on a misconception of facts to withdraw their objection and to resume the taking of *tirtha* and *prasada*. But the Parakala Swami showed no similar good sense or reason and persisted in publishing that a purification was necessary. The Akhila Vaishnava Sabha thus encouraged approached the Resident with their complaint. But the Resident declined to interfere in the matter, and gave an endorsement to the petitioners stating that if they felt dissatisfied with the orders already passed by the Mysore Government, they might make a further representation to the Government with a clear statement of the points in regard to which they considered the decision unsatisfactory. The Resident, as he informed me, meant this to show his attitude of non-interference, but it had a contrary effect upon the agitators who showed increased activity upon the receipt of this reply. This activity has led to a counter-agitation from the large community who recognize the Sringeri Swami as their Guru. About the tendency of this counter-agitation a few remarks will be made further on.

10. To continue the narration regarding the Akhila Vaishnava Sabha. They submitted a printed memorial, dated 10th October 1895, to Her Highness the Maharani-Regent through the Private Secretary Col. J. A. Campbell. Before entering into the merits of the various points raised in this petition, it is worthy of note that the Akhila Vaishnava Sabha has now practically retired from their original position that the purification ceremony was required on the ground that the Sringeri Swami performed *puja* himself by touching the idol. Under the circumstances explained in para 3, and in the Order of Government dated 29th July 1895, there was, as a matter of fact, no such *puja* nor even an attempt to make one. The present complaints, and the facts in regard to them, are explained below *seriatim* :—

GROUNDS URGED BY MEMORIALISTS.

1. The Sringeri Swami entered the *Garbha Graham.*

This is not true. Even according to the report submitted by the Agent of the Sri Parakala Swami, who has now appeared as the chief aggrieved party, the Sri Sringeri Swami stood at the entrance of the *Garbhagudi* and *did not go into it.* This report is entitled to great weight, coming as it did from the Parakala Mutt's own agent, who was admittedly present in the temple at the time of the Sri Sringeri Swami's visit, and who submitted the report for the information of the Sri Parakala Swami the very next day after the event and long before any agitation was got up. Apart from the Agent's report, there are the reports of the Deputy Commissioner and the Sub-Division Officer, French Rocks, both of whom were also present in the temple with Sri Sringeri Swami, stating that the Swami stood only where they themselves generally stand when going to the temple for purposes of worship. A plan of the temple showing the spots where the Swami, the Deputy Commissioner and others stood at the time has been submitted to Government. In this plan,* the place where the Swami stood is marked F, and this spot is at the threshold of the *Garbhagudi* and not inside it. Supposing that the place where the Sringeri Swami stood is entitled to be regarded as part of the *Garbhagudi*, which it is not, and supposing also that the Shastras prevent any but the Vaishnava Dikshitas (initiated Archiks) from going into the *Garbhagudi*, which is questioned, there is the undoubted fact that, according to immemorial custom, any Shastraic injunction to the last-named effect has no practical significance. Where

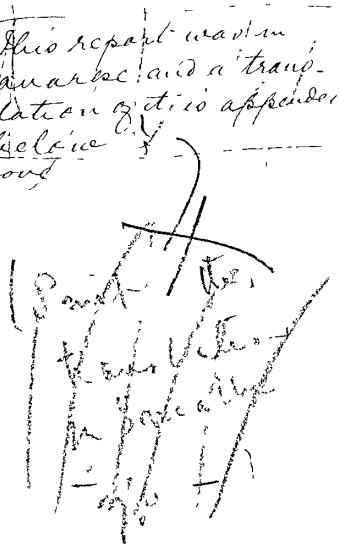

* This plan is sent to D. P. W. for verification. The point F is the point A in the diagram in para 3.

the Swami stood is exactly where all laymen when they visit the temple go and stand, and the consecrated temple servants even go beyond this into the shrine itself, and all this is never regarded as involving any defilement or requiring purification.

2. Making *archana puja* or worship by throwing rupees and *tulsi*.

For an exact description of what actually took place, please see para 3 above. What took place does not constitute *puja* in any sense of the term. Some of the rupees fell at the feet of one of the processional images. This image is carried about on the shoulders of Sudras and is not thereby considered defiled. It is preposterous to assume that contact with some rupees from the Swami's hand could defile it in any way or call for a purification ceremony.

3. Sri Sringeri Swami insulting the Sri Satagopa.

The temple servants bringing out the Sri Satagopa is an honor shown to high personages such as the Maharaja and other illustrious visitors to the temple. There is nothing religious involved in this ceremony. No personage before whom the Satagopa is brought has hitherto been supposed to insult it by omitting to leave his carriage. In this case the insult is supposed to consist in the Swami not alighting from his palanquin, [illegible] the Satagopa

4. Sri Sringeri Swami entering the precincts of the temple and going round the outer *prakara* seated in a palanquin,

The Swami went in his palanquin in the outer *prakara*, which is not the consecrated part of the temple. It is ~~more like~~ an unroofed compound surrounding the main temple building. Even non-Hindus walk in this *prakara* without offending the religious customs of the Hindus or calling for any purification ceremony in consequence.

5. Sri Sringeri Swami leaving his sandals in front of ~~the~~ Ramanujachar's shrine and other ~~deities.~~ minor shrines

This is false. The Sri Sringeri Swami did not leave his sandals in front of Ramanujachar's shrine or of other ~~deities~~. On the contrary, he left the sandals near the inner *Garudakambha*, which is the place where he is expected to leave them. This *Garudakambha* is far away from the Ramanujachar and other idols which are near the side walls, whereas the *Garudakambha* is in the centre of the yard. From the Deputy Commissioner's report it will also be observed that the Swami went round the inner *prakara*, where all these idols are located, walking on foot, *without* the *paduke* or sandals.

6. Sri Sringeri Swami performing *puja* without having changed clothes.

~~This is a mere quibble~~. In their previous petitions to Government the memorialists never ~~alluded to this fact at all~~ alleged this. It was the Government who, with reference to the Srivaishnavas' previous contention that the Sri Sringeri Swami had performed *puja* himself in the temple, pointed out, in their Order dated 29th July 1895, that the Sringeri Swami did

not perform the *puja*, and did not visit the temple for the purpose of performing it, ~~for had~~ he so intended he would have clad himself differently after undergoing the preliminary ablutions The fact is, there was no *puja* at all The place within the temple, ~~is the same~~ place ~~who~~ hundreds of others daily go without *mada*

11 Having thus ~~disposed of~~ commented on the various items of the present complaint, we may next advert briefly to the counter-agitation set up by the community acknowledging the Sringeri Swami as their spiritual head The industrious circulation of the statement that the visit of their Swami defiled the temple has been attributed by them to a desire to insult and to annoy him The disciples of the Sri Sringeri Swami have accordingly held meetings in various places and have submitted several numerously signed petitions to the Government urging that no such purification ceremony should be performed in the Seringapatam Temple on account of the Sri Sringeri Swami's visit to it, as to do so would be a direct insult to their Swami, and maintaining further that the Sri Sringeri Swami has a right to perform *puja* himself in all temples ~~in the Province,~~ throughout India as could be proved by a reference to certain Orders ~~passed~~ during the British administration of the Province, and also in the days of Tippu Sultan ~~Copies of these Orders have been produced~~ But the Government have not thought fit to go into this question of the Sri Sringeri Swami's privilege, not only because the determination of this point is unnecessary for the decision of the present case, but also because any decision passed by Government on this point will, instead of abating the present ill-feeling, only tend to intensify it

12. In conclusion it only remains to consider what the "Akhila Vaishnava Mahajana Sabha" is, and what strength it commands From enquiries instituted it has been ascertained that the Sabha is not as its name would imply, a body of *all* Vaishnavas in the Province, but consists on the other hand of only a small number of Srivaishnava Brahmins whom B C Srinivasa Iyengar, the leader of the agitation referred to in para 4, and the Sri Parakala Swami have gathered together to set up a needless agitation in the name of religion to gratify their own private feelings of a not very commendable kind Most of the Sri Vaishnavas in Melkote, which is the centre of the Srivaishnava population, and also those in the other parts of the Province, have not joined in the agitation because they feel they have no real complaint in the matter of the Sri Sringeri Swami's visit to Sriranganatha Swami's Temple at Seringapatam, nor are they inclined to sympathize with the mischievous policy of the Parakala Swami based upon petty personal jealousy.

13. The great misfortune of the short-sighted and mischievous movement of the Akhila Vaishnava Sabha, aided and abetted by the Parakala Swami, is that it has given offence to the other section of the community whose numerical strength is overwhelming as compared with that of the Srivaishnavas, and it has given rise to sectarian feelings of a bitter kind. These feelings show a tendency to spread far and wide and to create a condition of most undesirable violent sectarian animosity of a general kind not confined to the particular incident in question. Immediate steps are necessary to put a stop to this state of things in the interests of the general public, and the Government will proceed to adopt them with due vigour and discretion. But before this can be attempted, it is necessary that there should be an authoritative decision on the petition ~~now pending before~~ Her Highness the Maharani-Regent. ~~What the reply to this petition should be, is suggested in para 3 above, when examining the various items of complaint.~~

14. In order that such a decision may be arrived at after the most public enquiry possible and after the full consideration of the Shastra and custom the Highness the Maharani Regent has referred the matter in question for the opinion of the Shastrigal on the following points :—

(1) Is the place in question inside or outside the Garbha grihe [illegible]

(2) Who are the persons doing service or rivelling a temple that are required to be Dekshitas, under Sastra or custom?

(3) Is Samprokshane necessary according to (a) Sastras or (b) custom if a non-dekshita enters (1) the Garbha grihe, or (2) the place in Question

4) Do the facts of what at Sringeri Sevanis did the Temple the occasion and under the stances visit took on 10th June 1895 on the points stated consider

MEMORANDUM.

The Sringeri Swami arrived at Bangalore on the morning of the 31st May 1895. He was then returning to his head-quarters after a long tour of nearly three years in Southern India. According to his original programme, he was to have stopped at Bangalore for a couple of days and then gone on straight to Sringeri, *via* Tumkur and Arsikere. But Her Highness the Maharani-Regent, who was then in Mysore, on hearing of the Swami's arrival in Bangalore, expressed a wish to pay her respects to him, and sent a special message desiring the Swami to be so good as to pay her a brief visit at Mysore before returning to Sringeri. The time at the Swami's disposal was short, as he had to be at Sringeri for the annual ceremony of Chatur Masya Sankalpa, which was then fast approaching; yet considering Her Highness' recent bereavement, he decided to accept the invitation and to proceed to Mysore.

2. Accordingly the Swami left Bangalore on the 7th June, and travelling by stages, was to arrive on the 10th idem at Paschimavahini, the stage nearest Mysore. His *mamul* route to Paschimavahini lay outside the Seringapatam Fort. But the Deputy Commissioner, Mr. Venkatavardiengar, who had been specially deputed, under Her Highness the Maharani-Regent's orders, to escort the Swami to Mysore, pressed him to make a detour through the Fort. The Deputy Commissioner did this out of respect to the Swami and a desire to please the people who were eager to see the Swami pass in procession through their streets. The Swami was not inclined to make this detour, and after expressing his reluctance, eventually yielded to the entreaties of the Deputy Commissioner out of a desire not to appear to be discourteous to so high an officer. Again, when the Swami was within the Fort, similar entreaty was used by the Deputy Commissioner to induce him to visit the Temple of Sriranganatha Swami. There was nothing intrinsically blameworthy in the Deputy Commissioner's desire to show every possible consideration to a distinguished guest of Her Highness, and it was natural for him to do so as the son of a distinguished Deputy Commissioner who once had the honor of escorting a former Sringeri Swami with great *éclat* under the orders of the Chief Commissioner Mr Bowring. But Government cannot acquit him of great indiscretion in departing from the *mamul* route, and the only extenuating circumstance in his favor is, that being a

new comer to the District, he failed, in his ignorance of local conditions, to calculate that any special deference he showed to the Swami was likely to excite jealousy in some other quarter.

3. In his visit to Sriranganatha Swami Temple the Swami was accompanied by the Deputy Commissioner, the Sub-Division Officer of French Rocks, the Amildar, Munsiff, Deputy Amildar, Parpathegar and others present. The Swami entered the temple and proceeded as far as the *Garbhagudi* or the principal shrine. He stood at its entrance, and there stood by his side and behind him the Officers present. The wall of the *Garbhagudi* is six feet thick, and an opening in this wall is used as the entrance to the shrine, and faces east. At the inner end of this opening there are two pillars, one on each side, placed obliquely as regards the shrine, ~~and~~ so as to move the centre of the space between the pillars a few inches to the north of the centre line of the shrine. The Swami stood between these two pillars and quite close to the ~~nor~~thern one. From where he stood the pedestal of the idol of Sriranganatha was fully five or six feet in a straight line. In the following diagram the place where the Swami took up his position is shown as A—

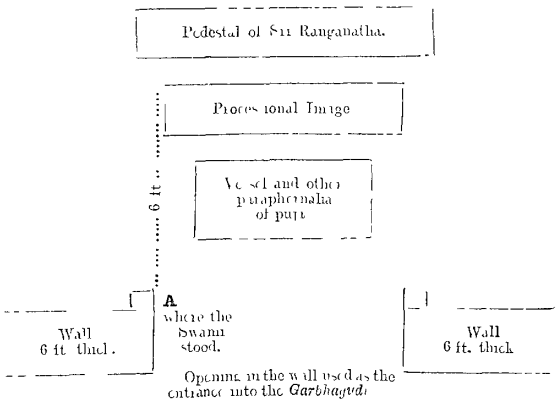
Pedestal of Sri Ranganatha.
Processional Image
Vessel and other paraphernalia of puja
6 ft.
A
where the Swami stood.
Wall 6 ft thick.
Wall 6 ft. thick
Opening in the wall used as the entrance into the Garbhagudi

The *manngalarathi* (waving of camphor light) was performed by the Archik. The Swami standing at A in the above diagram took a handful of rupees, and getting from the Archik a *tulsi* leaf, he threw both the rupees and the *tulsi* leaf into the shrine as his offering to the temple. Some of the rupees fell at the feet of a female processional image on the skirts of its *sari*. The Swami then made his *vandane** to the idol, a screen being held behind him to prevent the laymen seeing a Sanyasi in the act of *vandane*. After his visit to the temple, the Swami went to Paschimavahini. No complaint was made at the time about the Swami having done anything *unshastraic* or contrary to temple ritualism. On the other hand, according to the

* A peculiar mystic yogic obeisance not involving prostration.

Deputy Commissioner's report dated 5th July 1895, all the temple servants and others present in the temple appeared much pleased and satisfied in every way. The *puja* and other services in the temple continued to be carried on as usual.

4. After halting at Paschimavahini for two days, the Swami reached Mysore on the 12th June. He stayed at Mysore for three days, and then left for Sringeri. For some days after he left, no complaint of any kind was made either by the Sri Parakala Swami or any of the Sri Vaishnava community in the matter of the Sri Sringeri Swami's visit to the Seringapatam Temple. But a few days after, a false rumour was set afloat at Seringapatam that the Sri Sringeri Swami had, on the occasion of his visit to the temple, performed *puja* himself by touching the idol, and that a purification ceremony should be performed in consequence. The leader of this agitation was one B. C. Srinivasa Iyengar. This individual was formerly the Editor of a small Kanarese newspaper at Mysore known as the *Desabhimani*, the publication of which was suspended last year under the orders of His Highness the late Maharaja as a punishment for having published seditious, disrespectful, and otherwise objectionable articles. Since the date of the suspension of his paper, this individual has been always getting up some agitation or other against the administration. On the present occasion he not only set up an agitation at Seringapatam, but also got up a meeting of a few Sri Vaishnavas in his own house at Mysore, to which meeting he gave the high sounding name of "Akhila Vaishnava Mahajana Sabha" (meaning an assembly of *all* Vaishnavas), and in its name began petitioning Government for the performance of purification ceremonies in the Seringapatam Temple.

5. The Sri Parakala Swami is the head of a local Sri Vaishnava Mutt established at Mysore in the beginning of the century and is regarded as the Guru of the Mysore Royal Family. His jealousy had apparently been roused by the reception of the Sringeri Swami at the Palace by Her Highness the Maharani-Regent with royal honors and with the high consideration due to his exalted rank in the Indian Hierarchy. The Parakala Swami not only lent his active aid to the agitation by inviting his adherents to take part in it, but also made a direct representation to Her Highness to the effect that a purification ceremony was necessary before he could himself again visit the temple.

is reception was in accordance with established pre-

6. Meanwhile the disciples of the Sri Sringeri Swami at Seringapatam submitted petitions to Government representing that the Sri Sringeri Swami did not perform any puja himself in the temple, as alleged by the Sri Vaishnavas; that the latter's prayer for the performance of purification cere-

mony, while there was no reason for it, was prompted by feelings of envy and malice, and intended to offer an undeserved insult to the Sri Sringeri Swami who had been received and honored by Her Highness the Maharani-Regent.

7. On this, a careful enquiry was instituted, first by the Mujrayi Superintendent on his own motion, and afterwards under Her Highness' orders, as to what really took place in the temple on the occasion of the Sringeri Swami's visit to it In this enquiry the facts of what occurred within the temple as described in para 3 above were clearly proved, and it was thus shown that nothing had happened then to which any objection could be taken even from the points of view of Vaishnava ritualism Her Highness, after personal consideration of all circumstances, and after hearing from the Deputy Commissioner (himself a Srivaishnava) what really took place in the temple, and after hearing from the Mujrayi Superintendent (himself also a Srivaishnava), the result of the local investigation held by him, came to the conclusion that the prayer for the performance of purificatory ceremonies was altogether groundless and unreasonable. Her Highness then sent the Mujrayi Superintendent with a message to the Parakala Swami to explain the decision thus carefully arrived at by her, in order that if the Swami's action had been taken on incorrect information, he might have an opportunity of gracefully retiring from the false and mischievous position he had taken up in the matter.

8. The Deputy Commissioner too had previously given to the Parakala Swami a correct version of the facts as they actually transpired, and the Swami had said in reply, "Is that all that took place? Why will such a great man as the Sringeri Swami do anything wrong?" meaning it to be inferred that he had been misled by his informants.

9. Even after Her Highness' decision, made and communicated to the Parakala Swami as above, the so-called Akhila Vaishnava Sabha did not abate its mischievous activity, and continued to publish false versions of facts, and to quote the authority of the Parakala Swami to the effect that a purification ceremony was necessary. In order that the outside public ~~may~~ might not be misled by this agitation, it was deemed advisable to formally embody a correct version of facts, and the fact of Her Highness' decision in an Order of Government, and to publish the same both in English and Kanarese. The following is the full text of the Order.—

> No. 127, DATED, BANGALORE, 29TH JULY 1895.
>
> ORDER THEREON.—On the morning of the 10th June 1895 the Swami of the Sri Sringeri Matt, on his way from Bangalore to Mysore, paid a visit to the Sri Ranganatha Swami Temple at Sreeranga-

patam. For a few days after the Swami's visit the puja and other services in the temple were carried on as usual. But about the fifth or the sixth day a report was spread by some persons that the Swami on the occasion of his visit to the temple had performed the puja himself by touching the idol. In consequence, the Vaishnava residents of the place met and agreed not to receive *Thirtham* or *Prasatham* in the temple until a purification ceremony was performed.

2. The Muzrai Superintendent then proceeded to Sreerangapatam on the 23rd June 1895 and instituted a careful enquiry as to what really occurred at the place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple, in the presence of the principal local residents including Sri Vaishnavas and Madhwas. At that enquiry it was clearly established that on the visit of the Sri Sringeri Swami nothing happened to which any objection could reasonably be taken, even from the point of view of Vaishnava temple ritualism. One important proof then received was the report of the Agent of the Sri Parakala Matt to the Swami of that Matt, dated 11th June 1895, describing what occurred on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple on the previous day in the following terms :—

"The Sringeri Swami stood *near the Garbhagudi*. The *Archak* performed the *Karpurarathi*. The Swami scattered rupees on the pedestal of the Utsava (processional) images in front of the main idol, and got the *Archak* to give him *Thulasi* from the foot of the idol. A screen was held, behind which the Swami made his *Namaskaram* to the idol, the *Archak*, *Paricharak* and *Slaniks* standing on one side. The Swami did not touch the idol. I was present close by."

When the foregoing report, which the Sri Parakala Matt's Agent admitted as having been written by himself and containing a true version of what took place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple, was read out to the persons assembled, they at once saw the futility of their objections to receive the *Thirtham*, and most of the residents began receiving the *Thirtham* as usual.

3. Again, on the direct representation of the Sri Parakala Swami to Her Highness the Maharani-Regent on the 2nd July 1895 that a purification ceremony should be performed in the temple, a

further careful enquiry into the matter was instituted, and the facts being as reported in the Deputy Commissioner's report above read, No. 12, dated 6th July 1895, Her Highness the Maharani-Regent decided that the prayer for the performance of purification ceremonies was groundless and unreasonable, and caused such decision to be personally explained to the Sri Parakala Swami by the Muzrai Superintendent on the 6th July 1895.

"4. It only remains now to place on record the final decision as above with a correct version of what really took place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple, for communication to the petitioners, who have apparently been misled by the misrepresentations got up by some designing persons from motives of malice and envy. The well-known fact that the Sri Sringeri Swami has, on other occasions, performed puja in some of the Vishnu temples, doubtless served to impart an air of plausibility to the misrepresentations above-mentioned, and thereby the more readily to mislead the unenquiring. Fortunately, the present case is one for the decision of which no consideration is necessary of the general question whether a Matadhipathi can, according to the Agamas binding on the Brahmins following the Vedic rituals, perform puja in a temple where the services are regulated by the Agamas, or the particular question whether the Sri Sringeri Swami has any and what special privileges in this respect according to custom. For the purpose of the present decision, it is sufficient to observe that the Sri Sringeri Swami's visit of the 10th June last was not paid with the object of performing puja. The Swami was travelling in his palanquin borne by Sudra bearers, and was clad for the journey, and visited the temple as laymen do to prostrate before the idol when passing the temple. Had the Swami's visit been to perform the puja himself he would have had to undergo, as is well-known, certain elaborate ablutions, and dress himself differently. The Swami did not make these preliminary preparations because he never intended to perform the puja himself; and it is beyond doubt that he did not go nearer the idol than the Deputy Commissioner and numbers of others present did on this occasion, or Brahmin or Ursu gentlemen generally do when they visit the temple without the preliminary purification of bathing and change of clothes.

"5. The Sri Parakala Swami has been doubtless misled by the alleged depositions of the *Archaks*

given on the 18th June 1895, before certain persons styling themselves the representatives of the Vaishnava community. The Muzrai Superintendent will be directed to enquire whether the *Archaks* did really give the depositions imputed to them and, after taking their explanation as to how they came to make statements so directly opposed to the truth, to take adequate notice of their conduct.

"6. It is only necessary to add that the Sri Sringeri Swami's *mamul* route to Paschimavahini lay outside Sreerangapatam Fort. When near the Sreerangapatam Fort, the Swami allowed himself to be persuaded, after the expression of considerable reluctance on his part, to pass through the streets of the Fort at the earnest and pressing entreaty of the Deputy Commissioner Mr. B.K.Venkatavaradaiengar and others present. Similar entreaty appears to have been used to induce the Swami, when within the Fort, to visit the temple. The Deputy Commissioner's action was doubtless prompted by a desire to please the people and to show proper consideration and respect to the Swami whom he was escorting to the Palace, and it is sufficient to point out to him that it was his duty to have obtained the previous orders of Government before deviating from the *mamul* route for such an occasion."

A. SREENIVASSACHARLU, *Muzrai Secretary.*

The publication of the above had one good effect—it enabled the more honest men who had joined the Akhila Vaishnava Sabha agitation on a misconception of facts to withdraw their objection and to resume the taking of *tirtha* and *prasada*. But the Parakala Swami showed no similar good sense or reason and persisted in publishing that a purification was necessary. The Akhila Vaishnava Sabha thus encouraged approached the Resident with their complaint. But the Resident declined to interfere in the matter, and gave an endorsement to the petitioners stating that if they felt dissatisfied with the orders already passed by the Mysore Government, they might make a further representation to the Government with a clear statement of the points in regard to which they considered the decision unsatisfactory. The Resident, as he informed me, meant this to show his attitude of non-interference, but it had a contrary effect upon the agitators who showed increased activity upon the receipt of this reply. This activity has led to a counter-agitation from the large community who recognize the Sringeri Swami as their Guru. About the tendency of this counter-agitation a few remarks will be made further on.

10. To continue the narration regarding the Akhila Vaishnava Sabha. They submitted a printed memorial, dated 10th October 1895, to Her Highness the Maharani-Regent through the Private Secretary Col. J. A. Campbell. Before entering into the merits of the various points raised in this petition, it is worthy of note that the Akhila Vaishnava Sabha has now practically retired from their original position that the purification ceremony was required on the ground that the Sringeri Swami performed *puja* himself by touching the idol. Under the circumstances explained in para 3, and in the Order of Government dated 29th July 1895, there was, as a matter of fact, no such *puja* nor even an attempt to make one. The present complaints, and the facts in regard to them, are explained below *seriatim* :—

GROUNDS URGED I MEMORIALISTS.

1. The Sringeri Swami entered the *Garbha Graham.*

REPLIES.

This is not true. Even according to the report submitted by the Agent of the Sri Parakala Swami, who has now appeared as the chief aggrieved party, the Sri Sringeri Swami stood at the entrance of the *Garbhagudi* and *did not go into it.* This report is entitled to great weight, coming as it did from the Parakala Mutt's own agent, who was admittedly present in the temple at the time of the Sri Sringeri Swami's visit, and who submitted the report for the information of the Sri Parakala Swami the very next day after the event and long before any agitation was got up. Apart from the Agent's report, there are the reports of the Deputy Commissioner and the Sub-Division Officer, French Rocks, both of whom were also present in the temple with Sri Srngeri Swami, stating that the Swami stood only where they themselves generally stand when going to the temple for purposes of worship. A plan of the temple showing the spots where the Swami, the Deputy Commissioner and others stood at the time has been submitted to Government. In this plan,[1] the place where the Swami stood is marked F, and this spot is at the threshold of the *Garbhagudi* and not inside it. Supposing that the place where the Sringeri Swami stood is entitled to be regarded as part of the *Garbhagudi*, which it is not, and supposing also that the Shastras prevent any but the Vaishnava Dikshitas (initiated Archiks) from going into the *Garbhagudi*, which is questioned, there is the undoubted fact that, according to immemorial custom, any Shastraic injunction to the last-named effect has no practical significance. Where

[1] This plan ~~is sent to D. P. W. for verification.~~ The point F is the point A in the diagram in para 3.

the Swami stood is exactly where all laymen when they visit the temple go and stand, and the unpolluted temple servants even go beyond this into the shrine itself, and all this is never regarded as involving any defilement or requiring purification.

2. Making *archana puja* or worship by throwing rupees and *tulsi*.

For an exact description of what actually took place, please see para 3 above. What took place does not constitute *puja* in any sense of the term. Some of the rupees fell at the feet of one or two pictures and images. This image is carried about on the shoulders of Sudras and is not thereby considered defiled. It is preposterous to assume that contact with some rupees from the Swami's hand could defile it in any way or call for a purification ceremony.

3. Sri Sringeri Swami insulting the Sri Satagopa.

The temple servants bringing out the Sri Satagopa is an honor shown to high personages such as the Maharaja and other illustrious visitors to the temple. There is nothing religious involved in this ceremony. No personage before whom the Satagopa is brought has hitherto been supposed to insult it by omitting to leave his carriage. In this case the insult is supposed to consist in the Swami not alighting from his palanquin [illegible]

4. Sri Sringeri Swami entering the precincts of the temple and going round the outer *prakara* seated in a palanquin,

The Swami went in his palanquin in the outer *prakara*, which is not the consecrated part of the temple. It is ~~more like~~ an unroofed compound surrounding the main temple building. Even non-Hindus walk in the *prakaram* without offending the religious customs of the Hindus or calling for any purification ceremony in consequence.

5. Sri Sringeri Swami leaving his sandals in front of ~~the~~ Ramanujachar's shrine and other ~~deities.~~ [illegible]

This is false. The Sri Sringeri Swami did not leave his sandals in front of Ramanujachar's shrine or of other ~~deities.~~ On the contrary, he left the sandals near the inner *Garudakambha*, which is the place where he is expected to leave them. This *Garudakambha* is far away from the Ramanujachar and other idols which are near the side walls, whereas the *Garudakambha* is in the centre of the yard. From the Deputy Commissioner's report it will also be observed that the Swami went round the inner *prakara*, where all these idols are located, walking on foot, *without* the *paduke* or sandals.

6. Sri Sringeri Swami performing *puja* without having changed clothes.

~~This is a mere quibble.~~ In their previous petitions to Government the memorialists never ~~alluded to this fact at all.~~ [illegible] It was the Government who, with reference to the Srivaishnavas' previous contention that the Sri Sringeri Swami had performed *puja* himself in the temple, pointed out, in their Order dated 29th July 1895, that the Sringeri Swami did

not perform the *puja*, and did not visit the temple for the purpose of performing it; ~~for had he so intended he would have clad himself differently after undergoing the preluminary ablutions~~. The fact is, there was no *puja* at all. The place within the temple is ~~the same place where~~ hundreds of others daily go without *madi*.

11. Having thus ~~disposed of~~ the various items of the present complaint, we may next advert briefly to the counter-agitation set up by the community acknowledging the Sringeri Swami as their spiritual head. The industrious circulation of the statement that the visit of their Swami defiled the temple has been attributed by them to a desire to insult and to annoy him. The disciples of the Sri Sringeri Swami have accordingly held meetings in various places and have submitted several numerously signed petitions to the Government urging that no such purification ceremony should be performed in the Seringapatam Temple on account of the Sri Sringeri Swami's visit to it, as to do so would be a direct insult to their Swami; and maintaining further that the Sri Sringeri Swami has a right to perform *puja* himself in all temples ~~in the Province~~, as could be proved by a reference to certain Orders passed ~~during the British administration of the Province, and also in the days of Tippu Sultan~~. Copies of these Orders have been produced. But the Government have not thought fit to go into this question of the Sri Sringeri Swami's privilege, not only because the determination of this point is unnecessary for the decision of the present case, but also because any decision passed by Government on this point will, instead of abating the present ill-feeling, only tend to intensify it.

12. In conclusion it only remains to consider what the "Akhila Vaishnava Mahajana Sabha" is, and what strength it commands. From enquiries instituted it has been ascertained that the Sabha is not as its name would imply, a body of *all* Vaishnavas in the Province, but consists on the other hand of only a small number of Srivaishnava Brahmins whom B. C. Srinivasa Iyengar, the leader of the agitation referred to in para 4, and the Sri Parakala Swami have gathered together to set up a needless agitation in the name of religion to gratify their own private feelings of a not very commendable kind. Most of the Sri Vaishnavas in Melkote, which is the centre of the Srivaishnava population, and also those in the other parts of the Province, have not joined in the agitation because they feel they have no real complaint in the matter of the Sri Sringeri Swami's visit to Sriranganatha Swami's Temple at Seringapatam, nor are they inclined to sympathize with the mischievous policy of the Parakala Swami based upon petty personal jealousy.

13. The great misfortune of the short-sighted and mischievous movement of the Akhila Vaishnava Sabha, aided and abetted by the Parakala Swami, is that it has given offence to the other section of the community whose numerical strength is overwhelming as compared with that of the Srivaishnavas, and it has given rise to sectarian feelings of a bitter kind These feelings show a tendency to spread far and wide and to create a condition of most undesirable violent sectarian animosity of a general kind not confined to the particular incident in question In immediate steps are necessary to put a stop to this state of things in the interests of the general public, and the Government will proceed to adopt them with due vigour and discretion But before this can be attempted, it is necessary that there should be an authoritative decision on the petition ~~now pending before~~ Her Highness the Maharani-Regent ~~What the reply to this petition should be, is suggested in para 3 above, when examining the various items of complaint.~~

described in para 10 above which is now pending before

(6)

Confidential.

MEMORANDUM.

The Sringeri Swami arrived at Bangalore on the morning of the 31st May 1895. He was then returning to his head-quarters after a long tour of nearly three years in Southern India. According to his original programme, he was to have stopped at Bangalore for a couple of days and then gone on straight to Sringeri, *via* Tumkur and Arsikere. But Her Highness the Maharani-Regent, who was then in Mysore, on hearing of the Swami's arrival in Bangalore, expressed a wish to pay her respects to him, and sent a special message desiring the Swami to be so good as to pay her a brief visit at Mysore before returning to Sringeri. The time at the Swami's disposal was short, as he had to be at Sringeri for the annual ceremony of Chatur Masya Sankalpa, which was then fast approaching; yet considering Her Highness' recent bereavement, he decided to accept the invitation and to proceed to Mysore.

2. Accordingly the Swami left Bangalore on the 7th June, and travelling by stages, was to arrive on the 10th idem at Paschimavahini, the stage nearest Mysore. His *mamul* route to Paschimavahini lay outside the Seringapatam Fort. But the Deputy Commissioner, Mr. Venkatavardiengar, who had been specially deputed, under Her Highness the Maharani-Regent's orders, to escort the Swami to Mysore, pressed him to make a detour through the Fort. The Deputy Commissioner did this out of respect to the Swami and a desire to please the people who were eager to see the Swami pass in procession through their streets. The Swami was not inclined to make this detour, and after expressing his reluctance, eventually yielded to the entreaties of the Deputy Commissioner out of a desire not to appear to be discourteous to so high an officer. Again, when the Swami was within the Fort, similar entreaty was used by the Deputy Commissioner to induce him to visit the Temple of Sriranganatha Swami. There was nothing intrinsically blameworthy in the Deputy Commissioner's desire to show every possible consideration to a distinguished guest of Her Highness, and it was natural for him to do so as the son of a distinguished Deputy Commissioner who once had the honor of escorting a former Sringeri Swami with great *éclat* under the orders of the Chief Commissioner Mr. Bowring. But Government cannot acquit him of great indiscretion in departing from the *mamul* route, and the only extenuating circumstance in his favor is, that being a

new comer to the District, he failed, in his ignorance of local conditions, to calculate that any special deference he showed to the Swami was likely to excite jealousy in some other quarter.

3. In his visit to Sriranganatha Swami Temple the Swami was accompanied by the Deputy Commissioner, the Sub-Division Officer of French Rocks, the Amildar, Munsiff, Deputy Amildar, Parpathegar and others present. The Swami entered the temple and proceeded as far as the *Garbhagudi* or the principal shrine. He stood at its entrance, and there stood by his side and behind him the Officers present. The wall of the *Garbhagudi* is six feet thick, and an opening in this wall is used as the entrance to the shrine, and faces east. At the inner end of this opening there are two pillars, one on each side, placed obliquely as regards the shrine so as to move the centre of the space between the pillars a few inches to the north of the centre line of the shrine. The Swami stood between these two pillars and quite close to the southern one. From where he stood the pedestal of the idol of Sriranganatha was fully five or six feet in a straight line. In the following diagram the place where the Swami took up his position is shown as A—

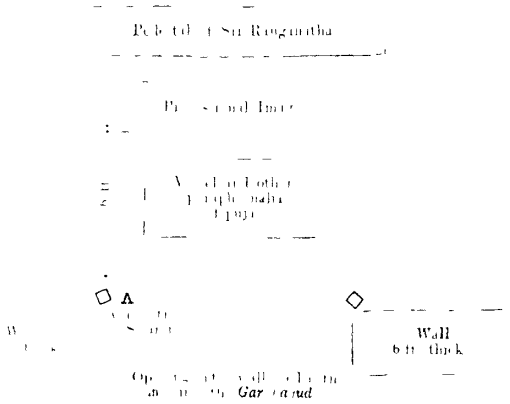

The *nira jalaratthe* (waving of camphor light) was performed by the Archak. The Swami standing at A in the above diagram took a handful of rupees, and getting from the Archak a *bilva* leaf, he threw both the rupees and the *bilva* leaf into the shrine as his offering to the temple. Some of the rupees fell at the feet of a female processional image on the skirts of its *sari*. The Swami then made his *sashtanga** to the idol, a screen being held behind him to prevent the laymen seeing a Sanyasi in the act of *vandane*. After his visit to the temple, the Swami went to Paschimavahini. No complaint was made at the time about the Swami having done anything *unshastraic* or contrary to temple ritualism. On the other hand, according to the

* A peculiar mystic yogic obeisance not involving prostration.

Deputy Commissioner's report dated 5th July 1895, all the temple servants and others present in the temple appeared much pleased and satisfied in every way. The *puja* and other services in the temple continued to be carried on as usual.

4. After halting at Paschimavahini for two days, the Swami reached Mysore on the 12th June. He stayed at Mysore for three days, and then left for Sringeri. For some days after he left, no complaint of any kind was made either by the Sri Parakala Swami or any of the Sri Vaishnava community in the matter of the Sri Sringeri Swami's visit to the Seringapatam Temple. But a few days after, a false rumour was set afloat at Seringapatam that the Sri Sringeri Swami had, on the occasion of his visit to the temple, performed *puja* himself by touching the idol, and that a purification ceremony should be performed in consequence. The leader of this agitation was one B. C. Srinivasa Iyengar. This individual was formerly the Editor of a small Kanarese newspaper at Mysore known as the *Desabhimani*, the publication of which was suspended last year under the orders of His Highness the late Maharaja as a punishment for having published seditious, disrespectful, and otherwise objectionable articles. Since the date of the suspension of his paper, this individual has been always getting up some agitation or other against the administration. On the present occasion he not only set up an agitation at Seringapatam, but also got up a meeting of a few Sri Vaishnavas in his own house at Mysore, to which meeting he gave the high sounding name of "Akhila Vaishnava Mahajana Sabha" (meaning an assembly of *all* Vaishnavas), and in its name began petitioning Government for the performance of purification ceremonies in the Seringapatam Temple.

5. The Sri Parakala Swami is the head of a local Sri Vaishnava Mutt established at Mysore in the beginning of the century and is regarded as the Guru of the Mysore Royal Family. His jealousy had apparently been roused by the reception of the Sringeri Swami at the Palace by Her Highness the Maharani-Regent with royal honors and with the high consideration due to his exalted rank in the Indian Hierarchy, the whole of the ceremonials followed in connection with his reception being in strict accordance with established precedent. The Parakala Swami not only lent his active aid to the agitation by inviting his adherents to take part in it, but also made a direct representation to Her Highness to the effect that a purification ceremony was necessary before he could himself again visit the temple.

6. Meanwhile the disciples of the Sri Sringeri Swami at Seringapatam submitted petitions to Government representing that the Sri Sringeri Swami did not perform any *puja* himself in the temple, as alleged by the Sri Vaishnavas; that

the latter's prayer for the performance of purification ceremony, while there was no reason for it, was prompted by feelings of envy and malice, and intended to offer an undeserved insult to the Sri Sringeri Swami who had been received and honored by Her Highness the Maharani-Regent.

7. On this, a careful enquiry was instituted, first by the Mujroyi Superintendent on his own motion, and afterwards under Her Highness' orders, as to what really took place in the temple on the occasion of the Sringeri Swami's visit to it. In this enquiry the facts of what occurred within the temple as described in para 3 above were clearly proved, and it was thus shown that nothing had happened then to which any objection could be taken even from the points of view of Vaishnava ritualism. Her Highness, after personal consideration of all circumstances, and after hearing from the Deputy Commissioner (himself a Srivaishnava) what really took place in the temple, and after hearing from the Mujroyi Superintendent (himself also a Srivaishnava), the result of the local investigation held by him, came to the conclusion that the prayer for the performance of purificatory ceremonies was altogether groundless and unreasonable. Her Highness then sent the Mujroyi Superintendent with a message to the Parakala Swami to explain the decision thus carefully arrived at by her, in order that if the Swami's action had been taken on incorrect information, he might have an opportunity of gracefully retiring from the false and mischievous position he had taken up in the matter.

8. The Deputy Commissioner too had previously given to the Parakala Swami a correct version of the facts as they actually transpired, and the Swami had said in reply, "Is that all that took place? Why will such a great man as the Sringeri Swami do anything wrong?" meaning it to be inferred that he had been misled by his informants.

9. Even after Her Highness' decision, made and communicated to the Parakala Swami as above, the so-called Akhila Vaishnava Sabha did not abate its mischievous activity, and continued to publish false versions of facts, and to quote the authority of the Parakala Swami to the effect that a purification ceremony was necessary. In order that the outside public may not be misled by this agitation, it was deemed advisable to formally embody a correct version of facts, and the fact of Her Highness' decision in an Order of Government, and to publish the same both in English and Kanarese. The following is the full text of the Order:—

"Read the following:—

"1. Petitions from Srinivasiengar and other Sri Vaishnava Brahmins of Sreerangapatam, dated 16th June 1895; from the Agent of the Sri Parakala-swami Mat' dated 2nd July 1895; and from Srinivasiengar as Honorary Secretary of "Akhila Vaishnava Mahajana Sabha," Mysore, dated 13th

July 1895, complaining of certain alleged incidents on the occasion of the Sri Swami of the Sri Sringeri Matt to the Sri Ranganathaswami Temple at Seringapatam on the morning of 16th June 1895 and asking for the purification ceremonies to be performed on account of the alleged incident.

"2. Petitions from Subba Bhatt and other Smarta Brahmans of Seringapatam, dated 30th June 1895, and from Ramaswami and others, dated 2nd July 1895, protesting against the performance of any purification ceremonies.

"3 A letter from the Swami of the Sri Parakala Matt (received on 2nd July 1895), to His Highness the Maharaja, requesting that the purification ceremonies in question may be performed.

"Read also the following letter from the Deputy Commissioner of Mysore to the Secretary to the Government of Mysore in the Revenue Department, No 12, dated 6th July 1895 —

"i. *With reference to your letter of to-day* [illegible] in the Ranganathaswami Temple at Seringapatam when His Holiness the Jagatguru of the Sri Sringeri Matt visited it on the 16th June 1895 I beg to state as follows —

"ii. When His Holiness' visit to the temple was announced the Parpattegar of the temple showed some anxiety. I told him that nothing unlawful to anybody would take place, and asked him to see that no usual honor was omitted to be shown.

"iii. When His Holiness arrived in a palanquin at the outer gate (the Gopurabagal) of the temple some of the temple people (I believe the Parpattegar and the Archak) who came there with the Sri Sannidhi [illegible] His Holiness to alight from the palanquin. But His Holiness' agent (who I believe was called by His Holiness as Yagneswara) said in the presence of His Holiness that it was not their custom to do so. As this [illegible] confirmation from His Holiness' silence, I asked the temple servants not to press the point. They then kept quiet and thereupon, after the usual honors His Holiness proceeded in the palanquin and we followed him to the temple in the outer *prakara* which has no roof. When we [illegible] arrived again at the pole called the Garudakambha where we had started His Holiness alighted and proceeded into the temple with *paduke* up to the inner pole or Garudakambha. There the *paduke* was left and His Holiness went in, all of us accompanying. His Holiness stood just after he had taken peeta, and I was by His Holiness' side, the others being close to us. The Archika made the Arti, and we all made the usual Namaskaram when it was shown to us. Then the Swami took a handful of rupees from a person that was near, and with a Thulasidala which the Archika was asked to give, threw it all from where he was standing. They fell at the feet of a female image on the skirts of its *seere*. Then we were desired to go out and when I inquired why, I was informed that Grahastas should not be present when Yeties make Namaskaram. The Archika showed unwillingness to leave his place. Then His Holiness prepared himself to make Namaskaram even in his presence, but on my saying that nothing exceptional would take place and that it behoved us to comply with such an unobjectionable request, the Archika left his position and came to my side. A curtain was then held and within ten or fifteen seconds it was drawn back. I was by the side of His Holiness (the Archika being on my side) I saw what took place after the curtain, and I have no doubt that the Archika also must have seen it all. His Holiness merely bowed just where he was standing, and then said that the curtain might be withdrawn. Then His Holiness went round the inner *prakara* without the *paduke* and a servant of his offered it to him when he came out from inside the inner Garudakambha. We then went to Ammanavaragadi and the above ceremony was gone through there also. Then we all returned. His Holiness giving a handful of rupees to the temple servants. As the Parpattegar had shown some anxiety in the beginning, I asked him and the Archak, while leaving the temple if it was all right, and both of them said "Yes," and appeared very much pleased. But day before yesterday I got a report from the Parpattegar (through the Sub-Division Officer of French Rocks) that the Agent of the Sri Parakala Matt, who was taking Thirtha as usual after the ceremony, had recently omitted to receive it as per orders of His Holiness Sri Parakala Swami. These are the facts within my cognizance."

No 127, dated, Bangalore, 29th July 1895.

'Order thereon.—On the morning of the 10th June 1895, the Swami of the Sri Sringeri Matt, on his way from Bangalore to Mysore, paid a visit to the Sri Ranganathaswami Temple at Seerangapatam. For a few days after the Swami's visit, the puja and other services in the temple were carried on as usual. But about the fifth or the sixth day a report was spread by some persons that the Swami on the occasion of his visit to the temple had performed the puja himself by touching the idol. In consequence the Vaishnava residents of the place met and agreed not to receive *Theertham* or *Prasadam* in the temple until a purification ceremony was performed.

"2. The Mujrayi Superintendent then proceeded to Seerangapatam on the 23rd June 1895 and instituted a careful enquiry as to what really occurred at the place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple, in the presence of the principal local residents including Sri Vaishnavas and Madhwas. At that enquiry it was clearly established that on the visit of the Sri Sringeri Swami nothing happened to which any objection could reasonably be taken, even from the point of view of Vaishnava temple ritualism. One important proof then received was the report of the Agent of the Sri Parakala Matt to the Swami of that Matt, dated 11th June 1895, describing what occurred on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple on the previous day in the following terms —

"'The Sringeri Swami stood *near the Garbhagudi*. The *Archak* performed the *Karpuraratha*. The Swami scattered rupees on the pedestal of the Utsava (processional) images in front of the main idol, and got the *Archak* to give him *Thulasi* from the foot of the idol. A screen was held, behind which the Swami made his *Namaskaram* to the idol, the *Archak*, *Panchanak* and *Stanika* standing on one side. The Swami did not touch the idol. I was present close by.'

"When the foregoing report which the Sri Parakala Matt's Agent admitted as having been written by himself and containing a true version of what took place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple was read out to the persons assembled, they at once saw the futility of their objections to receive the *Theertham*, and most of the residents began receiving the *Theertham* as usual.

"3. Again, on the direct representation of the Sri Parakala Swami to Her Highness the Maharani-Regent on the 2nd July 1895, that a purification ceremony should be performed in the temple, a further careful enquiry into the matter was instituted, and the facts being as reported in the Deputy Commissioner's report above read, No. 12, dated 6th July 1895, Her Highness the Maharani-Regent decided that the prayer for the performance of purification ceremonies was groundless and unreasonable, and caused such decision to be personally explained to the Sri Parakala Swami by the Mujrayi Superintendent on the 6th July 1895.

"4. It only remains now to place on record the final decision as above with a correct version of what really took place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple, for communication to the petitioners, who have apparently been misled by the misrepresentations got up by some designing persons from motives of malice and envy. The well-known fact that the Sri Sringeri Swami has on other occasions, performed puja in some of the Vishnu temples doubtless served to impart an air of plausibility to the misrepresentations above mentioned and thereby the more readily to mislead the unenquiring. Fortunately the present case is one for the decision of which no consideration is necessary of the general question whether a Matadhipathi can, according to the Agamas binding on the Brahmins following the Vedic rituals, perform puja in a temple where the services are regulated by the Agamas, or the particular question whether the

Sri Sringeri Swami has any and what special privileges in this respect according to custom. For the purpose of the present dispute, it is sufficient to observe that the Sri Sringeri Swami's visit of the 14th June last, was not paid with the object of performing puja. The Swami was travelling in his palanquin borne by Sudras as usual when he left on his journey, and visited the temple as he must do to pay respects to the idol when passing the temple. Had the Swami's visit been to perform the puja himself, he would have had to undergo, as is customary, certain elaborate ablutions, and dress himself differently. The Swami did not make these preliminary preparations because he never intended to perform the puja himself, and it is beyond doubt that he did not go nearer the idol than the Deputy Commissioner and gentlemen who were present did on this occasion, or Brahmin or Uttara gentlemen generally do when they visit the temple without the preliminary purificatory bathing and change of clothes.

"5. The Sri Parakala Swami has been doubtless misled by the alleged depositions of the *Archaks* given on the 18th June 1905, before certain persons styling themselves the representatives of the Vaishnava community. The Mujrayi Superintendent will be directed to enquire whether the *Archaks* did really give the depositions imputed to them and, after taking their explanation as to how they came to make statements so directly opposed to the truth, will take appropriate action on their conduct.

"6. It is only necessary to add that the Sri Sringeri Swami's *mamul* route to Paschimavahini lay outside Seringapatam Fort. When near the Seerangapatam Fort the Swami did not have to be persuaded, after the expression of considerable reluctance on his part, to pass through the streets of the Fort at the earnest and pressing entreaty of the Deputy Commissioner Mr. B. K. Venkatavaradaiengar and others present. Similar entreaty appears to have been used to induce the Swami, when within the Fort, to visit the temple. The Deputy Commissioner's action was doubtless prompted by a desire to please the people and to show proper consideration and respect to the Swami whom he was escorting to the Palace, and it is sufficient to point out to him that it was his duty to have obtained the previous orders of Government before deviating from the *mamul* route for such an occasion.

"(Sd.) A. SREENIVASACHARLU,
"*Mujrayi Superintendent.*"

The publication of the above had one good effect—it enabled the more honest men who had joined the Akhila Vaishnava Sabha agitation on a misconception of facts to withdraw their objection and to resume the taking of *tirtha* and *prasada*. But the Parakala Swami showed no similar good sense or reason and persisted in publishing that a purification was necessary. The Akhila Vaishnava Sabha, thus encouraged, approached the Resident with their complaint. But the Resident declined to interfere in the matter, and gave an endorsement to the petitioners stating that if they felt dissatisfied with the orders already passed by the Mysore Government, they might make a further representation to the Government with a clear statement of the points in regard to which they considered the decision unsatisfactory. The Resident, as he informed me, meant this to show his attitude of non-interference, but it had a contrary effect upon the agitators

who showed increased activity upon the receipt of this reply. This activity has led to a counter-agitation from the large community who recognize the Sringeri Swami as their Guru. About the tendency of this counter-agitation a few remarks will be made further on.

10. To continue the narrative regarding the Akhila Vaishnava Sabha—They submitted a printed memorial, dated 10th October 1895, to Her Highness the Maharani-Regent through the Private Secretary Col. J. A. Campbell. Before entering into the merits of the various points raised in this petition, it is worthy of note that the Akhila Vaishnava Sabha have now practically retired from their original position that the purification ceremony was required on the ground that the Sringeri Swami performed *puja* himself by touching the idol. Under the circumstances explained in para 3, and in the Order of Government dated 29th July 1895, there was, as a matter of fact, no such *puja* nor even an attempt to make one. The present complaints, and the facts in regard to them, are explained below *seriatim* :—

GROUNDS OF COMPLAINT.

1. The Sringeri Swami entered the *Garbha Graham.*

EXPLANATION OF FACTS.

This is not true. Even according to the report submitted by the Agent of the Sri Parakala Swami, who has now appeared as the chief aggrieved party, the Sri Sringeri Swami stood at the entrance of the *Garbhagudi* and *did not go into it.* This report is entitled to great weight, coming as it did from the Parakala Mutt's own Agent, who was admittedly present in the temple at the time of the Sri Sringeri Swami's visit, and who submitted the report for the information of the Sri Parakala Swami the very next day after the event and long before any agitation was got up. Apart from the Agent's report, there are the reports of the Deputy Commissioner and the Sub-Division Officer, French Rocks, both of whom were present in the temple with Sri Sringeri Swami, stating that the Swami stood only where they themselves generally stand when going to the temple for purposes of worship. A plan of the temple showing the spots where the Swami, the Deputy Commissioner and others stood at the time has been submitted to Government. In this plan,* the place where the Swami stood is marked F, and this spot is at the threshold of the *Garbhagudi* and not inside it. Supposing that the place where the Sringeri Swami stood is entitled to be regarded as part of the *Garbhagudi*—which it is

* This plan has been verified by an Assistant Engineer, Mysore D. P. W. The point F in it is the point A in the diagram in para 3.

GROUNDS OF COMPLAINT.	EXPLANATION OF FACTS
	not—and supposing also that the Shastra prevent any but the Vaishnava Dikshita (initiated Archiks) from going into the *Garbhagriha*—which is questioned—there is the undoubted fact that, according to immemorial custom, any Shastraic injunction to the last-named effect has no practical significance. Where the Swami stood is exactly where all laymen when they visit the temple go and stand, and the unmitred temple servants even go beyond this into the shrine itself, and all this is never regarded as involving any defilement or requiring purification.
2. Making *archana puja* or worship by throwing rupees and *tulsi*.	For an exact description of what actually took place, please see para 3 above. What took place does not constitute *puja* in any sense of the term. Some of the rupees fell at the feet of one of the processional images. This image is carried about on the shoulders of Sudras and is not thereby considered defiled. It is preposterous to assume that contact with some rupees from the Swami's hand could defile it in any way or call for a purification ceremony.
3. Sri Sringeri Swami insulting the Sri Shatagopa.	The temple servants bringing out the Sri Shatagopa is an honor shown to high personages such as the Maharaja and other illustrious visitors to the temple. There is nothing religious involved in this ceremony. No personage before whom the Shatagopa is brought has hitherto been supposed to insult it by omitting to leave his carriage. In this case the insult is supposed to consist in the Swami not alighting from his palanquin when meeting the Shatagopa.
4 Sri Sringeri Swami entering the precincts of the temple and going round the outer *prahara* seated in a palanquin.	The Swami went in his palanquin in the outer *prahara*, which is not the consecrated part of the temple. It is an unroofed compound surrounding the main temple building. Even non-Hindus walk in this *prahara* without offending the religious customs of the Hindus or calling for any purification ceremony in consequence.
5 Sri Sringeri Swami leaving his sandals in front of Ramanujachar's shrine and other minor shrines.	This is false. The Sri Sringeri Swami did not leave his sandals in front of Ramanujachar's shrine or of other shrines. On the contrary, he left the sandals near the inner *Garudakambha*, which is the place where he is expected to leave them. This *Garudakambha* is far away from the Ramanujachar and other idols which are near the side walls, whereas the *Garudakambha* is in the centre of the yard. From the Deputy Commissioner's report it will also be observed that the Swami went round the inner *prahara*, where all these idols are located, walking on foot, *without* the *paduké* or sandals.

GROUNDS OF COMPLAINT.

6. Sri Sringeri Swami performing *puja* without having changed clothes.

EXPLANATION OF FACTS.

In their previous petitions to Government the memorialists never made this allegation. It was the Government who, with reference to the Srivaishnavas' previous contention that the Sri Sringeri Swami had performed *puja* himself in the temple, pointed out, in their Order dated 29th July 1895, that the Sringeri Swami did not perform the *puja*, and did not visit the temple for the purpose of performing it. The fact is, there was no *puja* at all. The place within the temple to which the Swami went is the identical place to which hundreds of others daily go without *madi*.

11. Having thus commented upon the various items of the present complaint, we may next advert briefly to the counter-agitation set up by the community acknowledging the Sringeri Swami as their spiritual head. The industrious circulation of the statement that the visit of their Swami defiled the temple has been attributed by them to a desire to insult and to annoy him. The disciples of the Sri Sringeri Swami have accordingly held meetings in various places and have submitted several numerously signed petitions to the Government urging that no such purification ceremony should be performed in the Seringapatam Temple on account of the Sri Sringeri Swami's visit to it, as to do so would be a direct insult to their Swami; and maintaining further that the Sri Sringeri Swami has a right to perform *puja* himself in all temples throughout India, as could be proved by a reference to certain Orders issued by the Peshwas and other Hindu Sovereigns all over India, by Hyder Alli and Tippu Sultan, and by the British Government. The Durbar have not thought fit to go into this question of the Sri Sringeri Swami's privilege, not only because the determination of this point is unnecessary for the decision of the present case, but also because any decision passed by Government on this point will, instead of abating the present ill-feeling, only tend to intensify it.

12. In conclusion it only remains to consider what the "Akhila Vaishnava Mahajana Sabha" is, and what strength it commands. From enquiries instituted it has been ascertained that the Sabha is not as its name would imply, a body of *all* Vaishnavas in the Province, but consists on the other hand of only a small number of Srivaishnava Brahmins whom B. C. Srinivasa Iyengar, the leader of the agitation referred to in para 4, and the Sri Parakala Swami have gathered together to set up a needless agitation in the name of religion to gratify their own private feelings of a not very commendable kind. Most of the Srivaishnavas in Melkote, which is the centre of the Srivaishnava population, and also those in the other parts of the Province, have not joined in the agitation because they feel they have no

real complaint in the matter of the Sri Sringeri Swami's visit to Sriranganatha Swami's Temple at Seringapatam, nor are they inclined to sympathize with the mischievous policy of the Parakala Swami based upon petty personal jealousy.

13. The great misfortune of the short-sighted and mischievous movement of the Akhila Vaishnava Sabha, aided and abetted by the Parakala Swami, is that it has given offence to the other section of the community whose numerical strength is overwhelming as compared with that of the Srivaishnavas, and it has given rise to sectarian feelings of a bitter kind. These feelings show a tendency to spread far and wide and to create a condition of most undesirable violent sectarian animosity of a general kind not confined to the particular incident in question or to this State. Immediate steps are necessary to put a stop to this state of things in the interests of the general public, and the Government will proceed to adopt them with due vigour and discretion. But before this can be attempted, it is necessary that there should be an authoritative decision on the petition now pending before Her Highness the Maharani-Regent.

14. I have nothing to add now to the preceding paras written some time ago. The subject has been fully considered since these paras were written and the Councillors are unanimous in the opinion that no Samprokshana is required, an opinion in which I entirely concur — The opinions of Councillors are appended hereunto in Original — At yesterday's meeting of the Council the text of the final order to be submitted to Her Highness for Sanction was settled — The draft order prepared accordingly is now submitted to Her Highness for orders —

Bangalore - 11 January 1895 K Seshadri Iyer
Dewan

Confidential

(19)

Memo.

X A

In the matter of the Enclosed Petn from the Akila Vyapara Sabha I had already Circulated to the Council the important papers, together with a Confidential explanatory memo from myself. An advanced proof of this memo is Enclosed if I do not intend this memo for publication in its present form, but it explains the position in the true light.

B

Her Highness the Maharani-Regent, in order to afford an opportunity for the fullest public Enquiry possible to the aggrieved parties and in order to have a fully Considered Opinion of Competent Pundits on the points of Sastra & Custom involved, Caused the Dharmadhikaris to investigate the matter fully in the presence of the Complainants and their friends. The Parkala Swami was invited to send two Mutt Pundits to be present and assist in the investigation by representing the Mutt's view of the Case. The Palace Comptroller acted as Regr of this Ekasri Ecclesiastical Panchayet Court and the

Mungeri Swami watched the Progs on behalf of his Dept. The Progs have been Completed and the Dharmadhikaris have been Summoned ~~to present at~~ the Palace to Submit their opinion to His Highness at 3½ P.M. today - and the Dewan and Councillors are ~~requested~~ requested to be present at the Palace to offer their views if Called upon at the Same time.

3. The points on which the Dharmadhikaris will give their opinion are noted below :—

(1) Is the place in question inside or outside the Garbha Gnaha ?

(2) Who are the persons doing service or reciting a temple that are required to be Vaishnava Dikshita, whether under Shastra or custom

(3) Is sumprokshana necessary according to (a) Shastra or the custom in a non-Dikshita entering in the Gharbha gnaha, or (2) the place in question,

(4) Do the facts of what the Srimgeri Swamy did at the temple on the occasion and under the circumstances he was last out on the 10th June 1895 constitute puja according to the established ritual ?

(5) State also your opinion on any other points which you consider relevant to the question under consideration

13 Dec 95

K Sheshadri

B

Confidential

MEMORANDUM.

The Sringeri Swami arrived at Bangalore on the morning of the 31st May 1895. He was then returning to his head-quarters after a long tour of nearly three years in Southern India. According to his original programme, he was to have stopped at Bangalore for a couple of days and then gone on straight to Sringeri, *via* Tumkur and Arsikere. But Her Highness the Maharani-Regent, who was then in Mysore, on hearing of the Swami's arrival in Bangalore, expressed a wish to pay her respects to him, and sent a special message desiring the Swami to be so good as to pay her a brief visit at Mysore before returning to Sringeri. The time at the Swami's disposal was short, as he had to be at Sringeri for the annual ceremony of Chatur Masya Sankalpa, which was then fast approaching; yet considering Her Highness' recent bereavement, he decided to accept the invitation and to proceed to Mysore.

2. Accordingly the Swami left Bangalore on the 7th June, and travelling by stages, was to arrive on the 10th idem at Paschimavahini, the stage nearest Mysore. His *mamul* route to Paschimavahini lay outside the Seringapatam Fort. But the Deputy Commissioner, Mr. Venkatavardiengar, who had been specially deputed, under Her Highness the Maharani-Regent's orders, to escort the Swami to Mysore, pressed him to make a detour through the Fort. The Deputy Commissioner did this out of respect to the Swami and a desire to please the people who were eager to see the Swami pass in procession through their streets. The Swami was not inclined to make this detour, and after expressing his reluctance, eventually yielded to the entreaties of the Deputy Commissioner out of a desire not to appear to be discourteous to so high an officer. Again, when the Swami was within the Fort, similar entreaty was used by the Deputy Commissioner to induce him to visit the Temple of Sriranganatha Swami. There was nothing intrinsically blameworthy in the Deputy Commissioner's desire to show every possible consideration to a distinguished guest of Her Highness, and it was natural for him to do so as the son of a distinguished Deputy Commissioner who once had the honor of escorting a former Sringeri Swami with great *éclat* under the orders of the Chief Commissioner Mr. Bowring. But Government cannot acquit him of great indiscretion in departing from the *mamul* route, and the only extenuating circumstance in his favor is, that being a

new comer to the District, he failed, in his ignorance of local conditions, to calculate that any special deference he showed to the Swami was likely to excite jealousy in some other quarter.

3. In his visit to Sriranganatha Swami Temple the Swami was accompanied by the Deputy Commissioner, the Sub-Division Officer of French Rocks, the Amildar, Munsiff, Deputy Amildar, Parpathegar and others present. The Swami entered the temple and proceeded as far as the *Garbhagudi* or the principal shrine. He stood at its entrance, and there stood by the side and behind him the Officers present. The wall of the *Garbhagudi* is six feet thick, and an opening in this wall is used as the entrance to the shrine, and faces east. At the inner end of this opening there are two pillars, one on each side, placed obliquely as regards the shrine, and so as to move the centre of the space between the pillars a few inches to the north of the centre line of the shrine. The Swami stood between these two pillars and quite close to the northern one. From where he stood the pedestal of the idol of Sriranganatha was fully five or six feet in a straight line. In the following diagram the place where the Swami took up his position is shown as A—

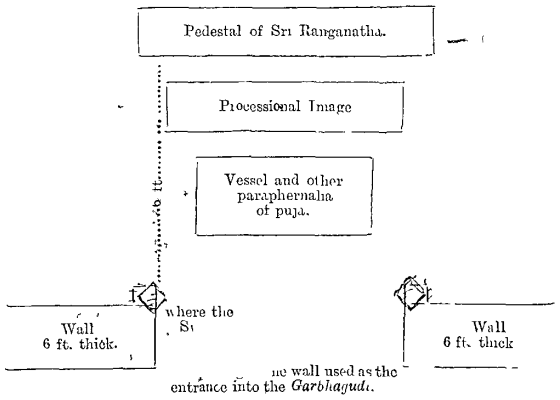
Pedestal of Sri Ranganatha.
Processional Image
Vessel and other paraphernalia of puja.
where the Sw
Wall 6 ft. thick.
Wall 6 ft. thick
ne wall used as the entrance into the Garbhagudi.

The *mangalarathi* (waving of camphor light) was performed by the Archik. The Swami standing at A in the above diagram took a handful of rupees, and getting from the Archik a *tulsi* leaf, he threw both the rupees and the *tulsi* leaf into the shrine as his offering to the temple. Some of the rupees fell at the feet of a female processional image on the skirts of its *siré*. The Swami then made his *vandane** to the idol, a screen being held behind him to prevent the laymen seeing a Sanyasi in the act of *vandane*. After his visit to the temple, the Swami went to Paschimavahini. No complaint was made at the time about the Swami having done anything *unshastraic* or contrary to temple ritualism. On the other hand, according to the

* A peculiar mystic yogi observance not involving prostration.

Deputy Commissioner's report dated 5th July 1895, all the temple servants and others present in the temple appeared much pleased and satisfied in every way. The *puja* and other services in the temple continued to be carried on as usual.

4. After halting at Paschimavahini for two days, the Swami reached Mysore on the 12th June. He stayed at Mysore for three days, and then left for Sringeri. For some days after he left, no complaint of any kind was made either by the Sri Parakala Swami or any of the Sri Vaishnava community in the matter of the Sri Sringeri Guru's visit to the Seringapatam Temple. But a few days after, a false rumour was set afloat at Seringapatam that the Sri Sringeri Swami had, on the occasion of his visit to the temple, performed *puja* himself by touching the idol, and that a purification ceremony should be performed in consequence. The leader of this agitation was one B. C. Srinivasa Iyengar. This individual was formerly the Editor of a small Kanarese newspaper at Mysore known as the *Desabhimani*, the publication of which was suspended last year under the orders of His Highness the late Maharaja as a punishment for having published seditious, disrespectful, and otherwise objectionable articles. Since the date of the suspension of his paper, this individual has been always getting up some agitation or other against the administration. On the present occasion he not only set up an agitation at Seringapatam, but also got up a meeting of a few Sri Vaishnavas in his own house at Mysore, to which meeting he gave the high sounding name of "Akhila Vaishnava Mahajana Sabha" (meaning an assembly of *all* Vaishnavas), and in its name began petitioning Government for the performance of purification ceremonies in the Seringapatam Temple.

5. The Sri Parakala Swami is the head of a local Sri Vaishnava Mutt established at Mysore in the beginning of the century and is regarded as the Guru of the Mysore Royal Family. His jealousy had apparently been roused by the reception of the Sringeri Swami at the Palace by Her Highness the Maharani-Regent with royal honors and with the high consideration due to his exalted rank in the Indian Hierarchy. The Parakala Swami not only lent his active aid to the agitation by inviting his adherents to take part in it, but also made a direct representation to Her Highness to the effect that a purification ceremony was necessary before he could himself again visit the temple.

6. Meanwhile the disciples of the Sri Sringeri Swami at Seringapatam submitted petitions to Government representing that the Sri Sringeri Swami did not perform any puja himself in the temple, as alleged by the Sri Vaishnavas; that the latter's prayer for the performance of purification cere-

mony, while there was no reason for it, was prompted by feelings of envy and malice, and intended to offer an undeserved insult to the Sri Sringeri Guru who had been received and honored by Her Highness the Maharani-Regent.

7. On this, a careful enquiry was instituted, first by the Muzrai Superintendent on his own motion, and afterwards under Her Highness' orders, as to what really took place in the temple on the occasion of the Sringeri Guru's visit to it. In this enquiry the facts of what occurred within the temple as described in para 3 above were clearly proved, and it was thus shown that nothing had happened then to which any objection could be taken even from the points of view of Vaishnava ritualism. Her Highness, after personal consideration of all circumstances, and after hearing from the Deputy Commissioner (himself a Srivaishnava) what really took place in the temple, and after hearing from the Muzrai Superintendent (himself also a Srivaishnava), the result of the local investigation held by him, came to the conclusion that the prayer for the performance of purification ceremonies was altogether groundless and unreasonable. Her Highness then sent the Muzrai Superintendent with a message to the Parakala Swami to explain the decision thus carefully arrived at by her, in order that if the Swami's action had been taken on incorrect information, he might have a graceful opportunity of retiring from the false and mischievous position he had taken up in the matter.

8. The Deputy Commissioner too had previously given to the Parakala Swami a correct version of the facts as they actually transpired, and the Swami had said in reply, "Is that all that took place? Why will such a great man as the Sringeri Swami do anything wrong?" meaning it to be inferred that he had been mislead by his informants.

9. Even after Her Highness' decision, made and communicated to the Parakala Swami as above, the so-called Akhila Vaishnava Sabha did not abate its mischievous activity, and continued to publish false versions of facts, and to quote the authority of the Parakala Swami to the effect that a purification ceremony was necessary. In order that the outside public may not be misled by this agitation, it was deemed advisable to formally embody a correct version of facts, and the fact of Her Highness' decision in an Order of Government, and to publish the same both in English and Kanarese. The following is the full text of the Order :—

Proceedings of the Government of Mysore, Muzrai, dated 29th July 1895.

Read the following —

1. Petitions from Srinivasiengar and other Sri Vaishnava Brahmins of Sreerangapatam, dated 16th June 1895; from the Agent of the Sri Parakalaswami Matt, dated 2nd July 1895, and from Srinivasiengar as Honorary Secretary of "Akhila Vaishnava Mahajana Sabha," Mysore, dated 13th July 1895, complaining of certain alleged incidents on the visit of the Swami of the Sri Sringeri Matt to the Sri Ranganathaswami Temple at Sreerangapatam on the morning of 10th June 1895, and asking for certain purification ceremonies to be performed on account of such alleged incidents

2. Petitions from Subba Bhatt and other Smartha Brahmins of Sreerangapatam, dated 30th June 1895, and from Ramasastri and others, dated 2nd July 1895, protesting against the performance of any purification ceremonies

3. A letter from the Swami of the Sri Parakala Matt, without date (received on 2nd July 1895), to Her Highness the Maharani-Regent, asking that the purification ceremonies in question may be performed.

Read also the following letter from the Deputy Commissioner of Mysore, to the Secretary to the Government of Mysore in the Muzrai Department, No. 12, dated 6th July 1895.—

i. With reference to your letter of to-day enquiring what took place in the Ranganathaswami Temple at Sreerangapatam when His Holiness the Jagatguru of the Sri Sringeri Matt visited it on the 10th June 1895, I beg to state as follows—

ii. When His Holiness' visit to the temple was announced, the Parpattegar of the temple showed some anxiety. I told him that nothing hurtful to anybody would take place, and asked him to see that no usual honor was omitted to be shown.

iii. When His Holiness arrived in a palanquin at the outer gate (or the Gopurabagal) of the temple, some of the temple people (I believe the Parpattegar and the Archak) who came there with the Sri Sadagopa wanted His Holiness to alight from the palanquin. But His Holiness' Agent (who I believe was called by His Holiness as Yagneswara) said in the presence of His Holiness that it was not their custom to do so. As this statement received confirmation from His Holiness' silence, I asked the said temple servants not to press the point. They then kept quiet, and thereupon, after the usual honors, His Holiness proceeded in the palanquin and we all went round the temple in the outer Prakara which has no roof. When the palanquin arrived again at the pole called the Garudakambha whence we had started, His Holiness alighted and proceeded into the temple with Padukê up to the inner pole or Garudakambha. There the Pádukê was left and His Holiness went in, all of us accompanying. His Holiness stood just after the Stapanapeeta, and I was by His Holiness' side, the others being close to us. The Archika made the Arti, and we all made the usual Namaskaram when it was shown to us. Then the Swami took a handful of rupees from a person that was near, and with a Thulasidala which the Archika was asked to give, threw it all from where he was standing. They fell at the feet of a female image on the skirts of its seerê. Then we were desired to go out, and when I enquired why, I was informed that Grahastas should not be present when Yetics make Namaskaram. The Archika showed unwillingness to leave his place Then His Holiness prepared himself to make Namaskaram even in his presence. but on my saying that nothing exceptional would take place and that it behoved us to comply with such an unobjectional request, the Archika left his position and came to my side. A curtain was then held, and within ten or fifteen seconds it was drawn back. As I was by the side of His Holiness (the Archika being my side) I saw what took place within the curtain, and I have no doubt that the Archika also must have seen it all. His Holiness merely bowed just where he was standing, and then said that the curtain might be withdrawn. Then His Holiness went round the inner Prakara without the Pádukê although a servant of his offered it to him when he came out from inside to the inner Garudakambha. We then went to Ammanavaragudi and the above ceremony was gone through there also. Then we all returned, His Holiness presenting a handful of rupees to the temple servants. As the Parpattegar had shown some anxiety in the beginning, I asked him and the Archika while leaving the temple if it was all right, and both of them said "Yes," apparently much pleased. But day before yesterday I got a report from the Parpattegar (through the Sub-Division Officer of French Rocks) that the Agent of the Sri Parakala Matt, who was taking Thirtha as usual after the said visit, had recently omitted to receive it as per orders of His Holiness Sri Parakala Swami. These are the facts within my cognizance.

27, DATED, BANGALORE, 29TH JULY 1895.

ORDER THEREON.—On the morning of the 10th June 1895, the Swami of the Sri Sringeri Matt, on his way from Bangalore to Mysore, paid a visit to the Sri Ranganatha Swami Temple at Sreerangapatam. For a few days after the Swami's visit, the puja and other services in the temple were carried on as usual. But about the fifth or the sixth day a report was spread by some persons that the Swami on the occasion of his visit to the temple had performed the puja himself by touching the idol. In consequence, the Vaishnava residents of the place met and agreed not to receive *Thirtham* or *Prasadam* in the temple until a purification ceremony was performed.

2. The Muzrai Superintendent then proceeded to Sreerangapatam on the 23rd June 1895 and instituted a careful enquiry as to what really occurred at the place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple, in the

presence of the principal local residents including Sri Vaishnavas and Madhwas. At that enquiry it was clearly established that on the visit of the Sri Sringeri Swami nothing happened to which any objection could reasonably be taken, even from the point of view of Vaishnava temple ritualism. One important proof then received was the report of the Agent of the Sri Parakala Matt to the Swami of that Matt, dated 11th June 1895, describing what occurred on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple on the previous day in the following terms :—

"The Sringeri Swami stood *near the Garbhagudi*. The *Archak* performed the *Karpurarathi*. The Swami scattered rupees on the pedestal of the Utsava (processional) images in front of the main idol, and got the *Archak* to give him *Thulasi* from the foot of the idol. A screen was held, behind which the Swami made his *Namaskaram* to the idol, the *Archak*, *Paricharak* and *Staniks* standing on one side. The Swami did not touch the idol. I was present close by."

When the foregoing report which the Sri Parakala Matt's Agent admitted as having been written by himself and containing a true version of what took place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple was read out to the persons assembled, they at once saw the futility of their objections to receive the *Thirtham*, and most of the residents began receiving the *Thirtham* as usual.

3. Again, on the direct representation of the Sri Parakala Swami to Her Highness the Maharani-Regent on the 2nd July 1895, that a purification ceremony should be performed in the temple, a further careful enquiry into the matter was instituted, and the facts being as reported in the Deputy Commissioner's report above read, No. 12, dated 6th July 1895, Her Highness the Maharani-Regent decided that the prayer for the performance of purification ceremonies was groundless and unreasonable, and caused such decision to be personally explained to the Sri Parakala Swami by the Muzrai Superintendent on the 6th July 1895.

4. It only remains now to place on record the final decision as above with a correct version of what really took place on the occasion of the Sri Sringeri Swami's visit to the temple, for communication to the petitioners, who have apparently been misled by the misrepresentations got up by some designing persons from motives of malice and envy. The well-known fact that the Sri Sringeri Swami has, on other occasions, performed puja in some of the Vishnu temples, doubtless served to impart an air of plausibility to the misrepresentations above-mentioned, and thereby the more readily to mislead the unenquiring. Fortunately the present case is one for the decision of which no consideration is necessary of the general question whether a Matadhipathi can, according to the Agamas binding on the Brahmins following the Vedic rituals, perform puja in a temple where the services are regulated by the Agamas, or the particular question whether the Sri Sringeri Swami has any and what special privileges in this respect according to custom. For the purpose of the present decision, it is sufficient to observe that the Sri Sringeri Swami's visit of the 10th June last, was not paid with the object of performing puja. The Swami was travelling in his palanquin borne by Sudra bearers, and was clad for the journey, and visited the temple as laymen do to prostrate before the idol when passing the temple. Had the Swami's visit been to perform the puja himself, he would have had to undergo, as is well-known, certain elaborate ablutions, and dress himself differently. The Swami did not make these preliminary preparations because he never intended to perform the puja himself ; and it is beyond doubt that he did not go nearer the idol than the Deputy Commissioner and numbers of others present did on this occasion, or Brahmin or Ursu gentlemen generally do when they visit the temple without the preliminary purification of bathing and change of clothes.

5. The Sri Parakala Swami has been doubtless misled by the alleged depositions of the *Archaks* given on the 18th June 1895, before certain persons styling themselves the representatives of the Vaishnava community. The Muzrai Superintendent will be directed to enquire whether the *Archaks* did really

give the depositions imputed to them and, after taking their explanation as to how they came to make statements so directly opposed to the truth, to take adequate notice of their conduct.

6. It is only necessary to add that the Sri Sringeri Swami's *mamul* route to Paschimavahini lay outside Sreerangapatam Fort. When near the Sreerangapatam Fort, the Swami allowed himself to be persuaded after the expression of considerable reluctance on his part to pass through the streets of the Fort at the earnest and pressing entreaty of the Deputy Commissioner Mr. B. K. Venkatavardaiengar and others present, Similar entreaty appears to have been used to induce the Swami, when with in the Fort, to visit the temple. The Deputy Commissioner's action was doubtless prompted by a desire to please the people and to show proper consideration and respect to the Swami whom he was escorting to the Palace, and it is sufficient to point out to him that it was his duty to have obtained the previous orders of Government before deviating from the *mamul* route for such an occasion.

...ENIVASACHARLU,
Muzrai Secretary.

To—The Deputy Commissioner, Mysore District.

Exd.—H.A.R.

Our No. 1287 ~~29~~ 30th July 95

Copy forwarded to Rangachar Karyakarta of the Sri-Parakala Mutt in Mysore, in reply to his ~~[redacted]~~ petition of 2nd July 1895.

By order

Dy

1895-96

GOVERNMENT OF MYSORE

MUZRAI

PROCEEDINGS

Dated 29*th July* 1895

No 127

Passing orders on the visit of the Sri Sringeri Swami to the Sri Ranganatha Swami Temple at Sreerangapatam.

M.G.C.P.B.—29-7-95—120

The publication of the above had one good effect—it enabled the more honest men who had joined the Akhila Vaishnava Sabha agitation on a misconception of facts to withdraw their objection and to resume the taking of *tirtha* and *prasada*. But the Parakala Swami showed no similar good sense or reason and persisted in publishing that a purification was necessary. The Akhila Vaishnava Sabha thus encouraged approached the Resident with their complaint. But the Resident declined to interfere in the matter, and gave an endorsement to the petitioners stating that if they felt dissatisfied with the orders already passed by the Mysore Government, they might make a further representation to the Government with a clear statement of the points in regard to which they considered the decision unsatisfactory. The Resident, as he informed me, meant this to show his attitude of non-interference, but it had the contrary effect upon the agitators who showed increased activity upon the receipt of this reply. This activity has led to a counter-agitation from the large community who recognize the Sringeri Swami as their Guru. About the tendency of this counter-agitation a few remarks will be made further on.

10. To continue the narration regarding the Akhila Vaishnava Sabha. They submitted a printed memorial, dated 10th October 1895, to Her Highness the Maharani-Regent through the Private Secretary Col. J. A. Campbell. Before entering into the merits of the various points raised in this petition, it is worthy of note that the Akhila Vaishnava Sabha has now practically retired from their original position that the purification ceremony was required on the ground that the Sringeri Swami performed *puja* himself by touching the idol. Under the circumstances explained in para 3, and in the Order of Government dated 29th July 1895, there was, as a matter of fact, no such *puja* nor even an attempt to make one. The present complaints, and the facts in regard to them, are explained below *seriatim* :—

GROUNDS ~~URGED BY~~ OF Complaint ~~MEMORIALISTS~~.

1. Sringeri Swami entered the *Garbha Graham*.

~~REPLIES~~. Explanation of facts.

This is not true. Even according to the report submitted by the Agent of the Sri Parakala Swami, who has now appeared as the chief aggrieved party, the Sri Sringeri Guru stood at the entrance of the *Garbhagudi* and *did not go into it*. This report is entitled to great weight, coming as it did from the Parakala Mutt's own agent, who was admittedly present in the temple at the time of the Sri Sringeri Guru's visit, and who submitted the report for the information of the Sri Parakala Swami the very next day after the event and long before any agitation was got up. Apart from the

Agent's report, there are the reports of the Deputy Commissioner and the Sub-Division Officer, French Rocks, both of whom were also present in the temple with Sri Sringeri Guru, stating that the Guru stood only where they themselves generally stand when going to the temple for purposes of worship. A plan of the temple showing the spots where the Guru, the Deputy Commissioner and others stood at the time has been submitted to Government. In this plan,* the place where the Guru stood is marked F, and this spot is at the threshold of the *Garbhagudi* and not inside it. Supposing that the place where the Sringeri Swami stood is entitled to be regarded as part of the *Garbhagudi*, which it is not, and supposing also that the Shastras prevent any but the Vaishnava Dikshitas (initiated Archiks) from going into the *Garbhagudi*, which is questioned, there is the undoubted fact that, according to immemorial custom, any Shastraic injunction to the last-named effect has no practical significance. Where the Swami stood is exactly where all laymen when they visit the temple go and stand, and the uninitiated temple servants even go beyond this into the shrine itself, and all this is never regarded as involving any defilement or requiring purification.

2. Making *archava puja* or worship by throwing rupees and *tulsi*.

For an exact description of what actually took place, please see para 3 above. What took place does not constitute *puja* in any sense of the term. Some of the rupees fell at the feet of one of the processional images. This image is carried about on the shoulders of Sudras and is not thereby considered defiled. It is preposterous to assume that contact with some rupees from the Swami's hand could defile it in any way or call for a purification ceremony.

3. Sri Sringeri Swami insulting the Sri Satagopa.

The temple servants bringing out the Sri Satagopa is an honor shown to high personages such as the Maharaja and other illustrious visitors to the temple. There is nothing religious involved in this ceremony. No personage before whom the Satagopa is brought has hitherto been supposed to insult it by omitting to leave his carriage. In this case the insult is supposed to consist in the Swami not alighting from his palanquin.

4. Sri Sringeri Swami entering the precincts of the temple and going round the outer *prakara* seated in a palanquin.

The Swami went in his palanquin in the outer *prakara*, which is not the consecrated part of the temple. It is more like an unroofed compound surrounding the main temple building. Even non-Hindus walk in the *prakaram* without offending the religious customs of the Hindus or calling for any purification ceremony in consequence.

5. Sri Sringeri Swami leaving his sandals in front of the Ramanujachar's shrine and other deities.

This is false. The Sri Sringeri Swami did not leave his sandals in front of the Ramanujachar's shrine or other

* This plan is sent to D. P. W. for verification. The point F is the point A in the diagram in para 3.

deities. On the contrary, he left the sandals near the inner *Garudakambha*, which is the place where he is expected to leave them. This *Garudakambha* is far away from the Ramanujachar and other idols which are near the side walls, whereas the *Garudakambha* is in the centre of the yard. From the Deputy Commissioner's report it will also be observed that the Swami went round the inner *prakara*, where all these idols are located, walking on foot, *without* the *paduke* or sandals.

6. Sri Sringeri Swami performing *puja* without having changed clothes.

This, a mere quibble. In their previous petitions to Government the memorialists never alluded to this fact at all It was the Government who, with reference to the Srivaishnavas' previous contention that the Sri Sringeri Guru had performed *puja* himself in the temple, pointed out, in their Order dated 29th July 1895, that the Sringeri Guru did not perform the *puja*, and did not visit the temple for the purpose of performing it, for had he so intended he would have clad himself differently after undergoing the preliminary ablutions. The fact is, there was no *puja* at all. The place within the temple is the same place where hundreds of others daily go without *madi*.

11. Having thus disposed of the various items of the present complaint, we may next advert briefly to the counter-agitation set up by the community acknowledging the Sringeri Guru as their spiritual head. The industrious circulation of the statement that the visit of their Guru defiled the temple has been attributed by them to a desire to insult and to annoy him. The disciples of the Sri Sringeri Guru have accordingly held meetings in various places and have submitted several numerously signed petitions to the Government urging that no such purification ceremony should be performed in the Seringapatam Temple on account of the Sri Sringeri Guru's visit to it, as to do so would be a direct insult to their Guru; and maintaining further that the Sri Sringeri Guru has a right to perform *puja* himself in all temples in the Province, as could be proved by a reference to certain Orders passed during the British administration of the Province, and also in the days of Tippu Sultan. Copies of these Orders have been produced. But the Government have not thought fit to go into this question of the Sri Sringeri Guru's privilege, not only because the determination of this point is unnecessary for the decision of the present case, but also because any decision passed by Government on this point will, instead of abating the present ill-feeling, only tend to intensify it.

12. In conclusion it only remains to consider what the "Akhila Vaishnava Mahajana Sabha" is, and what strength it commands. From enquiries instituted it has been ascertained that the Sabha is not as its name would imply, a body of *all* Vaishnavas in the Province, but consists on the other hand of only a small number of Srivaishnava Brah-

mins whom B. C. Srinivasa Iyengar, the leader of the agitation referred to in para 4, and the Sri Parakala Swami have gathered together to set up a needless agitation in the name of religion to gratify their own private feelings of a not very commendable kind. Most of the Sri Vaishnavas in Melkote, which is the centre of the Srivaishnava population, and also those in the other parts of the Province, have not joined in the agitation because they feel they have no real complaint in the matter of the Sri Sringeri Guru's visit to Sriranganatha Swami's Temple at Seringapatam, nor are they inclined to sympathize with the mischievous policy of the Parakala Swami based upon petty personal jealousy.

13. The great misfortune of the short-sighted and mischievous movement of the Akhila Vaishnava Sabha, aided and abetted by the Parakala Swami, is that it has given offence to the other section of the community whose numerical strength is overwhelming as compared with that of the Srivaishnavas, and it has given rise to sectarian feelings of a bitter kind. These feelings show a tendency to spread far and wide and to create a condition of most undesirable violent sectarian animosity of a general kind not confined to the particular incident in question. Immete steps are necessary to put a stop to this state of ngs in the interests of the general public, and the vernment will proceed to adopt them with due vigour l discretion. But before this can be attempted, it is essary that there should be an authoritative decision on petition now pending before Her Highness the Maha-i-Regent. ~~What the reply to this petition should be, is stated in para 3 above, when examining the various heads of complaint.~~

Archak, Belur Kesava Bhattar states as follows:—

I was I that pointed out to the Engineer the spot where the Srimgeri Guru was standing on the occasion of his visit to the temple in June last. It is correctly marked × in the plan just shown to me. That is the place where gentlemen visiting the temple generally stand, for it is from thence that one can see well the sacred feet of the main

idol of Sri Rangamadha-
-swami, and the image
of Gautama Rishi
by its side. The Sri
Parakalaswami
also takes his stand
in the same place
when he visits the
temple on the occasion
of Chaturmasya
Sankalpa. Within
the last 4 or 5 years
the priests of the
Vanamamalai
Matt and the Swayamya
Matt, ~~Ag~~ Alagiah
Manavala Jeer from
Conjeeveram, and
the Ackaryapurusha
Annamswamini

Said Mandalipuradan-
-swami from Srirangam
have visited the temple.

I have myself seen
all these ~~these~~ standing in the
very spot where the Sri
Srimgeri Guru was
standing.

On the occasion
of the Sri Srimgeri Guru's
visit to the temple,
I was standing near
the Stapanapatrapeeta,
near me stood Shanik
Tommarayana Iyengar;
besides Narsimha Srini-
-vasa Iyengar and
Panchanada Chokkanna
Iyengar were both standing
to the left of the
pita; the

other servants of the temple
were standing near
the pillar just opposite
to the one by which the
Sri Swamiji Guru was
standing; the Dewan
was standing behind
the Guru.

For 6 or 7 days
after the Guru's visit
there was no speech
raised and everything
went on as usual.
It was only 7 or 8 days
after the visit that
Srinivasa Iyengar,
the Editor of the Desabhimani
came down to Srirangapatam, and a few
others convened a
meeting in the place;
and it was then

that the agitation
was first commenced.

If on the occasion
of the Sri Swamigal
Guru's visit anything
had been done against
Dharma, I, as the
Archak of the Temple,
would myself never
performed the Prayaschitta
Samprokshana; but
As no such thing
ever transpired, I
have been performing
the puja services as
usual

Sd/- Sankara Tirunarayana
Iyengar and Parapattayar

Ramgulam also
State to the same
effect.

At the next meeting of Council
on 10th I would like the matter
of the Complaint of the Akhila
Vyakaana Sabha also the
Considered & definite Conclusion
arrived at –

Mungeri Secy. will submit file
of Sri Krishna Murti who has not
recorded an opinion yet. All
the Others have given an opinion

8/1/28

Mysore 22nd Sept
1895

Sir,

The plan has been prepared. It was received only last night. It is herewith submitted. Please return it as I see that some more particulars have to be noted on it. The name in Kanarese which the Duke of Connaught was asked to write

has not as yet been received. I reminded him of it in person. It will all be sent complete immediately after the Xmas holidays as the last box of gifts has come to give a change to the sick wife. I

I beg to remain,

Sir.

Your most Obt. Servant

A. Krishnaswamy Iyer

Dy. Secretary to Govt.

To

A. Srinivasachariar

Esqr. B.A.

Secy. to the Govt. of

Mysore

Bangalore

18/11/95

My dear Sir

The Dewan wishes to have the entire file of papers connected with the Devicapatam case. Of course you can take the plan, the rough draft of your memo and the Dy Comrs 'as directed'. The rest of the papers were not found in the Dewan's

house and I presume they
are with you. Kindly send
them over to me so that
I may take them to him
tomorrow morning

Yours very truly
J. Thomasson

Rev Babcock

At Greenmans Charles Co

O.M. 5-1296 Mysore

3d Dec 1875

Sir,

I beg to return
the plan of the
Seerangapatna temple
duly certified to be
correct by the Asst
Engineer deputed by
Dewan ——

I beg to remain,
Sir
Your mst. obt. servant
A. Venkatacharya
Dy. County of Mysore

A. Sreenivasachariar Esq R.B
Surgery Secy. to Govt

Mr. Chairman, Senators

I'm glad to be here today.

It is time we think about

what the Nuclear Test Ban

Treaty means for human

kind and the future

of mankind.

We are all

Yours truly,

Walter Mondale

Mysore
14 Nov 95

My dear Lucas

Your kindness leaves me to
hope to enclose telegram
from Lee & A. V. Abbott, and
Benjamin that is prepared Rae
Case in the matter of the
memorials & petitions signed
by — Yours very truly,

[illegible]

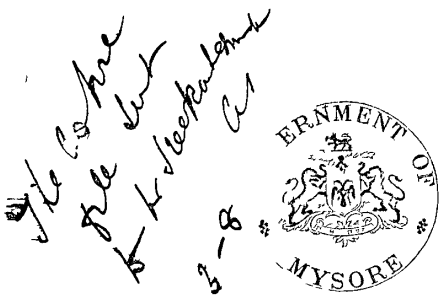

My dear Sir

Sri Srinivasa Iyengar
arrived & I shall
communicate orders.
Drawing, books &
Science Apparatus of the
orders issued to
Drawing Masters
& the full

Af 4:

May I suggest
to Keiser Canon
to be sent to
Vienna

yours

2/8 Richard Strauss

25/12/91

My dear Ri.

I enclose another round
found with Ruttenick Venkatara-
-man Sri regarding the
"Sangadam" given to the French
Sri Srinivasa Swami Temple -
"Sri Ashtalakshmi Swami Temple
the late Sri Doraiswami Iyer

made puja himself to
Lachchiram ramanal worship &
took "Prasada" himself &
gave to the servant Swami
Markar the Swami would wear
the idol himself this was
possible to take "Prasada"
flowers, Chandan &c from
the Swami (Idol) - This state
day, that the Mangal arti
was made by the Swami &c.

I have from [illegible] flowers -

Kindly return them per person

who does not call. after the date

mentioned. if found necessary.

Thanking.

Yours truly.

D. Samuels

To

Rai Bahadur

A. Sircar Calcutta.

Darjeeling Centre

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವು ಗರ್ಭಗೃಹವೇ?ಅಲ್ಲವೇ?
ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಪ್ರಾಜೆಯೇ? ಅಲ್ಲವೇ?
ಇತ್ಯಾದಿಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು.

(೧) ಯಾವ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಹೊಸಲಿನ ಆಚೇಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಮನೆಯ ಒಳಭಾಗವೆಂಬುವದು ಸರ್ವಜನಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಮೂಲದೇವರನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮನೆಯೆಂಬುವ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸಲಿನ ಆಚೇ ಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಒಳಭಾಗವೆಂದುಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು. ಗರ್ಭಗೃಹದಬಾಗಲನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿರುವ ಒಳಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಗರ್ಭಗೃಹವ ಒಳಭಾಗವೆಂದು ಈಶ್ವರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ನಾರಪೀಯಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ. ಕಪಿಂಜಲಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಗಾರುಡಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ, ಇತರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂಸ್ಪುಟವಾಗಿರುವದು. ಡಿಪ್ಟ್ರೀಕಮೀಷನರವರರಿಪೋರ್ಟ್ನಂತೆ ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದ ("Just after Stapanapeeta") (ಸ್ತಪನಪೀಠದ ಸವಿೂಪಸ್ಥಳ)ಗರ್ಭಗೃಹದ ಹೊಸಲಿನ ಆಚೆ ಸುಮಾರು ೪ ಅಡೀದೂರದಲ್ಲಿರುಕಾರಣ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದಭಾಗವು ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಭಾಗವೆಂದೇ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಅಮ್ಮನವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಗೃಹದ ಹೊಸಲಿಗೂ ದೇವರು ದಯವಮಾಡಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೂ ೭ ಅಡೀ ಮಾತ್ರವೇ ಇರುವದರಿಂದ ಹೊಸಲು ದಾಟಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದಸ್ಥಳವು ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಭಾಗವೆಂದು ಎಂಥಾವರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿರುವದು. ಅಮ್ಮನವರಗುಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡಗುಡಿಯಲ್ಲಿನಂತೆ' ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಡೆಸಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಡಿಪ್ಟ್ರೀಕಮೀಷನರವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ನಲ್ಲಿರುವದು.

(೨) ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಕ್ರಮವಾಗಿ ದೀಕ್ಷಿತರಲ್ಲದವರು ಗರ್ಭಗೃಹದಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕಸಂಹಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವದು: ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆಪ್ರವೇಶಿಸುವ ನೌಕರರು ಅರ್ಚಕರು ಪರಿಚಾರಕರು ಎಂದು ಯರಡು ವರ್ಗಕಾರವಾಗಿರುವದು, ಅರ್ಚಕರಿಗೆ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಚನಾಂ

ಗವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಶೇಷ ಇವೆರಡೂ ಆಗಿರುವದು. ಪರಿಚಾರಕರಿಗೆ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಪೇಕ್ಷೆ ಆಗಿರುವದು. ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೀಕ್ಷಾರೂಪತ್ವವು ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಅರ್ಚಕ ಪರಿಚಾರಕೇತರರು ಯಾರೂ ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ವಾಡಿಕೆಯೂಇಲ್ಲ. ಕದಾಚಿತ್ ಪ್ರಮಾದವಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದಲೋ ಹಾಗೆ ಅವೀಕ್ಷಿತರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅನೇಕಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರುವವಾಡಿಕೆಯು ಉಂಟು. ಆದರೆ ಇಂಥಾನಿಮಿತ್ತಸಂಭವವು ಉತ್ಪಾತಗಳಂತೆ ಅತ್ಯಪ್ರೂರ್ವವಾಗಿರುವಕಾರಣ ತನ್ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದುಅತ್ಯಪ್ರೂರ್ವವಾಗಿರುವದು. ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾತವಾದ ದೋಷಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಕೃತಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದೇಹೊರ್ತು ಅಜ್ಞಾತವಾದದೋಷಕ್ಕೆ ಹೇಳಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧವಾದಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಉಂಟೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವಮಾತು ಸರಿಗಾಹ್ಯಗಳಲ್ಲವು. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವಂಥಾ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕುದಾರರಾದ ಆರ್ಚೇಯರಾದ ನಾಲ್ಕೈಕರರು ಅನೇಕರುನ್ನು ಆ ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುನ್ನೂ ಇತರರುನ್ನೂ ಗರ್ಭಗೃಹದಹೊಸಲನ್ನು ದಾಟಿಅವೀಕ್ಷಿತರುಯಾರೂಹೋಗುವವಾಡಿಕೆಯಿಲ್ಲವೆಂತು ಹೇಳುತ್ತಲಿರುವರು. ಅದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಅವೀಕ್ಷಿತರು ಯಾರುಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾದದ್ದೆ.

(೩) ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತುಲಸಿಯನ್ನು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂಸಹದೇವರಮೇಲೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆಂಬದಾಗಿ ಡಿಪ್ಟ್ರೀಕಮಿಷನರವರ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುವದು. ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವವೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದವರು ಮತ್ತು ಅನ್ಯತಂತ್ರವಂದರೆ ಶೈವಾದಿತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿತರಾದವರು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದೆಂದುನ್ನೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದುನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿರುವದು. ಪೂಜಾ ಅರ್ಚಾವಿಷಯಗಳು ಪೋಡಶೋಪಚಾರಾದಿಸಮುದಾಯ 'ತದೇಕದೇಶ ಸಾಧಾರಣಗಳೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುವದ್ದರಿಂದ ದೇವರಮೇಲೆ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣವು ಅರ್ಚನೆಯಾಗುವದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಪೂಜಾವಿಶಬ್ದಗಳುಸಮುದಾಯಮಾತ್ರವಾಚಕಗಳಾದಾಗ್ಯೂವ್ಯಂ

ತಾಕಭಕ್ಷಣನಿಷೇಧ ವೇದಾಧ್ಯಯನನಿಷೇಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಂತಾಕೈಕದೇಶ
ಕ್ಕೂ ನಿಷೇಧ್ಯತ್ವವು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿರುವದ್ದರಿಂದಲೂ ಮಾ
ಮಾಂಸಕರು ಕಂಠರವೇಣ ಒಪ್ಪಿರುವದ್ದರಿಂದಲೂ ಅವೀಕ್ಷಿತಕೃತವಾದ
ವ್ಯಂಜೈಕದೇಶವಾದ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣಕ್ಕೂ ಅವೀಕ್ಷಿತಕರ್ತೃಕವ್ಯಂಜಾ
ನಿಷೇಧವಿಷಯತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವದು.
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಗಳು ವ್ಯಂಜೈಕದೇಶಗಳಾದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾ
ಧಾರಣಧರ್ಮತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿ ತದತಿರಿಕ್ತವಾದ ಅರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಕ
ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ತದನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿಗಳು ಮಾ
ಡಕೂಡದೆಂದು ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಠರವೇಣ ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ
ಅವೀಕ್ಷಿತರು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧ
ಗಳಲ್ಲವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮಾಡಿದ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣೆಯೂ
ಸಹ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣನಿಮಿತ್ತವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿರು
ವದು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತುಲಸಿಯೊಡನೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ದ್ದು ಕಾಣಿಕೆಯೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಇದು ನಂಬತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಯಾ
ಕಂದರೆ—ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಡಗುವರೇಹೊರತ್ತು ದೇವರಮೇಲೆ
ಹಾಕುವದಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗೆ ಮಡಗಿದ್ದು ಮೇಲೆ ಹಾರಿದೇವರಮೇಲಿ ಬಿತ್ತುಎಂ
ದುಹೇಳುವದು ಅಸಂಭಾವಿತವು. ರೂಪಾಯಿಗಳು ಘನವಾದ ಪದಾರ್ಥ
ವಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಡಗಿದರೆ ಒಂದುಮೊಳದಎತ್ತರವುಳ್ಳ ಪೀಠದಮೇ
ಲಿಹಿರುವ ದೇವರಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಬಿಳಲಾರದು. ದೇವಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳಸ್ವಾ
ಮಿಗಳು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಸಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳುವದು ಪಾಮರರು ಹೇ
ಳುವ ಮಾತಾಗಿರುವದು.

ಉಪಪತ್ತ್ಯುಪನ್ಯಾಸವು.

ಶಬ್ದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಬಂದ್ದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರೀಯಪರಿಭಾಷೆ
ಯಿಂದಲೂ ಕೋಶದಿಂದಲೂ ವ್ಯವಹಾರವಂದರೆ ಪ್ರಯೋಗಮೊದಲಾದವು
ಗಳಿಂದಲೂ ನಿರ್ಣಯಿಸುವದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗೆರುವದು. ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧ
ವಾದ ಗೊಗೃಹಾದಿಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅವು
ಗಳಿಗೆ ಲೋಕಸಿದ್ಧವಾದ ಅರ್ಥವೇ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡು
ವದು ಎಂಬುವವಿಷಯವು ,, ಪ್ರಯೋಗಚೋದನಾಭಾವಾದಧ್ಯಕತ್ವ

ಮವಿವಾದಾತ್ ;; ಇತಿ ಲೋಕವೇದಾದಿಸ್ಮರಣದಲ್ಲಿನ ,, ಯಏವಲೌಶಿಕಾ
ಶ್ಚಬ್ದಾಸ್ತಏವೈದಿಕಾಸ್ತಏವೈಷಾಮರ್ಥಾ ,, ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೃಹಶಬ್ದವು ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆ, ಒಂ
ದು ಬಾಗಲು, ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲೋ
ಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಕಾರಣ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಗೃಹಶ
ಬ್ದಕ್ಕೂ ಅದೇ ಅರ್ಥವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಶಬ್ದಘಟಿತವಿಶೇಷಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾ
ಮಾನ್ಯಧರ್ಮಾಕ್ರಾಂತವಿಶೇಷವೇಅರ್ಥವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು. ಉದಾ
ಹರಣೆ—ಸೇವಗೃಹ, ರಾಜಗೃಹ, ಅಗ್ನಿಗೃಹ, ಹವಿರ್ಗೃಹ, ಸೂತಿಕಾ
ಗೃಹ ಇತ್ಯಾದಿ. ಪ್ರಕೃತ ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಗ
ರ್ಭಗೃಹಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಗೃಹತ್ವರೂಪಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮಾಕ್ರಾಂತವಿಶೇಷವೇ ಅ
ರ್ಥವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆವಿಶೇಷವು ಯಾವದೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ
ದರೆ ಗರ್ಭಗೃಹ, ಮೂಲಗೃಹ, ಪ್ರಾಸಾದ, ಈಶಬ್ದಗಳು ಆಗಮಶಾ
ಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವವು (ಕೆಲವು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಮಾ
ತ್ರ ಪ್ರಾಸಾದವೆಂದರೆ ಉಪ್ಪರಿಗೆಮಾತ್ರವೆ, ಪ್ರಕರಣಾನುಸಾರ ವಿವಕ್ಷಿತ
ವಾಗಿರುವದು.) ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂಲದೇವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾದಮನೆಗೆ ಗ
ರ್ಭಗೃಹವೆನ್ನುವ ಹೆಸರೆಂದು ಪ್ರಯೋಗಬಲದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು.

ಧಾಮ್ನೋ ಮೂಲಸ್ಯವಲಭಿರ್ವಿಶಿಯತ್ರಪ್ರಕಲ್ಪ್ಯತೆ।
ದ್ವಾರಂಬಾಲಾಲಯಸ್ಯಾಪಿತತ್ರ ಪ್ರವಪರಿಕಲ್ಪಯೇತ್॥

ಪಾ-ಕೌ-ಖ-೬

ಎನ್ನುವವಚನದಿಂದಲೂ ಭಿತ್ತಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶವೇ ಗ
ರ್ಭಗೃಹವೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸು
ವದು ಅಂದರೆ ಹೊಸಲು ದಾಟಿ ಕೆಜ್ಜೆಮಡಗುವದು ಎಂದು ಸೂತಿಕಾಗೃ
ಹಪ್ರವೇಶಾದ್ಯುದಾಹರಣಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಗರ್ಭ
ಗೃಹಪ್ರವೇಶವೆಂದರೂ ಮೂಲದೇವರು ಬಿಜಮಾಡಿಸಿರುವ ಮನೆಯಹೊ
ಸಲು ದಾಟಿ ಕೆಜ್ಜೆಮಡಗುವದು ಎಂದರ್ಥವು. ಪ್ರಕೃತ ಗರ್ಭಗೃಹವೆ
ನ್ನುವದು ಗೋಡೆಕೇರಿದಪ್ರದೇಶಹೊರತ್ತು ಗೋಡೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಳ
ಭಾಗಮಾತ್ರವಲ್ಲವೆಂಬುವದು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—

ಗರ್ಭೋಚ್ಛ್ರಾಯಾವಧಿರ್ವ್ಯವತ್ಸಾದಾಧ್ವಾನಂವಿಶೋಕಯೇತ್ ।

ಎಂದು ಈಶ್ವರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ೧೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ೭೦ನೇ ಶ್ಲೋಕವಿರುವದು. ಗರ್ಭಗೃಹದ ಎತ್ತರ ಎಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದವರಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವದೊ ಅಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾದಾರ್ಧವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ. ಗೋಡೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಎತ್ತರವೆಂಬುವಉನ್ನತಪ್ರಮಾಣವೆನ್ನುವದೇ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆ ಯಲ್ಲಿ ಅ

ಪಾಸಾದಸ್ಯಾನವುಧ್ಯೇತುಸ್ಥಾಪಯೇನ್ಮೂಲವಿದ್ಯಯಾ ।

ಇತ್ಯಾದಿವಚನಗಳಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಿಕ್ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ

ಚತುರಶ್ರಂಸುವೃತ್ತಂಚಚತುರಶ್ರಾಯತಂತುವಾ ।

ವೃತ್ತಾಯತೇವಾಕುರ್ವೀತಪಾಸಾದಂತುಚತುರ್ವಿಧಂ ॥

ಎಂದು ಪಾಸಾದವೆಂಬುವ ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೇಳಿರುವ ಚತುರಶ್ರತ್ವಾದಿಚಾತುರ್ವಿಧ್ಯವು ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಗಿನ ಭೂಬಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೆಲ್ಲಗಲಿ ಆಕಾಶಭಾಗಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಸಂಗತವಾಗಲಾರದು. ಆದಕಾರಣ ಗರ್ಭಗೃಹದಪಾರ್ಶ್ವವು ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವದು. ಘುಟೂವಚ್ಛೈನ್ನಾಕಾಶಮಟವಚ್ಛೈನ್ನಾಕಾಶಗಳಿಗೆ ಪರಿಮಾಣವು ಘುಟಮಠಾದ್ಯುಪಾಧಿಪರಿಮಾಣಪ್ರಯುಕ್ತವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರವ್ಯವಹಾರವು ಸರ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದಗೋಪಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದಪ್ರದೇಶವೇ ಗರ್ಭಗೃಹವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಈನಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿದ್ದರೂ ಅವ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆ ವಿಶೇಷವಿಸ್ತಾರವಾಗುವಕಾರಣ ಸಂಕ್ಷೇಪವಮಾಡಿರುತ್ತೆ. ಮತ್ತು ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ದ್ವಾರವಿರಬೇಕೆಂಬುವದನ್ನು

ಸಾಧಕಂವರಯೇದನ್ಯಂ ಬಲಿದಾನಾದಿಕರ್ಮಣಿ ।

ವೈರಾಗರ್ಭಗೃಹದ್ವಾರಿತಥಾಚ್ಯೈವಾಗ್ರಮುಂಟಪೆ ॥

ಇತ್ಯಾದೀಶ್ವರಸಂಹಿತಾ ಷಷ್ಠಾಧ್ಯಾಯ ೪೦ನೇ ಶ್ಲೋಕಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ಪುಟವಾಗಿರುವದು, ಮತ್ತು ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ಕದಗಳಿರಬೇಕೆಂದುನ್ನು

ಮೂಲಮುಂತ್ರೇಣೀಶೋದ್ಘಾಟ್ಯ ಕವಾಟಮನೇತ್ರಮಂತ್ರತಃ ॥

ನಿತ್ಯೇಷ್ವಾಂಸ್ತತೋಜ್ವಾಲ್ಯಹಸ್ತಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯವಾರಿಣಾ ॥
ಪಾದಾಂತಪ್ರವೇಶಾರ್ಧಂತತೋದ್ವಾರಂತುಚೇತಸಾ ॥
ತ್ರಿಭಾಗೀಕೃತ್ಯತನ್ಮಧ್ಯಭಾಗಮೇಕಂವಿಧಾಪ್ಯನಃ ॥
ವಿಭಜ್ಯವಾಮದೇಕೇನ ದಕ್ಷಿಣೇಸಾಂಘ್ರಿಣಾತತಃ ।
ಕನೈಕೈನೈಃಪ್ರವಿಶ್ಯಾಂತಸ್ಸಾಸ್ತ್ರಾನುಂತ್ರೇಣತೇನವೈ ॥

ಈಶ್ವರಸಂಹಿ — ೨೮ — ೨೫.

ಇತ್ಯಾದಿವಚನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬರುವದು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಲಿನ ಈಚೆಭಾಗವು ಹೊರಭಾಗವೆಂತಲೂ ಆಚೆಭಾಗವು ಒಳಭಾಗವೆಂತಲೂ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಮನೆಯ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಸಲೇ ಸೀಮೆಯಾಗಿರುವದೆಂಬುವದು ಸರ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಆ ದ್ದರಿಂಬಲಿ ಹೊರಭಾಗ ಒಳಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಕೂಡದೆಂದು ವರವನ್ನು ಪಡೆದ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು ಹೊಸಲಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಸಿಂಹದೇವರುಸಂಹರಿಸಿದರೆಂದು ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಮತ್ತು ಹೊಸಲಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿರುವ ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣೀ ಎಂಬಪದವಿಂದಲೇ ಹೊಸಲೇ ಮನೆಯಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯಾಗಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುವದು. ಅಮರವ್ಯಾಖ್ಯಾಕಾರರುಗೃಹಮವಗೃಹ್ಯತೆ ಇಯಮಿತಿಅವಚ್ಛಿದ್ಯತೆ ಅನಯೇತಿ ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣೀ ಎಂದು ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಗೃಹವು ಇಷ್ಟೆಂದು ವ್ಯವಚ್ಛೇದವೆಂದರೆ ನಿರ್ಣಯವು ಇದರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದೆಂದು ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಹ ಬರೆದಿರುವರು. ಹೊಸಲು ಎನ್ನುವದು ನಿಲುವಿನ ಪಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಚೌಕಟ್ಟು ಪಟ್ಟೀ ಎಂದು ಸರ್ವಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ

ಶುಕಾಂಗನೀಲೋಪಲನಿರ್ಮಿತಾನಾಂ ಲಿಪ್ತೇಷು ಭಾಸಾ
ಗೃಹದೇಹಲೀನಾಂ। ಯಸ್ಯಾಮಲಿಂದೇಷುನಚಕ್ರುರೇ
ವ ಮುಗ್ಧಾಂಗನಾಗ್ರೋಮಯಗೋಮುಖಾನಿ ॥

ಎನ್ನುವ ವಾಘು ತೃತೀಯಸರ್ಗಶ್ಲೋಕವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವ
,, ದೇಹಲ್ಯಃ ಗೃಹದ್ವಾರಶಾಖಾಧಾರದಾರೂಣಿ,, ಎನ್ನುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಮತ್ತು ಈಶ್ವರಸಂಹಿತೆ ೨೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಸೂತ್ರೈಃಸ್ಸುಧಾವಲಪ್ತೈಃ ಕೃತ್ಯಯಾಗಾಗಾರವಸುಂಧರಾಂ।

ವಿಕಾಶೀತಿಪದೋಪೇತಾಂ ಕೃತ್ವೈತಾಂಸಂಪ್ರಯತ್ನತಃ॥೦೨॥

ಎಂದು ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಕಾಶೀತಿಪದೋಪೇತವಾದಭೂ
ಮಿಯನ್ನು ದೇವಾಲಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ

ತತಃಪರಿಗೃಹೀತೇತು ಕ್ಷೇತ್ರೇದೇವಗೃಹೀಯಕೇ ।
ದ್ವಾದಶಾಂಗುಲಮಾನಂತುವಿಧಿವತ್ಖನ್ಯಸೇತ್॥೦೩॥

ಎಂದು ಪೂರ್ವಪರಿಗೃಹೀತವಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪಾದಸಾದಪರ್ಯಾ
ಪ್ತವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅದರ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಂ
ಕುಸ್ಥಾಪನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಂತರ

ಸ್ಥಿತ್ವಾಗ್ರತೋಮಂತ್ರಮೂರ್ತ್ತಿರಧ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಮನುಸ್ಮರೇತ್ ।
ಬೀಜತಶ್ಚಾಂಕುರೀಭೂತಾಪ್ರರಸಾದ್ವ್ಯಕ್ತಿಮೇತಿಸಾ ॥
ಪಾದಸಾದಪೀಠಪರ್ಯಂತಂಕುಂಭಾಧಾರೋಪಲಾತ್ಮವೈ ।
ಭುವನಾಧ್ವಯಥಾವಸ್ಥೊಭಾವನೀಯಸ್ತುಸರ್ವದಾ ॥
ಗರ್ಭೋಚ್ಚಾಯಾವಧಿರ್ಯಾವತ್ತಾವದಾಧ್ವಾನಂವಿಲೋಕಯೇತ್॥
ಮಂತಾಧ್ವಾಶುಕನಾಸಾಂತಂತತ್ತ್ವಾಧ್ವವೇದಿಕಾವಧಿ ॥
ಕಾಲಾಧ್ವಾತುಗಳಾಂತಂಚವರ್ಣಾಧ್ವಾತುತದೂರ್ದ್ವತಃ ।
ಸಮಿಾಕೃತ್ಯಪ್ರಾಸರ್ವಂಪಾದಸಾದಂಪ್ರಾರಭೇತ್ತತಃ ॥೦೪॥

ಎಂದು ಅಧ್ವಾನುಸ್ಮರಣವನ್ನು ಪಾದಸಾದಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನಂತರ

ಪಾದಸಾದಸ್ಥೈರ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂದೇವಸಾನ್ನಿಧ್ಯಸಿದ್ಧಯೆ ।
ಸರ್ವದೋಷಪ್ರಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂಸರ್ವಸಂಪತ್ಸಿದ್ಧಯೆ ॥
ಗರ್ಭನ್ಯಾಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯದ್ಗರ್ಭಗೇಹೆಯಥಾವಿಧಿ ॥

ಎಂದು ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಿ

ಭಾಜನಂತತ್ಸಮಾದಾಯ ವೇದಘೋಷೈರ್ಮಶ್ಚಮಂಗಳೈಃ ॥
ವಾದ್ಯಘೋಷೈರ್ಮಶ್ಚಸಹಿತಃಕೃತ್ವಾಗೇಹಂಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ॥
ಪ್ರವಿಶ್ಯಗರ್ಭಭೂಭಾಗಂ ತತ್ರಾಸ್ಥಾರಸ್ಯದಕ್ಷಿಣೆ ।
ಕೃತಂಶ್ವಭ್ರಾವಂಚಗವ್ಯೈಃಸೇಚಯಿತ್ವಾಸಮಂತತಃ ॥
ತತ್ರಭೂವಿಂತುಚಾರಾಧ್ಯೈರ್ವಾಸ್ತುಭ್ಯರ್ಚ್ಯತತಸ್ತುತಾಂ ।
ಪರಿಚಿಂತ್ಯಋತುಸ್ನಾತಾಮಾತ್ಮಾನಂಚಹರಿಂಸ್ಮರ್ತ ॥
ಸರ್ವಭೂತಧರೆಕಾಂತೆಪರ್ವತಸ್ತನಮಂಡಿತೆ ॥
ಸಮುದ್ರಪರಿಧಾನೀಯೆ ದೇವಿಗರ್ಭಂಸಮಾಶ್ರಯ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಭಾಜನಂ ಶ್ವಭ್ರೇ ನಿಧಾಯಸುಧಯಾತತಃ ।
ದೃಢೀಕೃತ್ಯತತಶ್ಚಭ್ರಂ ಮೃದಾಪೂರ್ಯಸಮಂತತಃ ॥

ಎಂದು ಗೃಹವನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತಿಮಾಡಿ ಗರ್ಭಗೃಹದ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗವಾದ ಆ ಗರ್ಭಗೃಹಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವದು, ಅಲ್ಲಿ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಕರಣಕರ್ಮತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿ ಗರ್ಭಭೂಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಕರ್ಮತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿಯೇ ಭೂಭಾಗವೆಂದುನ್ನೂ, ಭಿತ್ತಿಭಾಗವೆಂದುನ್ನೂ, ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿಂತೆಲೂ, ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಭಿತ್ತಿ ಒಳಗಿನಭಾಗವೆಹ ಗರ್ಭಗೃಹವಾರ್ದವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ, ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗವು, ಗರ್ಭಗೃಹ ಭೂಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವದೆಂದು ಸ್ಪುಟವಾಗುವದು, ಮತ್ತು ತತ್ರ ಎನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಗರ್ಭಭೂಭಾಗೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವದರಿಂದ ದ್ವಾರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಗರ್ಭಭೂ ಭಾಗಾಂತರಾತಿತ್ವವು ಶಬ್ದಬಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುವದು.

ದ್ವಾರಸ್ಯೈದಕ್ಷಿಣೆಪಾರ್ಶ್ವದ್ವಿಭಾಗಂಪರಿಶೇಷಯೇತ್ ।
ಭಾಗೆತೃತೀಯೆನ್ಯಸ್ತವ್ಯಂದ್ವಾರಮೂಲೆವಿಶೇಷತಃ ॥

ಎಂದು ಕಪಿಂಜಲಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಮೂಲದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭನ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವದು.

ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇಅಲ್ಲವು. ನಾರದೀಯಸಂಹಿತಾ ಕಪಿಂಜಲಸಂಹಿತಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗರುಡಪುರಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗರ್ಭಗೃಹದ ಭಿತ್ತಿಪ್ರಮಾಣ, ಮತ್ತು ಗರ್ಭಭೂಭಾಗಪ್ರಮಾಣ, ಇವುಗಳು ನಾನಾವಿಧಗಳಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಅವುಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವಾಟ್ಟನುಸಾರ ಪರಿಗಾಹ್ಯಗಳಾಗಿರುವವು. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ ಒಳಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಗರ್ಭಭೂಭಾಗವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವದು. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—ನಾರದೀಯಸಂಹಿತಾಯಾಂ ೧೪ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಶಿಲಾಭಿರಿಷ್ಟಕಾಭಿರ್ವಾಕಾಷ್ಠೈರ್ವಾಮೃದ್ಭಿರೇವವಾ ।
ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರಾಸಾದಮಾನಂತು ವಿಭೋರರ್ಚಾನುರೂಪತಃ ॥
ವಿಭಜ್ಯಸೆಪ್ತಧಾಕ್ಷೇತ್ರಂ ಆಯಾಮಾವ್ವಿಸ್ತರಾದಪಿ ।

ರ್ಭಂತುಪಂಚವಿಂಶದ್ಭಿಃಮಧ್ಯೇತುಪರಿಕಲ್ಪಯೇತ್ ॥
ಬಹಿರ್ಭಾಗಾಂಸ್ತುಭಿತ್ತ್ಯರ್ಥಂಕಲ್ಪಯೇತ್ತ್ವಷ್ಟಭಾಗೇತ್ತಮ ।
ಭಿತ್ತೀನಾಮುಚ್ಛ್ರಯೋವಿಪ್ರಸೇವ್ತಭಾಗಸಮೋಭವೇತ್ ॥

ಪ್ರಾಸಾದಾರ್ಥವಾದಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ೪೯ ಪದಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಮಧ್ಯಭಾಗವಾಗುವ ೨೫ ಪದಗಳನ್ನು ಗರ್ಭಭೂಮಿಯಾಗಿಯೂ ಅವಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ೨೪ ಪದಗಳನ್ನು ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿಯೂ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದರರ್ಥವು.

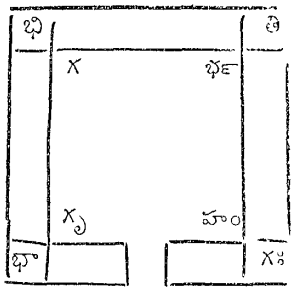

ದ್ವಾರಂ

ಕಪಿಂಜಲಸಂಹಿತಾಯಾಂ

ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋದಙ್ಮುಖೈಸ್ಸೂತ್ರೈಃಪದಂಕೃತ್ವಾತುಪೋಡಶ ।
ಗರ್ಭಾಗಾರಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ಮಧ್ಯಮುಂತುಚತುಷ್ಪದಂ ॥
ಬಾಹ್ಯತೊದ್ವಾದಶಪದಂಭಿತ್ತ್ಯರ್ಥಮುಪಕಲ್ಪಯೇತ್॥
ಷಡ್ಭಿಷ್ಷಡ್ಭಿಸ್ತಥಾಸೂತೈೃಃಪದಂವಾಪಂಚನಿಃಕ್ಷಿತಿ ।
ನವಗರ್ಭಗೃಹಂಮಧ್ಯೇಭಿತ್ತ್ಯರ್ಥಂಕೇಷಮುಚ್ಯತೆ ॥

ಪ್ರಾಸಾದಾರ್ಥವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ೧೬ ಪದಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಮಧ್ಯ ಪದಗಳು ಗರ್ಭಗೃಹ ವಂಪರೆ ಗರ್ಭಭೂಮಿಯಾಗಿಯೂ, ಅವಶಿಷ್ಟವಾದ ಸುತ್ತಲೂಇರುವ ೧೨ಪದಗಳು ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿಯೂ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಥವಾ ಆಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ೨೫ ಪದಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಮಧ್ಯದ ೯ ಪದಗಳನ್ನು ಗರ್ಭಭೂಮಿಯಾಗಿಯೂ, ಅವಶಿಷ್ಟವಾದ ಪದಗಳು ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದರಅರ್ಥವು.

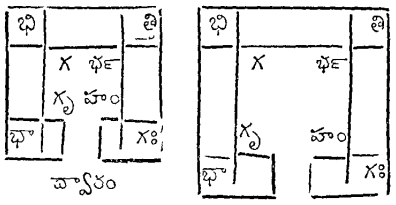

ಚತುಷ್ಪಟ್ಟಿಪದಂಕೃತ್ವಾದಿಗ್ವಿಭಿಕ್ಷೂವಲಕ್ಷಿತಂ ।
ಚತ್ವಾರಿ-ಶಾಷ್ಟ ಭಿಶ್ಚೈವ ಭಿತ್ತೀನಾಂಕಲ್ಪನಾಭವೇತ್ ॥
ಅಥವಾತುಸಮಂವಾಸ್ತು ಕೃತ್ವಾಷೋಡಶಭಾಗಿಕಂ ॥
ತಸ್ಯಮಧ್ಯಚತುರ್ಭಾಗವಾದೌಗರ್ಭಂತುಕಾರಯೇತ್ ॥
ಭಾಗದ್ವದಶಕಾಂಭಿತ್ತಿಂತಥೈವಪರಿಕಲ್ಪಯೇತ್ ॥ಗರು. ೪೭ ಅ

ಎಂದು ಗರುಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರಾಂತರವಾಗಿಯೂ, ಗರ್ಭವ್ಯಮಾಣವೇಳಲ್ಪಟ್ಟರುವದು. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಗರ್ಭತದ್ಭಿತ್ತಿಪ್ರಮಾಣಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವವು. ಅವುಗಳೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ ಒಳಭಾಗವೆಲ್ಲಾಗರ್ಭಭೂಭಾಗವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವದು.

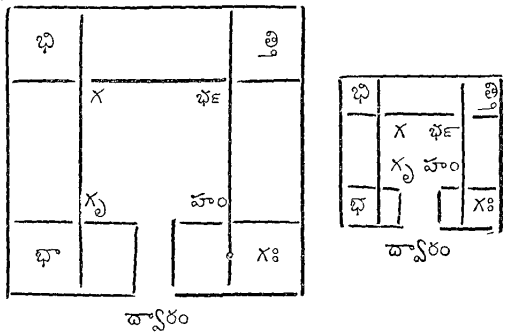

ಪೂರಮೇಶ್ವರೆ ಪಂಚದಶಾ ಧ್ಯಾಯೆ—
ಪ್ರಾಸಾದಪಕದ್ವಾರೆತು ಗರ್ಭಮಾನುವಿನಿಶ್ಚಿತಂ ।
ದ್ವಾರಾತ್ಪಶ್ಚಿಮಭಿತ್ತ್ಯಂತಂದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಮಾಯತಂ ॥

ನವೈಧಾವಿಭಜೇತ್ಸಮ್ಯಕ್ಪೈಶಾಚಿಕಪ್ರಥಮಸ್ಸೃತಃ ।
ದ್ವಿತೀಯೋಮಾನುಷೋಭಾಗಸ್ತೃತೀಯೋದೈವಸಂಜ್ಞಿತಃ ॥
ಬ್ರಾಹ್ಮಶ್ಚತುರ್ಥೋವಿಜ್ಞೇಯಃಕ್ರಮಾದನ್ಯೇತ್ರಯಸ್ತಥಾ ।
ದೈವಮಾನುಷಪೈಶಾಚಾವಿಜ್ಞೇಯಾದ್ವಿಜಸತ್ತಮ ॥

ಎಂದು ಪೂರ್ವದ್ವಾರವೊದಲುಮಾಡಿ ಪಶ್ಚಿಮಭಿತ್ತಿಯವರ್ಯಂತವಾಗಿರುವ ಭೂಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಗರ್ಭಭೂಮಿಯೆಂತಲೂ ಅದನ್ನು ೩ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಮಧ್ಯಭಾಗವು ಬ್ರಹ್ಮಭಾಗವೆಂತಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂಇರುವ ಮೂರು ಭಾಗಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ದೈವ ಮಾನುಷಪೈಶಾಚಭಾಗಗಳೆಂತಲೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯಿಂತೀತಿ ಯಿರುವ ದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದಸ್ಥಳವು ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಭಾಗವೆಂದು ಸಿದ್ದವಾಯಿತು.

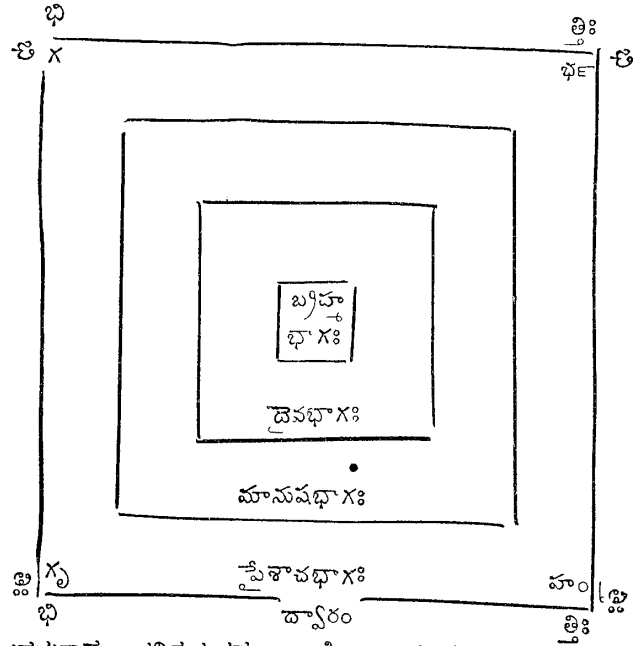

ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಈಶ್ವರಸಂ, ೧೪ನೇಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಅದೀಕ್ಷಿತೈರನ್ಯತಂತ್ರ ದೀಕ್ಷಿತೈರರ್ಚಕೇತರೈಃ ।

ಸ್ಪೃಶೈ ಬಿಂಬಿ ತವಾಕುರ್ಯಾತ್ತೆಸ್ಯಖನಂತ್ವಧಮಾಧಮಂ ॥
ಶಾಂತಿಪೋಮು-ಜಪಂಚಾಪಿತದ್ಪೋಷಸ್ಯಪ್ರಾಂತೆಯೆ ।
ಎಚೇಪಾಂಗರ್ಭ-ಗೇಹಾಂತರಿವ ನೇಶೆನಧಿರ್ಭಟ್ಯೆಃ ॥
ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯದೆಂಪವೇವೇಕೆಂಕಾಂತಿಪೋಮೂಪಿಕಂಚರೇತ್ ।
ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ವಾನುಮನೀತ್ಯೆರ್ವಾತಥಾವೈಬಾನಸೈರ್ವಿಬ್ಯೆಃ ॥
ಅನೈಕ್ಷ್ಣವೈರ್ವಾಸಂಸ್ಕೃಲಪೆ್ಟ್ಟಬಿಂಬಿತ್ವೆಧಮುಮದ್ಯನುಂ।
ಸ್ನೆಪನಂವಿಧವತ್ಕೃತ್ವಾಶಾಂತಿಪೋಮಾಪಿಕಂಚರೇತ್ ॥
ಏಸ್ಯಖನಿಪೆ್ಟ್ಟಗೇಹಾಂತರದಮಾಧಮುಮೂರ್ಧತಃ ।
ಸಂಸ್ಕಾರ್ಯಪಿನಸ್ಪೇವಂಶಾಂತಿಪೋಮುಂಸಮಾಚರೇತ್ ॥

ಈವಚನಗಳಿಂದ ಅನೀಕ್ಷಿತರಾದವರು ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಪ್ರತ್ಯವಾಯವೇಳಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಇತರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಪ್ರತ್ಯವಾಯವನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸಾಕಾರರುದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿರಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪರಿಚಾರಕರು ಅದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿರುವಕಾರಣ ಅವರು ಪ್ರಾಗ್ಗೆ ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶವಾಗಬಹುದೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವರು. ಆದರೆ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿದರೆ ಆ ಆಕ್ಷೇಪವು ಪರಿಹೃತವಾಗುವದು. ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ—ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಾಶರಸಂಹಿತಾ; ವಿಷ್ಣುತಿಲಕ, ವಿಷ್ಣುತತ್ವವಿನಿಗಳಲ್ಲಿ

ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದೀಕ್ಷಾಯಾಂ ಕಾಲಪೋಸಾಧಿಕಂನಚ । (ಪರಾ)
ತಾವಪ್ಪಣ್ಣಿದ್ರಸ್ತಥಾನುಮುಂಕೂಯಾಗಶ್ಚ ಪಂಚಮಃ ॥
ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದೀಕ್ಷೆಯಮಂ ದೇವಮೇವಪ್ರಿಯುಂಕುರೀ॥ವಿಷ್ಣುತಿ,
ಮುಪ್ಪಕ್ಕೊಪ್ಪಖಣ್ಣವ್ಯೋನಿಪ್ರಿಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದೀಕ್ಷೆಯೆ ।
ಮುಟ್ಟೆಕೀಷ್ಟಪ್ರದಸ್ಯರಿಂಗ್ಞಾನೀಮಮಪೂಜಾಪರಾಯಣಃ॥ವಿಷ್ಣುತ ॥
ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಸಮುಸರಾ ನರ್ಷಿವಿಷ್ಣುಸಾಯುಜ್ಯಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ದೀಕ್ಷಾಮಾರ್ಗವಿಧಾನೇನಧಾರಯಿತ್ವಾಸುದರ್ಶನಂ ॥
ನಾರಾಯಣಪವಪ್ರವಂದ್ಯಂತದೇಕಂಶರಣಂವ್ರಜ ॥ ಪಾದ್ಯೋತ್ತರೆ.
ಪರಮಾಶವಮೂರನೊ್ನ ಪರ್ಶೇಚಸಮುಪಸ್ಥಿತೆ ।
ನೈಕಾಪಶೀಂತ್ಯಜೇದ್ಯಸ್ತುಯಸ್ಯದೀಕ್ಷಾತುವೈಷ್ಣವೀ॥
ಸಮಾತ್ಮಾಸರ್ವಭೂತೇಷುನಿಜಾಚಾರಾದವಿಪ್ಲುತಃ ।

ಣ್ಣರ್ಸಿತಾಖಿಲಾಚಾರಃಸಪಿವೈಷ್ಣವಉಚ್ಯತೆ ॥ ಸ್ಯಾಂದೆ-
ನಂಚಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೂ ದೀಕ್ಷಾತ್ವವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತೆ. ಈ
ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದೀಕ್ಷೆಗೆ ತಯಾಯಸಂಹಿತಾದ್ಯಾಕರಗಳಲ್ಲಿ ಇತಿಕರ್ತವ್ಯ
ತಾಪ್ರಕಾರಭೇದವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಪ್ರಧಾನವಾದ
ತಾಪಃಪುಂಡ್ರಸ್ಥಾನಾಮನುಮಂತ್ರಯೋಗಶ್ಚ ಪಂಚಮಃ ।

ಎನ್ನುವ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರ ದೀಕ್ಷೆಯು ವಿಕರೂಪವಾಗಿರುವದರಿಂದ
ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು. ವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ದೀಕ್ಷಿತರೇ. ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ
ರಾರ್ಚ್ಯಯಜನವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತಾಪೂರಕವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರ
ವಿಶೇಷವು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರುವಕಾರಣ ಆ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಶೇಷಉಳ್ಳವ
ರೇ ಅರ್ಚಕರಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಪರಿಚಾರಕರು ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇ
ಶಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಶಾಸ್ತ್ರಬಾಧೆ ಏನೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಈಶ್ವರಸಂ. ೧೯ಅಧ್ಯಾ.

ಇತ್ಯೇವಮಭಿಷೇಕಸ್ತು ಭವೇನ್ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಣಾಂ ।
ಸ್ವಾರ್ಚ್ಯೈಪರಾರ್ಚ್ಯಯಜನಉಭಯತಾಽಧಿಕಾರಿಣಾಂ ॥
ಅನ್ಯೇತುದೀಕ್ಷಾಮಾತ್ರೇಣಸಂಸ್ಕಾರ್ಯಾಮುನಿಪ್ರುಂಗಪಾಃ

ಮುನಯಃ—ಕಿಂಸ್ವಾರ್ಚ್ಯಂಚಪರಾರ್ಚ್ಯಂಕಿಂಕೇಚತತಾಽಧಿಕಾರಿಣಃ ॥
ತದೇತನ್ಮೂರ್ತಿಕಾರೂಪ್ಯಲಪಸ್ವೇಚದತಾಂವರ ।

ನಾರದಃ— ಸ್ವಗೃಹೆಸ್ಥಾಪಿತೋದೇವಸ್ಸ್ವಾರ್ಚ್ಯಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೆ ।
ವರ್ತತಾಗೃನದೀತೀರೆಸಿಂಧುತೀರೆವನಾಪಿಕೆ॥
ಗ್ರಾಮೆಮಾನಗರೆವಾಪಿಸ್ವಯಂವ್ಯಕ್ತಾಭೇದತಃ ।
ಸಂಸ್ಥಿತೋಭಗವಾನ್ವಿಷ್ಣುಪರಾರ್ಚ್ಯಇತಿಕತ್ಥ್ಯತೆ ॥
ಸ್ವಾರ್ಚ್ಯಸ್ಯಾಪಿಪರಾರ್ಚ್ಯಸ್ಯಪೂಜಾಯಾಮಧಿಕಾರಿಣಃ ।
ಶಾಂಡಿಲ್ಯಾದ್ಯೈರನ್ವಯಜಾತಾಗುರೋರ್ಲಬ್ಧಾಧಿಕಾರಿಣಃ ।
ಅನ್ಯೇತುಕೇಪಲಂಸ್ವಾರ್ಚ್ಯಪೂಜಾಯಾಮಧಿಕಾರಿಣಃ ॥

ಎಂಮು ಪರಾರ್ಚ್ಯಯಜನದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕವಿಶೇಷವು ಯೋಗ್ಯತಾ
ಪೂರಕವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತೆ. ಈವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂಡಿಲ್ಯಾದ್ಯನ್ವಯ
ಯಜಾತತ್ವ ಅಭಿಷೇಕವಿಶೇಷ ಎಶಿಷ್ಟತ್ವಉಭಯವು ಪರಾರ್ಚ್ಯಯಜನಾ
ಧಿಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟರುವದು ಮುಖ್ಯಕಲ್ಪಾಧಿಕಾರಪರವು. ಇತರ
ಗೋತ್ರದವರಿಗೂ ದೀಕ್ಷಾಭಿಷೇಕವಿಶೇಷಗಳಿಂದ ಪರಾರ್ಚ್ಯಯಜನಾಧಿಕಾ
ರಉಂಟೆಂಮು ಪ್ರಮಾಣಾಂತರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

ಅಭಾಗವತವಂಶ್ಯೋಪಿದೀಕ್ಷಿತಶ್ಚಾಸ್ತ್ರವತ್ಕರ್ಮ ನಾ ।
ಪರಾರ್ಧ್ಯಯಜನಂಕುರ್ಯಾದಪಿಭಾಗವತಾಜ್ಞಯಾ॥ಪಾದ್ಮೇ.
ಪರಾರ್ಧ್ಯಯಜನಂಕುರ್ಯುರ್ವಿಪ್ರಾಮುಖ್ಯಾನುಕಲ್ಪಯೋಃ ॥
ನೈವಾಧಿಕಾರಿಣೋಗೌಣಾವೀಕ್ಷಾಸಂಸ್ಕಾರವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಅನೇನೈವಾಭಿಷೇಕೇಣಲಬ್ಧ್ವಾಚಾರ್ಯಪದಂಸ್ವಯಂ ॥
ಆಚಾರ್ಯಕೃತ್ಯಮಖಿಲಂಕರ್ತುಮಿಚ್ಛೇಚ್ಚ ತುರ್ಮುಖ ॥ ಇತಿ.

ಆದರೆ ವೈಷ್ಣವೆಲ್ಲರೂ ದೀಕ್ಷಿತರೇ ಆಗುವಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಾಡುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವೇನಂದರೆ—

ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದೀಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ವೈಷ್ಣವೆಲ್ಲರೂ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸ್ವರೂಪಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರಾದಾಗ್ಯೂ

ಪ್ರತಿಮಾಜೈವತತ್ಪ್ರೀತ್ಯಾಸಾದೊಗರ್ಭಮಂದಿರಂ।
ವಿಗ್ರಹೊದೇವದೆವಸ್ಯಸಮುಮೋತಚ್ಚ ತುಷ್ಟ್ಯಯಂ ॥

ಎಂಬ ಗರ್ಭಗೃಹವ್ರ ಭಗವದ್ವಿಗ್ರಹರೂಪವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುವ ಕಾರಣ ದೈವಭಕ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರವಿಶ್ವಾಸಗಳುಳ್ಳ ಕಾರ್ಯನಿಯುಕ್ತರಲ್ಲದ ವೈಷ್ಣವರು ಪ್ರತ್ಯವಾಯಭೀತಿಯಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ಕವಾಟಮುದ್ಘಾಟ್ಯತತೋವಾಯುಮಂತ್ರೇಣಮಂತ್ರವಿತ್ ।
ಸಾವ್ಯೂದೇವಪ್ರತೇನಾಂತಃಪ್ರವಿಶೇದ್ದಕ್ಷಿಣಾಂಘ್ರಿಣಾ ॥
ಪ್ರಣಮೇಚ್ಛಿರಸಾವೇವಂಪ್ರಂಡರೀಕಾಕ್ಷವಿದ್ಯಯಾ ।
ಆರೋಪಿತೇಷುಪೀಠೇಷುನಾಲ್ಯೇಚಾಪಿನಿರಾಸಿತೆ ॥
ವೇದ್ಯಾಂಪಾತ್ರೇಷುಬಿಂಬೇಷುಶೋಧಿತೇಷುಯಥಾತಥಂ॥
ದ್ವಾರಪ್ರೋಷಾಮುಖೆಸರ್ವಪರಿವಾರಸಮರ್ಚನೆ ।
ಕೃತೆಶಿಷ್ಯೇಣವಾನ್ಯೇನಪರಿಚಾರವರೇಣವಾ ॥
ಪ್ರೋಜಿತೊಲಂಕೃತಸ್ಸ್ರಗ್ವೀಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಶ್ಶುಚಿಃ ॥

ಎಂದು ಸ್ವನಿಯುಕ್ತಕಾರ್ಯಾರ್ಥ ಪರಿಚಾರಕರಿಗೆ ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶವು ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಇರುವದು. ಮತ್ತು ಪಾರಮೇಶ್ವರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಃಪರಿಚಾರಕರೆಂದುನ್ನೂ ಬಹಿಃಪರಿಚಾರಕರೆಂದುನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿರುವದ್ದರಿಂದಲೂ ಅಂತಃಪರಿಚಾರಕರು ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹಿತವಾಗಿಯೇ ಇರುವದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅದೀಕ್ಷಿತಪದದಿಂದ ಅದೀಕ್ಷಿತಶೂದ್ರರು ವಿವಕ್ಷಿತರೆಂದು ಸಂಕೋಚವನ್ನು ಮಾಡುವದು ಅಯುಕ್ತ. ಮತ್ತು

ಷ್ಟತ್ಯೈ ಸ್ವೈಶ್ಯೈ ಸ್ತಥಾಶೂದ್ರೈ ಸ್ತತ್ತತ್ಸಿ ದ್ಧೀಭಿಸ್ತುವಾದ್ವಿಜಾ

ಇತ್ಯಾದಿವಚನದಳಿಂದ ಶೂದ್ರಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿ ವೈಥಕ್ಯಾ ಗಿಯೇ ಪಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಅದು ಪುನರುಕ್ತವಾ ಗಬೇಕಾಗಿಬರುವದು, ಮತ್ತು ಅದೀಕ್ಷಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಿಂಬವನ್ನು ಸ್ಪಲ ಶಿಸಿದರೂ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲದೇಹೋಗಬೇಕಾಗಿಬರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದೀ ಕ್ಷಿತಪದಕ್ಕೆ ಅದೀಕ್ಷಿತಶೂದ್ರಪರತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವದು ಸರ್ವಥಾ ಅನುಪ ಪನ್ನವು.

ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂ ಹಿತಾನುಸಾರ ವ್ಯೂಜಾವಿಧಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದೋ ಆ ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆ ಯಲ್ಲಿ ಪಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಅನುಲೋಮಾಸ್ತ್ರಿಯಶ್ಶೂದ್ರಾವ್ರಜೇಯುರ್ಗರ್ಭಮಂದಿರಂ।

ಎಂದು ಅನುಲೋಮಾದಿಗಳು ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶನಿಮಿತ್ತಕ ಪಾಯ ಶ್ಚಿತ್ತವು ಉಕ್ತವಾಗಿರುವದೇಹೊರತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಗರ್ಭಗೃಹ ಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಪಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ಹೇಳಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾ ಮಿಗಳ ಪ್ರವೇಶವು ಪಾಯಶ್ಚಿತ್ತನಿಮಿತ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಇ ದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರೂ ಆಪಸ್ತಂಬಾಶ್ವಲಾ ಯನಾದ್ಯೇಕೈಕಸೂತ್ರಾನುಸಾರ ಗರ್ಭಾಧಾನಾದಿಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸಂಪೂ ರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಿಸುವರಾದಾಗ್ಯೂ ಸ್ವೇತರಸೂತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಅವಿರುದ್ಧವಾದ ಎಲ್ಲಾ ನಿ ಷೇಧಗಳನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸದೆಇರುವರು. ನಿಬಂಧಕಾರರು ಅದೇರೀತಿ ಯಾಗಿ ಏಕಕಂಠ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು.ಮತ್ತು ಪಾದ್ಮೇ-ಚರ್ಯಾಪಾದೇ-೧೯ ಏಕೋನವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯೇ ೧೯೫ ಪಂಚ ವಿಂಶತ್ಯುತ್ತರಶತತಮಶ್ಲೋಕವು

ತಂತ್ರಾಂತರೇಪಿಕಥಿತಮನುಕ್ತಂಗ್ರಾಹ್ಯಮೇವಹಿ।

ಎಂದಿರುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಆಯಾಯತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡದಿರುವ ಅಂಶಗಳು ತತ್ತದಿತರತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಆ ಯಾಯತಂತ್ರಾನುಸಾರಿಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥವು. ಈ

ವಚನವು ಅದೇಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಸಂಕರನಿಬೋಧಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತೆ. ಕೆಂಚ. ಪಾರಮೇಶ್ವರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ಯದ್ಯನಿಷ್ಟ್ಟತಮುಂಲೋಕೆ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧಾವಿರೋಧಿತತ್ ॥
ಪ್ರತಿಗಾ್ರಹ್ಯಮಥಾನ್ಯೋನ್ಯವಿರುದ್ಧಂಸಂತ್ಯಜೇದ್ಬುಧಃ ॥

ಎಂದು ಸ್ವಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಷ್ಟ್ಟು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸಂಹಿತಾಂತರೋಕ್ತವಾದವಿಷಯವನ್ನುಮಾತ್ರಬಿಟ್ಟು ಅವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಂಶವೆಲ್ಲಾ ಗಾ್ರಹ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ್ಟರುತ್ತೆ. ಕಾತ್ಯಾಯನಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ

ಯನ್ನಾಮ್ನೊತಂಸ್ವಶಾಖಾಯಾಂಪರಕ್ಯಂನವಿರೋಧಿಚ ।
ವಿವ್ಯಗ್ಬಿಸ್ತ್ತದನುಪ್ಮೇಯಮಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿಕರ್ಮವತ್ ॥
ಅತ್ಮತಂತ್ರೀತುಯನ್ನೋಕ್ತಂ ತತ್ಕುರ್ಯಾತ್ಪಾರತಂತ್ರಕಂ ॥

ಎಂದು ಸ್ವಶಾಖಾನುಕ್ತವಾಗಿ ಪರಶಾಖೋಕ್ತವಾದ ಅವಿರುದ್ಧಕರ್ಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ್ಟರುತ್ತೆ.

ಮತ್ತು ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣ ನಿಮಿತ್ತಗಳನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಯ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅನಂತರ

ವಿವಮಾನಿಷುಚಾನ್ಯೇಷು ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣವಿಧರ್ಭವೇತ್ ।

ಎಂದು ಇದೇಮೊದಲಾದ ಇತರನಿಮಿತ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆದಿಪದಗಾ್ರಹ್ಯಗಳು ಸಂಹಿತಾಂತರೋಕ್ತನಿಮಿತ್ತಗಳೆಂದು ಸರ್ವರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು.

ಒಂದು ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವವಿಧಪಾ್ರಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅನೇಕನ್ಮೃತ್ಯುವಸಂಹಾರದಿಂದ ಹೇಮಾದ್ರಿಪಾ್ರಯಶ್ಚಿನಿಬಂಧನಕಾರರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮದಲ್ಲಿಯೂ ಪಾ್ರಯಶ್ಚಿತ್ತಸಂಗ್ರಹಾವಿನಿಬಂಧನಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕಸಂಹಿತೋಪಸಂಹಾರಪೂರ್ವಕ ಪಾ್ರಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳುನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಅಪ್ರಕಾರ ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ತವಾದ ಅವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಂಶಗಳು ಈಶ್ವರಸಂಹಿತಾದಿಪ್ರಕಾರ ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತಾನುಸಾರಿಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಗಾ್ರಹ್ಯವೇಸರಿ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವು ಗರ್ಭಗೃಹದಜೊಸಲನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿರುವಕಾರಣ ಆಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ ಮುಂತಾದಯಾವ ಅಭೀಷ್ಟಿತರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಾವಶ್ಯಕವು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳು ದೇವರಮೇಲೆ ತುಲಸಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದು ಅರ್ಚನೆ ಯಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವೀಕ್ಷಿತಕರ್ಮ್ಯಕಾರ್ಚನವು ನಿಷೇಧಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ಕೆ ವಿಷಯವಾಗಿರುವದು.

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾತ್ಮಕವ್ರೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಾದಕಾರಣ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣೆಮೂತ್ರ ಅರ್ಚನೆಯಾಗಲಾರದೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವದು. ವ್ರೂಜೆಯಲ್ಲಾ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾತ್ಮಕವೆಎಂದು ಪಾಮಾಣಿಕರು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಆಗಲಾರದು. ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ರೂಜೆಯು ದೇಶಕಾಲಾದ್ಯನುಗುಣವಾಗಿ ಸಹಸ್ರೋಪಚಾರವೆಂಗುನ್ನೂ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತ್ಯುತ್ತರಶತೋಪಚಾರವೆಂದುನ್ನೂ ಚತುಷ್ಷಷ್ಟ್ಯುಪಚಾರ ರೂಪವೆಂದುನ್ನೂ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದುಪಚಾರರೂಪವೆಂದುನ್ನೂ ಷೋಡಶೋಪಚಾರರೂಪವೆಂದುಮ್ನೂ ಏಂಚೋಪಚಾರ ರೂಪವೆಂದುನ್ನೂ ಚತುರುಪಚಾರ ರೂಪವೆಂದುನ್ನೂ ಏಕೋಪಚಾರ ರೂಪವೆಂದುನ್ನು ಹೇಳರುತ್ತಿಯೂದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮಾದಿ ರೂಪವಾದ ವ್ರೂಜೆಗಳು ಅನಂತವಿಧಗಳಾಗಿರುವಕಾರಣ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾತ್ಮಕವೇ ವ್ರೂಜೆಯೆಂದು ಹೇಳುವದು ಅಸಾಧುವ್ರು.

ವೈಕುಂಠವೀಕ್ಷಿತೀಯದಲ್ಲಿ

,, ಅತ್ಯಂತಾಶಕ್ತೌತು ಋತ್ವಿಕ್ಪುತ್ರಶಿಷ್ಯಾದಿಭಿಃಸ್ವಸಮ್ಯೈರನ್ಯೈಃ ಕಾರ್ಯತೆ. ಈಷಚ್ಛಕ್ತೌತು ಸಂಕುಚಿತ ಯಜನಂ ಏಕೋಪಚಾರ ಮೂರಭ್ಯ ತತ್ತಚ್ಛಕ್ತ್ಯನುಸಾರೇಣ ಸಹಸ್ರೋಪಚಾರಪರ್ಯಂತಂ ವ್ರೂಜನಂ ಇತಿ ,, ಎಂದಿರುತ್ತ್ರ.

ಈಶ್ವರಸಂಹಿತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ

ಇಹಾರ್ಚನವಿಧಾನಂತುವ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿಮುನೀಶ್ವರಾಃ। ಇತ್ಯುಪಕ್ರಮ್ಯ,
ಧೃತೊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಕುಸುಮೈರಾದ್ಯರ್ಚಾನಭ್ಯರ್ಚ್ಯಪೂರ್ವವತ್॥
ಕವಾಟೋದ್ಘಾಟನಂಕೃತ್ವಾವಿಶ್ಯಾಭ್ಯಂತರೆವಿಭುಂ ॥

ಎಂದು ಪುಷ್ಪಸನುರ್ಪಣ ಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಚನಾರೂಪತ್ವವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತ್ರ. ಮತ್ತುವಾದ್ಮಸಂಹಿತಾಚರ್ಯಾಪಾದದಲ್ಲಿ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಅರ್ಘ್ಯಾದಿಷೂಪಚಾರೇಷುಕರ್ತವ್ಯೇಷುಯಥಾತಥಂ ॥
ಮುಂತ್ರಪೂರ್ವೇಷುಸರ್ವೇಷು ವಾಚಮೇನಾಮುದೀರಯೇತ್ ॥
ದಿವ್ಯೈನಾರೊಷ್ಣ್ಯೋಪಚಾರೇಣ ಯಥಾಶಕ್ತಿಯಥಾವಿಧಿ ।

ಅರ್ಚಯಿಷ್ಯಾಮಿಸಮ್ಯಮೈ ಭಗವಃತಂಜನಾರ್ದನಂ ।
ಇತ್ಯಾದಿಕಾಮವಿತಥಾಂಪೂಜಕಸ್ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥

ಎಂದು ಅರ್ಘ್ಯಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಉಪಚಾರಕ್ಕೂ ಅರ್ಚನಾರೂಪತ್ವವು ಸ್ಪುಟವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತೆ. ಹಾಗೆ ವಿಶದೇಶ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಅರ್ಚನಾಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಮುದಾಯಮಾತ್ರವಾಚಕತ್ವವು ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲವು. ಮತ್ತು ಪಾರಮೇಶ್ವರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ಪೂಜನಂಚಾರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದ್ಯೈರ್ಭೋಗೈರ್ಯದಖಿಲಮುನೆ ।
ಬಾಹ್ಯೋಪಚಾರೈಸ್ತದ್ವಿದ್ಧಿಭೋಗಸಂಜ್ಞಾಂತುನಾರದ।

ಎಂದು ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದ್ಯೈರ್ಭೋಗೈರ್ಬಾಹ್ಯೋಪಚಾರೈರಖಿಲಂಯತ್ಪೂಜನಂ ಎಂದು ಅಖಿಲಶಬ್ದವು ಇರುವಕಾರಣ ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಮರ್ಪಿಸುವದನ್ನೂ ಪೂಜೆಯೆಂದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು.

ದದ್ಯಾತ್ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನಯಃಪುಷ್ಪಾಣ್ಯವಿವಾ ।
ಅರ್ಚಿತಂತೇನವೈಸರ್ವಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂಸಚರಾಚರಂ ॥
ಸಿತರಕ್ತೈರ್ಮಹಾಪದ್ಮೈಃಕುಸುಮೈಃಕರವೀರಜೈಃ ।
ಅರ್ಚಯಿತ್ವಾಚ್ಯುತಂಯಾತಿ ಯತ್ರಾಸ್ತೇಗರುಡಧ್ವಜಃ ॥
ಗಂಧಾದ್ಯೈರ್ನಿಮಲೈರವ್ಯೈಃಕುಸುಮೈಃಕುಂದಕೊದ್ಭವೈಃ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾಭ್ಯರ್ಚ್ಯಹೃಷೀಕೇಶಂಕುಸುಮೈಃಕೇತಕೋದ್ಭವೈಃ ॥
ಅಧೋಜಂಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯನರೋಯಾತಿಹರೇಃಪದಂ ।
ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯಕೇಶವಂಪದ್ಮೈಃಕಿಂಕುಕೈಸ್ಸುಮನೋಹರೈಃ ॥
ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯಹೃಷೀಕೇಶಂಜನ್ಮದುಃಖಾದ್ವಿಮುಚ್ಯತೆ ।
ತುಲಸೀಕೃಷ್ಣಗೌರಾದ್ಯೈರ್ಭಕ್ತ್ಯಾಭ್ಯರ್ಚ್ಯಜನಾರ್ದನಂ ॥
ನರೋಯಾತಿತನುಂತ್ಯಕ್ತ್ವಾವೈಷ್ಣವೀಂಶಾಶ್ವತೀಂಗತಿಂ ॥

ಈವಚನಗಳು ವೈದ್ಯನಾಥೀಯಾಪಿಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತೆ.

ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧುವಿನಲ್ಲಿ

ಸಯವಂಪುಷ್ಪಮಾದಾಯಚರಣಾವಶಿರೋಂತಿಕಂ ।
ಅರ್ಚತೇತ್ಸರ್ಚನಂಕುರ್ಯಾದಂತರೆಚೋದಕಂತಥಾ ॥

ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಸಮರ್ಪಣೆಗೂ, ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣೆಗೂ ಅರ್ಚ

ನಾರೂಪತ್ವವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವದು. ಮತ್ತು ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಬಿಂಬವನ್ನು ಅವೀಕ್ಷಿತರು ಅರ್ಚಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವ ನಿಷೇಧಶಾಸ್ತ್ರವು ಕರ್ತೃವಿಶೇಷನಿಷೇಧರೂಪವಾಗಿರುವದು ಆದ್ದರಿಂದ ಷೋಡಶೋಪಚಾರರೂಪವಾದ ಅರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃವಿಶೇಷನಿಷೇಧವೇವಿನಾ ವಿಕದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃವಿಶೇಷನಿಷೇಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕರಣವಿಶೇಷನಿಷೇಧವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪ್ರಜಾಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕರಣವಿಶೇಷನಿಷೇಧವೇಹೊರ್ತು ವಿಕದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರಣವಿಶೇಷನಿಷೇಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿಬರುವದು.

ಹಾಗಾದರೆ—

ವಿವಂ ಶುಭೈಸ್ಸದಾವೃಷ್ಟೈಃ ಪ್ರೂಜನೀಯೊಜನಾರ್ದನಃ ।
ನಿಷಿದ್ಧೈರ್ದುಃಖದೈರ್ದೇವಂ ನಾರ್ಚ್ಚಯೇತಕದಾಚನ ॥
ನಶುಷ್ಕೈಃಪ್ರೂಜಯೇದ್ದೇವಂ ಕುಸುಮೈರ್ಹಿಮಹೀಗತೈಃ ।
ಅವಕೀರ್ಣದಳೈಃವೃಷ್ಟೈರ್ನಾಶುಭೈರ್ನಾವಿಕಾಸಿಭಿಃ ॥
ಮುಕುಳೈರ್ನಾರ್ಚ್ಚಯೇದ್ದೇವಂ ಚಂಪಕೈರ್ಜಲಜೈರ್ವಿನಾ ॥
ಉನ್ಮತ್ತಕೇನಯೆಮೂಢಾಃಪ್ರೂಜಯಂತಿತ್ರಿವಿಕ್ರಮಂ ॥
ಉನ್ಮಾದಂದಾರುಣಂತೇಷಾಂ ದದಾತಿಗರುಡಧ್ವಜಃ ।
ನಕ್ತಂಗೃಹೀತೋದಕೇನ ನಕುರ್ಯಾದ್ದೇವತಾರ್ಚ್ಚನಂ ॥

ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರರೂಪಪ್ರೂಜೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಷಿದ್ಧವೃಷ್ಟ್ಯಾದಿರೂಪಕರಣವಿಶೇಷನಿಷೇಧ ವಿವಕ್ಷಿತವಾಗಬೇಕಾಗುವಕಾರಣ ಷೋಡಶೋಪಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ನಿಷಿದ್ಧವೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಸಮರ್ಪಣವು ವ್ಯತ್ಯವಾಯಕರವಾಗದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಬರುವದು. ಆದಕಾರಣ ಅರ್ಚ್ಚಾಪ್ರೂಜಾದಿಶಬ್ದಗಳು ಸಮುದಾಯೈಕದೇಶಾದಿಸಾಧಾರಣಗಳೆಂದು ಸರ್ವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರವೇಅಲ್ಲವು. ಅರ್ಚ್ಚಾದಿಶಬ್ದಗಳು ಸಮುದಾಯಮಾತ್ರವಾಚಕಗಳೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ನಿಷೇಧಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿವಿಕದೆಶಕ್ಕೂ ನಿಷೇಧ್ಯತ್ವವು ಬೋಧಿತವಾಗುವದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಒಡಂಬಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೆ ,,ನಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರೌನೇದಮಧೀಯಾತಾಂ ,, ಎನ್ನುವವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ವೇದಶಬ್ದವು ,,ಮಂತ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣಯೋರ್ವೇದನಾಮಧೇಯಂ,, ಎನ್ನುವ ಸೂತ್ರನು ಸಾರ ಮಂತ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮುದಾಯಪರವಾದ್ದಲ್ಲವು. ವೇದೈಕದೇಶಾ

ಧ್ಯಯನವ್ಯಾಕೂಡ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರರಿಗೆ ನಿಷಿದ್ಧನಾಗಿರುವದು. ಈಅಂಶವು ವಿಚಾರಾಂಸತಸನ್ಮತವಾಗಿರುವದು. ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾಟ್ಟದೀಪಿಕಾ ಕೌಸ್ತುಭಪಂಕ್ತಿಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು.

ಭಾಟ್ಟದೀಪಿ

ನಚ ವೆದತ್ವಸ್ಯ ಋಗಾದಿಷ್ವಪಿ ಪರ್ಯಾಪ್ತತ್ವಾದುಪಕ್ರಮವಿರೋಧಃ. ವೇದತ್ವಸ್ಯ ಮುಂತ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಾತ್ಮಕೆ ಗ್ರಂಥವಿಶೇಷವಿವ ಪರ್ಯಾಪ್ತತ್ವೇನ ಅವಯವ ಪರ್ಯಾಪ್ತತ್ವಾಭಾವಾತ್. ಇತರಥಾ ಏಕವಾಕ್ಯಾಧ್ಯಯನೆ ನಾಪ್ಯಧ್ಯಯನ ವಿಧಿಸಂವತ್ಯಾವತ್ತೇಃ. ಶೂದ್ರಸ್ಯೈಕವೆದಶ್ರವಣನಿಷೇಧಸ್ತು ವ್ಯಂತಾಕಾವಯವಾದಿನಿಷೇಧವನ್ನಾನುವರ್ತನೆ. ಯಥಾಚೈತಾದೃಶವಿಷಯೆ ನಿಷೇಧಸ್ಯ ವಿಧ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ತಥಾ ಕೌಸ್ತುಭೆ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮಿತಿ.

ಕೌಸ್ತುಭೆ

" ಸರ್ವತ್ರ ವಿಧಿವಾಕ್ಯೇ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಂ ದದ್ಯಾದಿತ್ಯಾದೌ ಜಾತೆಸ್ತದವಚ್ಛಿನ್ನಾವಯವಿನ್ಯಕ್ತೇಶ್ಚ ಸಾಧನತ್ವಂ ತದಾಹೃತ್ಯಪಂಚಜಾತ್ಯನವಚ್ಛಿನ್ನಾನಾವಯವ್ಯನಯವಾದೀನಾಂ ಅವಯವಾವಯವಿಸಾಧನತ್ವಯೋಶ್ಚೈಕವೋಪಾದಾನಾದುಪಾದೇಯಸ್ಥಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಸ್ಯವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾನ್ನಾವಯವೋಪಾದಾನಮಾತ್ರೇಣ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ. ಅತಏವ ಸಾಹಿತ್ಯರೂಪಾಂಗಾಸಂಭವೆ ನಿತ್ಯಾದೌ ತನ್ಮತೊಪಾದಾನಮಿಷ್ಯತೇವ. ಕೂಷ್ಮಾಂಡಂ ನಭಕ್ಷಯೇದಿತ್ಯಾದೌ ನಿಷೇಧಸ್ಥಲೆ ಅನುವಾದ್ಯಗತತ್ವೇನ ಸಾಹಿತ್ಯಸ್ಯಾವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾದವಯವಭಕ್ಷಣೇಪಿ ಪ್ರತ್ಯವಾಯಃ. ಅತಶ್ಚ ಶೂದ್ರಸ್ಯೈಕತ್ರಿವಾಕ್ಯಾಧ್ಯಯನೇಪಿ ದೋಷಃ. ಪಾರಾಯಣಾದೌ ತು ಸಮುದಾಯಗ್ರಹಣಮಿತಿಸಿದ್ಧಂ ಭವತಿ. ಇತಿ.

ಹೀಗಿರುವದರಿಂದ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೇವರಮೇಲೆ ತುಲಸೀಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದು ನಿಷೇಧಶಾಸ್ತ್ರವಿಷಯವಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಷೋಡಶೋಪಚಾರೂಪವಾದ ಪೂಜೈಕದೇಶಕ್ಕೂ ನಿಷೇಧ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಾದಿಗಳುಪೂಜೈಕದೇಶವಾಗಿರುವದರಿಂದಅವುಗಳನ್ನು ಅದೀಕ್ಷಿತರು

ಮಾಡಿದರೂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿಬರುವದೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವರು. ಇದು ಸರಿಯಾದ ಆಕ್ಷೇಪವಲ್ಲ. ಯಾತಕ್ಕಂದರೆ---

ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಾದಿರಾದ್ಧಾಂತೇನ್ಯತ್ರಕೇವಲಂ ।
ವಿಹಿತಂನಾರ್ಚನಂಕುರ್ಯಾದ್ವಾಜರಾಷ್ಟ್ರಭಯಾವಹಂ ॥

ಎನ್ನುವವಚನವಿಂದ ವಿಕಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತರಾನುಸುರಿಯಾದವರು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಾದಿಸಾಧಾರಣಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸುವದು ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಮತವೆಂದುಹೇಳಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾದ್ಯತಿರಿತ್ತವಾದ ಅರ್ಚನವು ಅಂದರೆ ಅರ್ಚ್ಯಬಿಂಬಾನುರೋಗಿಕ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ದ್ರವ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕಸಂಯೋಗಾನುಕೂಲವ್ಯಾಪಾರವು, ನಿಷಿದ್ಧವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಇದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಈಪಾದ್ಮವಚನೋಪನ್ಯಾಸಪ್ರೊರ್ವಕವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಶ್ರೀಪಾಂಚರಾತ್ರರಕ್ಷೆ ಎನ್ನುವಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈವಿಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಬಲದಿಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ಅದೀಕ್ಷಿತರು ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಬಾಧೆ ಏನೂಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿಹೇಳಿ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಾದಕಾರಣ ಅದು ಅರ್ಚನೆಯಾಗಲಾರದೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಇದು ಅಯುಕ್ತವು. ಮಂತ್ರವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ. ಮತ್ತು ಮಂತ್ರವೀನಾರ್ಚನವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿಸುವದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರರಹಿತವಾದ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣವ್ಯಾಪಾರವು ಅರ್ಚ್ಯಪದಾರ್ಥವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಗಳು ಸಮಂತ್ರಕಗಳಾದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನಡಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಮಂತ್ರರಹಿತಜಾತಕರ್ಮಾದಿಗಳೆಂದೇ ಅವುಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಡುವವು. ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗ್ನೇಯಪುರಾಣದ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೇಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಪುಷ್ಪಪ್ರೊರ್ಣಾಂಜಲೀಂಸ್ತತ್ರಕ್ಷಿಪೇತ್ಕಾನ್ನಾಮಯೋಜದೇತ್।
ಅಮುಂತ್ರಮರ್ಚನಂತತ್ರಪ್ರೊರ್ವವತ್ಕಾರಯೇತ್ಕ್ರಮಾತ್ ॥

ಎಂದು ಅಮುಂತ್ರನಾದ ಅರ್ಚನವು ವಿಹಿತವಾಗಿರುವದು.

ಕೆಲವರು ಪಂಚರಾತ್ರಾನುಸಾರಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕರಾದವರುಪ್ರೊ

ಜೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಸೂತಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ತಂತ್ರೋಕ್ತೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ದೇವತಾಯೂಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ ।
ಸಾಪಿವಂದ್ಯಾಚಸೇವ್ಯಾಚಪೂಜನೀಯಾಚಯೈದಿಕೈಃ ॥

ಎಂದು ವಚನವಿರುವದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪ್ರಾಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದು ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆನಿಮಿತ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆ. ತತ್ವವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಉಪಾಯವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ,ಸೂತಸಂಹಿತೆಗೂ ತೇಜಸ್ತ್ರಿಮಿರಗಳಂತೆ ವಿರೋಧವಿರುತ್ತೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—,,ಈ ಸೂತಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ಭಸ್ಮ ರುದ್ರಾಕ್ಷಾವಿಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದುನ್ನೂ, ಶಿವಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ ಪ್ರಪಂಚಮಿಥ್ಯಾತ್ವ ಮುಂತಾದವ್ರಗಳುಸಹ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತೆ.,, ,, ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯಾದರೊ ವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ, ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಧಾರಣವನ್ನು ,ಮಾಡಬೇಕೆಂದುನ್ನೂ, ವಿಷ್ಣುಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ, ಪ್ರಪಂಚಸತ್ಯತ್ವ, ವಿಷ್ಣುಪೂಜೆಗೆ ಪುರುಷಾರ್ಥಚತುಷ್ಟಯ ಹೇತುತ್ವಾದಿಗಳು ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಾನುಸಾರವಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತೆ.

ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಸೂತಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅರೀತಿ ಇದ್ದಮಾತ್ರದಿಂದ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರರೀತಿಯಾಗಿ ನಿಷ್ಪದ್ಧವಾದ ಕಾರ್ಯವು ನಡದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪಂಚರಾತ್ರಾನುಸಾರಿಗಳಾದವರು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಿಸಕೂಡದೆನ್ನುವದನ್ನು ಪಾಸ್ತ್ರಾಭಿಜ್ಞರಾದವರು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರರು. ವಸ್ತುತಃ ಮೇಲೆಹೇಳಿದ ಸೂತಸಂಹಿತಾವಚನಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೇಳುವ ಅರ್ಥವು ತಾತ್ಪರ್ಯವಿಷಯವಲ್ಲವೆನ್ನುವದು ಶಾಸ್ತ್ರಮರ್ಯಾದಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಾರೋಕ್ಷೋತ್ತರಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಮಾಡುವವರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುವದು. ಈವಿಷಯವು ಅಖಿಲ ವೈಷ್ಣವಸಭೆಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವಭಗವಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಭಾಸ್ಕರವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುವಕಾರಣ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಡಿರುತ್ತೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಧೀಕ್ಷಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳುಮೂಡಿರುವ ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ದೇವರಮೇಲೆ ತುಲಸ್ಯಾದ್ಯರ್ಚನೆ ಸ

ಹೆ ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ, ವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ
ಯೇ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಪೂಜಾದಿಗಳಾದ ಅನಧಿಕಾರ
ಣಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಥಾ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪ
ಷ್ಟವಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ, ಅಂಥಾ ನಿಷಿದ್ಧಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಭಗವತ್ಸಾನ್ನಿ
ಧ್ಯನ್ಯೂನತೆ ಮತ್ತು ಪೂಜಾವೈಗುಣ್ಯ ಇವುಗಳು ಉಂಟಾಗುವ
ವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿರುವದರಿಂದಲೂ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಪರಿಹಾ
ರಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಗೆ ವಿಲಂಬಮಾಡುವದು ವಿಶೇಷ ದೋಷಾವಾ
ದಕವೆಂದಿರುವದ್ದರಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕಾರ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ
ಅಂಶವನ್ನು ದೈವಭಕ್ತಿ, ಶಾಸ್ತ್ರವಿಶ್ವಾಸಗಳುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಲ್ಲದ ಮ
ಹನೀಯರಾದ ಸ್ಮಾರ್ತರು, ವೈಷ್ಣವರು, ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ಎಂಬ ಮತ
ತ್ರಯದಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು, ವೈಶ್ಯರು, ಇತರರೂಸಹ ಮನಸ್ಸಿ
ಗೆ ತಂದು ದೇವರಿಗೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಸುವವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ
ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವತಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಯಶಸ್ಸಿಗೂಪಾತ್ರರಾ
ಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಮತ್ತು ಷಣ್ಮತಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯರೆಂದು ಹೆಸರಾಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿ
ರುವ ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೂ ಆಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಪ್ರದಾಯ
ಗಳನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಾರದಹಾಗೆ ಸ್ವಾನುಷ್ಠಾನದಿಂದಲೂ, ಉಪದೇಶದಿಂ
ದಲೂ, ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರಕೃತ
ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ನಿಷಿದ್ಧಕಾರ್ಯದಿಂದುಂಟಾದ ದೋಷದ
ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ
ಗಳವರು ಉದಾರಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳದಲ್ಲಿ
ತೋರಿಸಿದರೆ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಪ್ರ
ಕಾಶಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಮು ್ಯವಾಗಿ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಜಾಪಾಲನಮುಂ
ತ್ರಣ್ಯೈಕಧು ೀಣರಾದ ಮುಂತ್ರಿವರ್ಯರಿಂದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಮಹಾಮಾತ್ಯಶ್ರೀ
ವಾಣೀವಿಲಾಸಮಹಾಸನ್ನಿಧಾನರೀಜಂಟ್ರವರು ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಂ
ಟಾಗಿರುವ ದೇವತಾಸೇವೆಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದ

ಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಗೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂ ಎಂಬುದು ಸರ್ವರೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು.

೯೬—೧—೨
ಮೈಸೂರು.

ಸ್ವ, ಸೂ, ಅಖಿಲವೈಷ್ಣವಸಭಾಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.

ವಿದ್ಯಾತರಂಗಿಣೀಪ್ರೆಸ್ ಮೈಸೂರ್.

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದಸ್ಥಳವು ಗರ್ಭಗೃಹವೇ?ಅಲ್ಲವೇ?
ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ವ್ಯೂಜೆಯೇ? ಅಲ್ಲವೇ?
ಇತ್ಯಾದಿಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು.

(೧) ಯಾವ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಹೊಸಲಿನ ಆಚೇಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಮನೆಯ ಒಳಭಾಗವೆಂಬುವದು ಸರ್ವಜನಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಮೂಲದೇವರನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮನೆಎಂಬುವ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸಲಿನ ಆಚೇ ಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಒಳಭಾಗವೆಂದುಅಂಗೀಕರಿಸಜೀಕು. ಗರ್ಭಗೃಹದಬಾಗಲನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿರುವ ಒಳಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಭಾಗವೆಂದು ಈಶ್ವರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ನಾರಪೀಯಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ. ಕಪಿಂಜಲಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಗಾರುಡಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ, ಇತರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂಸ್ಪುಟವಾಗಿರುವದು. ಡಿಪ್ಟ್ಯೇಕಮೀಷನರವರರಿಪೋರ್ಟ್ಟಿನಂತೆ ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದ ("Just after Stapanapeeta") (ಸ್ತಾಪನಪೀಠದ ಸವಿೂಪಸ್ಥಳ)ಗರ್ಭಗೃಹದ ಹೊಸಲಿನ ಆಚೆ ಸುಮಾರು ೪ ಅಡೀದೂರದಲ್ಲಿರುವಕಾರಣ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದಭಾಗವು ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಭಾಗವೆಂದೇ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಅಮ್ಮನವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಗೃಹದ ಹೊಸಲಿಗೂ ದೇವರು ದಯವಮಾಡಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೂ ೬ ಅಡೀ ಮಾತ್ರವೇ ಇರುವದರಿಂದ ಹೊಸಲು ದಾಟಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದಸ್ಥಳವು ಗರ್ಭಗೃಹದ ಭಾಗವೆಂದು ಎಂಥಾವರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿರುವದು. ಅಮ್ಮನವರಗುಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡಗುಡಿಯಲ್ಲಿನಂತೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಡೆಸಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಡಿಪ್ಟ್ಯೇಕಮೀಷನರವರ ರಿಪ್ಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವದು.

(೨) ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ದೀಕ್ಷಿತರಲ್ಲದವರು ಗರ್ಭಗೃಹದಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕಸಂಹಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವದು: ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆಪ್ರವೇಶಿಸುವ ನೌಕರರು ಅರ್ಚಕರು ಪರಿಚಾರಕರು ಎಂದು ಯರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುವದು, ಅರ್ಚಕರಿಗೆ ಮಂಚಸಂಸ್ಕಾರದೀಕ್ಷೆ ಮುತ್ತು ಅರ್ಚನಾಂ

ಗವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಶೇಷ ಇವೆರಡೂ ಆಗಿರುವದು. ಪರಿಚಾರಕರಿಗೆ ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದೀಕ್ಷೆ ಆಗಿರುವದು. ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೀಕ್ಷಾರೂಪತ್ವವು ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಅರ್ಚಕ ಪರಿಚಾರಕೇತರರು ಯಾರೂ ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ವಾಡಿಕೆಯೂಇಲ್ಲ. ಕದಾಚಿತ್ ಪ್ರಮಾದವಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದಲೋ ಹಾಗೆ ಅದೀಕ್ಷಿತರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅನೇಕಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರುವವಾಡಿಕೆಯು ಉಂಟು. ಆದರೆ ಇಂಥಾನಿಮಿತ್ತಸಂಭವವು ಉತ್ಪಾತಗಳಂತೆ ಅತ್ಯಪೂರ್ವವಾಗಿರುವಕಾರಣ ತನ್ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದುಅತ್ಯಪೂರ್ವವಾಗಿರುವದು. ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾತವಾದ ದೋಷಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಕೃತಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದೇಹೊರತ್ತು ಅಜ್ಞಾತವಾದದೋಷಕ್ಕೆ ಹೇಳಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧವಾದಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಉಂಟೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವಮಾತು ಪರಿಗಾಹ್ಯಗಳಲ್ಲವು. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವಂಥಾ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕುದಾರರಾದ ಆರ್ಹೇಯರಾದ ನಾಯಕರು ಅನೇಕರುನ್ನು ಆ ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುನ್ನೂ ಇತರರುನ್ನೂ ಗರ್ಭಗೃಹದಹೊಸಲನ್ನು ದಾಟಿಅದೀಕ್ಷಿತರುಯಾರೂಹೋಗುವವಾಡಿಕೆಯಿಲ್ಲವೆಂತು ಹೇಳುತ್ತಲಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಅದೀಕ್ಷಿತರು ಯಾರುಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾದದ್ದೆ.

(೩) ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತುಲಸಿಯನ್ನು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಸಹದೇವರಮೇಲೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆಂಬದಾಗಿ ಡಿಪ್ಟ್ರೀಕಮಿಷನರವರ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುವದು. ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದವರು ಮತ್ತು ಅನ್ಯತಂತ್ರವಂದರೆ ಶೈವಾದಿತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತರಾದವರು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದೆಂದುನ್ನೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದುನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿರುವದು. ಪೂಜಾ ಅರ್ಚಾದಿವಿಧಿಗಳು ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾದಿಸಮುದಾಯ "ತದೇಕದೇಶ ಸಾಧಾರಣಗಳೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುವದ್ದರಿಂದ ದೇವರಮೇಲೆ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣವು ಅರ್ಚನೆಯಾಗುವದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಪೂಜಾವಿಶಿಷ್ಟಗಳುಸಮುದಾಯಮಾತ್ರವಾಚಕಗಳಾದಾಗ್ಯೂವ್ಯಂ

ತಾಕಭಕ್ಷಣನಿಷೇಧ ವೇದಾಧ್ಯಯನನಿಷೇಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವೃಂತಾಕ್ಕೆ ಕದೆಕ್ಕೂ ನಿಷೇಧ್ಯತ್ವವು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿರುವದ್ದರಿಂದಲೂ ವಿಾಮಾಂಸಕರು ಕಂಠರವೇಣ ಒಪ್ಪಿರುವದ್ದರಿಂದಲೂ ಅವೀಕ್ಷಿತಕೃತವಾದ ಪ್ರಾಜ್ಯೈಕದೇಶವಾದ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣಕ್ಕೂ ಅವೀಕ್ಷಿತಕರ್ತೃಕಪ್ರೋಜಾನಿಷೇಧವಿಷಯತ್ವವನ್ನು ಪಾ್ರಮಾಣಿಕರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವದು. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಗಳು ಪ್ರಾಜ್ಯೈಕದೇಶಗಳಾದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರಣಧರ್ಮತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿ ತದತಿರಿಕ್ತವಾದ ಅರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮೂತ್ರ ವಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ತದನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿಗಳು ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಠರವೇಣ ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ ಅವೀಕ್ಷಿತರು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧಗಳಲ್ಲವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮಾಡಿದ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣೆಯೂ ಸಹ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣನಿಮಿತ್ತವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿರುವದು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತುಲಸಿಯೊಡನೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದು ಕಾಣಿಕೆಯೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಇದು ನಂಬತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಯಾಕಂದರೆ—ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಡಗುವರೇಹೊರತ್ತು ದೇವರಮೇಲೆ ಹಾಕುವದಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗೆ ಮಡಗಿದ್ದು ಮೇಲೆ ಹಾರಿದೇವರಮೇಲಿ ಬಿತ್ತುಎಂದುಹೇಳುವದು ಅಸಂಭಾವಿತವು. ರೂಪಾಯಿಗಳು ಘನವಾದ ಪದಾರ್ಥವಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಡಗಿದರೆ ಒಂದುಮೊಳದಎತ್ತರವುಳ್ಳ ಪೀಠದಮೇಲಿಇರುವ ದೇವರಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಬಿಳಲಾರದು. ದೇವಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಸಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳುವದು ಪಾಮರರು ಹೇಳುವ ಮಾತಾಗಿರುವದು.

ಉಪಪತ್ತ್ಯುಪನ್ಯಾಸವು.

ಶಬ್ದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಬಂದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರೀಯಪರಿಭಾಷೆಯಿಂದಲೂ ಕೋಶದಿಂದಲೂ ವ್ಯವಹಾರವಂದರೆ ಪ್ರಯೋಗವೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಲೂ ನಿರ್ಣಯಿಸುವದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಗೋಗೃಹಾಶ್ವಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಲೋಕಸಿದ್ಧವಾದ ಅರ್ಥವೇ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವದು ಎಂಬುವನಿಷಯವು ‘‘ ಪ್ರಯೋಗಚೋದನಾಭಾವಾದರ್ಥೈಕತ್ವ

ಮವಿವಾದಾತ್ ,, ಇತಿ ಲೋಕವೇದಾವಿರೋಧನಲ್ಲಿನ ,, ಯಮಿವಲೌಕಿಕಾ ಶ್ಚಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧೇವಿಕಾಸ್ತಮಿಮ್ಮೆಸಾಮರ್ದ್ಧಿ ,, ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೃಹಶಬ್ದವು ಸಾಲು, ಗೋಡೆ, ಒಂದು ಬಾಗಲು, ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಕಾರಣ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಗೃಹಶಬ್ದಕ್ಕೂ ಅವೇ ಅರ್ಥವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯಶಬ್ದಪುಟಿತವಿಶೇಷಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮಾಕ್ರಾಂತವಿಶೇಷವೇ ಅರ್ಥವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆ— ಸೇವಗೃಹ, ರಾಜಗೃಹ, ಅಗ್ನಿಗೃಹ, ಹರಿಗೃಹ, ಸೂತಿಕಾಗೃಹ ಇತ್ಯಾದಿ. ಪ್ರಕೃತ ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಗರ್ಭಗೃಹಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಗೃಹತ್ವರೂಪಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮಾಕ್ರಾಂತವಿಶೇಷವೇ ಅರ್ಥವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆವಿಶೇಷವು ಯಾವದೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ ಗರ್ಭಗೃಹ, ಮೂಲಗೃಹ, ಪ್ರಾಸಾದ, ಈಶಬ್ದಗಳು ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವವು (ಕೆಲವು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಸಾದವೆಂದರೆ ಉಪ್ಪರಿಗೆಮಾತ್ರವೆ, ಪ್ರಕರಣಾನುಸಾರ ವಿವಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವದು.) ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂಲದೇವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾದಮನೆಗೆ ಗರ್ಭಗೃಹವೆನ್ನುವ ಹೆಸರೆಂದು ಪ್ರಯೋಗಬಲದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು.

ಧಾನ್ಯೊನ್ನಮೂಲಸ್ಯವಲಭಿರ್ವಿಶಿಯತ್ರಪ್ರಕಲ್ಪ್ಯತೆ।
ದ್ವಾರಂಬಾಲಾಲಯಸ್ಯಾಪಿತಲ್ಪೈನಪರಿಕಲ್ಪಯೀತ್॥

ಪಾ-ಕ್ರ-ಪ-೬

ಎನ್ನುವವಚನದಿಂದಲೂ ಭಿತ್ತಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶವೇ ಗರ್ಭಗೃಹವೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದು ಅಂದರೆ ಹೊಸಲು ದಾಟ ಹೆಜ್ಜೆಮಡಗುವದು ಎಂದು ಸೂತಿಕಾಗೃಹಪ್ರವೇಶಾದ್ಯುದಾಹರಣಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶವೆಂದರೂ ಮೂಲದೇವರು ಬಿಜಮಾಡಿಸಿರುವ ಮನೆಯಹೊಸಲು ದಾಟ ಹೆಜ್ಜೆಮಡಗುವದು ಎಂದರ್ಥವು. ಪ್ರಕೃತ ಗರ್ಭಗೃಹವೆನ್ನುವದು ಗೋಡೆಕೇರಿದಪ್ರದೇಶಹೊರತ್ಪಾ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಳಭಾಗಮಾತ್ರವಲ್ಲವೆಂಬುವದು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—

ಗರ್ಭೋಚ್ಚ್ರಾಯಾವಧಿರ್ವ್ಯಾವತ್ಪಾದಾಧ್ವಾನಂವೀಕ್ಷ್ಯತೇ ।

ಎಂಬು ಈಶ್ವರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಎಂಟನೇ ಶ್ಲೋಕವಿರುವದು. ಗರ್ಭಗೃಹದ ಎತ್ತರ ಎಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದವರಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವದೊ ಅಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾದಾರ್ಧವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ. ಗೋಡೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಎತ್ತರವೆಂಬುವಲು ನ್ನತಪ್ರಮಾಣವೆನ್ನುವದೇ ದೊರೆಯುವಾರದು. ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆ ಹೀಗೇ ಅ

ಪ್ರಾಸಾದಸ್ಥಾನಮುಚ್ಯೇತುಸ್ಥಾಪಯೇನ್ಮೂಲವಿದ್ಯಯಾ ।

ಇತ್ಯಾದಿವಚನಗಳಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಿಕ್ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ

ಚತುರಶ್ರಂಸುವೃತ್ತಂಚಚತುರಶ್ರಾಯತಂತುವಾ ।

ವೃತ್ತಾಯತಂವಾಕುರ್ವೀತಪ್ರಾಸಾದಂತುಚತುರ್ವಿಧಂ ॥

ಎಂದು ಪ್ರಾಸಾದವೆಂಬುವ ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೇಳಿರುವ ಚತುರಶ್ರತ್ವಾದಿಚಾತುರ್ವಿಧ್ಯವು ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಗಿನ ಭೂಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೆ ಆಗಲಿ ಆಕಾಶಭಾಗಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಸಂಗತವಾಗಲಾರದು. ಆದಕಾರಣ ಗರ್ಭಗೃಹವೆಮಾರ್ದವು ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವದು. ಘುಟುವಚ್ಛಿನ್ನಾಕಾಶಮಾವಚ್ಛಿನ್ನಾಕಾಶಗಳಿಗೆ ಪರಿಮಾಣವು ಘುಟುಮಠಾದ್ಯುಪಾಧಿಪರಿಮಾಣವ್ಯಯುಕ್ತವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರವ್ಯವಹಾರವು ಸರ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದಗೋಡೆಯಿಂದೊತಗೂಡಿದಪ್ರದೇಶವೇ ಗರ್ಭಗೃಹವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಈವಿಷಯಗಳ ಅನೇಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆ ವಿಕೇಷವಿಸ್ತಾರಾಗುವಕಾರಣ ಸಂಕ್ಷೇಪವಮಾಡಿರುತ್ತೆ. ಮತ್ತು ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ದ್ವಾ ರವಿರಬೇಕೆಂಬುವದನ್ನು

ಸಾಧಕಂವೇರಯೇದನ್ಯಂ ಬಲಿಪಾನಾದಿಕರ್ಮಣಿ ।

ಪುರಾಗರ್ಭಗೃಹದ್ವಾರಿತಥಾಚ್ಛೈವಾಗ್ರಮುಂಟುವೆ ॥

ಇತ್ಯಾದೀಶ್ವರಸಂಹಿತಾ ಷಷ್ಠಾಧ್ಯಾಯ ರಂನೇ ಶ್ಲೋಕಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ಪುಟವಾಗಿರುವದು, ಮತ್ತು ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ಕದಗಳಿರಬೇಕೆಂದುನ್ನು

ಮೂಲಮಂತ್ರೇಣಬೋಧ್ಯಾಟ್ಯ ಕವಾಟುಂನೇತ್ರಮಂತ್ರತಃ ॥

ನಿತ್ಯೇಭ್ಯಂಸ್ತಂತೋಜ್ವಾಲ್ಯಹಸ್ತಾಪ್ರಕ್ಷಾಳ್ಯವಾರಿಣಾ ॥
ಪಾದಾಂತಪ್ರವೇಶಾರ್ದ್ರಂತತೋದ್ವಾರಂತುಚೇತನಾ ॥
ತಿಭಾಗೀಕೃತ್ಯತನ್ಮಧ್ಯಭಾಗಮೇಕಂವಿಧಾಪ್ಯನಃ ॥
ವಿಭಜ್ಯವಾಮದೇಶೇನ ದಕ್ಷಿಣೇನಾಂಘ್ರಿಣಾತತಃ ।
ಶನೈಃಶನೈಃಪ್ರವಿಶ್ಯಾಂತಸ್ತಾಸ್ತ್ರಮಂತ್ರೇಣತೇನವೈ ॥

ಈಶ್ವರಸಂಹಿ — ೧೪—೧೫.

ಇತ್ಯಾದಿವಚನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬರುವದು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಲಿನ ಈಚೆಭಾಗವು ಹೊರಭಾಗವೆಂತಲೂ ಆಚೆಭಾಗವು ಒಳಭಾಗವಂತಲೂ ರೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಮನೆಯ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಸಲೇ ಸೀಮೆಯಾಗಿರುವದೆಂಬುವದು ಸರ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೆ ಹೊರಭಾಗ ಒಳಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸಂಹಾರ ಕೂಡದೆಂದು ವರವನ್ನು ಪಡೆದ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು ಹೊಸಲಿನಲ್ಲಿ ನೃಸಿಂಹದೇವರುಸಂಹರಿಸಿದರೆಂದು ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಮತ್ತು ಹೊಸಲಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿರುವ ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣೀ ಎಂಬಪದದಿಂದಲೇ ಹೊಸಲೇ ಮನೆಯಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯಾಗಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುವದು. ಅಮರವ್ಯಾಖ್ಯಾಕಾರರುಗೃಹಮವಗೃಹ್ಯತೆ ಇಯದಿತಿಅವಚ್ಛಿದ್ಯತೆ ಅನಯೇತಿ ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣೀ ಎಂದು ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಗೃಹವು ಇಷ್ಟೆಂದು ವ್ಯವಚ್ಛೇದವೆಂದರೆ ನಿರ್ಣಯವು ಇವರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದೆಂದು ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸರಿ ಬರೆದಿರುವರು. ಹೊಸಲು ಎನ್ನುವದು ನಿಲುವಿನ ಪಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಚೌಕಟ್ಟು ಪಟ್ಟ ಎಂದು ಸರ್ವಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ

ಶುಕಾಂಗನೀಲೋಪಲನಿರ್ಮಿತಾನಾಂ ಲಿಪ್ತೇಷು ಭಾಸಾ
ಗೃಹದೇಹಲೀನಾಂ।ಯಸ್ಯಾಮಲಿಂದೇಷುನಚಕ್ರುರೇ
ವ ಮುಗ್ಧಾಂಗನಾಗೋಮಯಗೋಮುಖಾನಿ ॥

ಎನ್ನುವ ವಾಘು ತೃತೀಯಸರ್ಗಶ್ಲೋಕವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವ ,, ದೇಹಲ್ಯಃ ಗೃಹದ್ವಾರಶಾಖಾಧಾರದಾರೂಣೀ,, ಎನ್ನುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಮತ್ತು ಈಶ್ವರಸಂಹಿತೆ ೧೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಸೂತ್ರೈಸ್ಸುಧಾವಲಪ್ತೈರ್ಭಕ್ತ್ಯಾಗಾಗಾರವಸುಂಧರಾಂ।

ಏಕಾಶೀತಿಪದೋಪೇತಾಂ ಕೃತ್ವೈತಾಂಸಂಪ್ರಯತ್ನತಃ॥೦೨॥
ಎಂದು ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರರೀತಿಯಾಗಿ ಏಕಾಶೀತಿಪದೋಪೇತವಾದಭೂ
ಮಿಯನ್ನು ದೇವಾಲಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ
ತತಃಪರಿಗೃಹೀತೇತು ಕ್ಷೇತ್ರೇದೇವಗೃಹೀಯಕೇ ।
ದ್ವಾದಶಾಂಗುಲಮಾನಂತುದಿಗ್ವಿದಿಕ್ಷ್ವಷ್ಟಕಾನ್ಯಸೇತ್॥೦೩॥
ಎಂದು ಪೂರ್ವಪರಿಗೃಹೀತವಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪಾದಪರ್ಯಾ
ಪ್ತವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅದರ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಂ
ಕುಸ್ಥಾಪನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಂತರ
ಸ್ಥಿತ್ವಾಗ್ರತೋಮುಂತ್ರಮೂರ್ತ್ತರಧ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಮನುಸ್ಮರೇತ್ ।
ಬೀಜತಶ್ಚಾಂಕುರೀಭೂತಾಪ್ರಸಾದ್ವ್ಯಕ್ತಿಮೇತಿಸಾ ॥
ಪಾದಪೀಠಪರ್ಯಂತಂಕುಂಭಾಧಾರೋಪಲಾತ್ಮಕೈ ।
ಭುವನಾಧ್ವಯಥಾವಸ್ಥೊಭಾವನೀಯಸ್ತುಸರ್ವದಾ ॥
ಗರ್ಭೋಚ್ಛ್ರಾಯಾವಧಿರ್ಯಾವತ್ಪಾದಾಧ್ವಾನಂವಿಲೋಕಯೇತ್॥
ಮಂತ್ರಾಧ್ವಾಶುಕನಾಸಾಂತಂತತ್ವಾಧ್ವಾವೇದಿಕಾವಧಿ ॥
ಕಾಲಾಧ್ವಾತುಗಳಾಂತಂಚವರ್ಣಾಧ್ವಾತುತದೂರ್ಧ್ವತಃ ।
ಸಮಿಾಕೃತ್ಯಪ್ರಾಸರ್ವಂಪಾದಾಂಪಾರಭೇತ್ತತಃ ॥೦೪॥
ಎಂದು ಅಧ್ವಾನುಸ್ಮರಣವನ್ನು ಪಾದಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನಂತರ
ಪಾದಸ್ಥೈರ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂದೇವಸಾನ್ನಿಧ್ಯಸಿದ್ಧಯೆ ।
ಸರ್ವದೋಷಪ್ರಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂಸರ್ವಸಂಪತ್ತಿಸಿದ್ಧಯೆ ॥
ಗರ್ಭನ್ಯಾಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯದ್ಗರ್ಭಗೇಹೆಯಥಾವಿಧಿ ॥
ಎಂದು ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಿ
ಭಾಜನಂತತ್ಸಮಾದಾಯ ವೇದಘೋಷೈರ್ಮಶ್ಚತ್ತಮಂಗಳೈಃ ॥
ವಾದ್ಯಘೋಷೈರ್ಮಶ್ಚತ್ತಸಹಿತಃಕೃತ್ವಾಗೇಹಂಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ॥
ಪ್ರವಿಶ್ಯಗರ್ಭಭೂಭಾಗಂ ತತ್ರದ್ವಾರಸ್ಯದಕ್ಷಿಣೆ ।
ಕೃತಂಶ್ವಭ್ರೆಪಂಚಗವ್ಯೈಃಸೇಚಯಿತ್ವಾಸಮಂತತಃ ॥
ತತ್ರಭೂಮಿಂತುಚಾರಾಭ್ಯಾಂದೈರ್ಯಸ್ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯತತಸ್ತುತಾಂ ।
ಪರಿಚಿಂತ್ಯಚಿತುಸ್ಥಾನಾಮಾತ್ಮಾನಂಚಹರಿಂಸ್ಮರ್ತ ॥
ಸರ್ವಭೂತಧರೆಕಾಂತೆಪರ್ವತಸ್ತನಮಂಡಿತೆ ॥
ಸಮುದ್ರಪರಿಧಾನೀಯೆ ದೇವಿಗರ್ಭಂಸಮಾಶ್ರಯ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಭಾಜನಂ ಶ್ವಭ್ರೇ ನಿಧಾಯಸುಧಯಾತತಃ ।
ದೃಢೀಕೃತ್ಯತತೋ ಶ್ವಭ್ರಂ ಮೃದಾಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯಸಮಂತತಃ ॥

ಎಂದು ಗೃಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಗರ್ಭಗೃಹದ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗವಾದ ಆ ಗರ್ಭಗೃಹಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವದು, ಇಲ್ಲಿ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಕರಣಕರ್ಮತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿ ಗರ್ಭಭೂಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಕರ್ಮತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿಯೇ ಭೂಭಾಗವೆಂದುನ್ನೂ, ಭಿತ್ತಿಭಾಗವೆಂದುನ್ನೂ, ಎರಡು ಭಾಗಗಳೆಂತಲೂ, ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಭಿತ್ತಿಯ ಒಳಗಿನಭಾಗವೆಂಬ ಗರ್ಭಗೃಹವದಾರ್ಥವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ, ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಸವಿಶಾಲವಾದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗವು, ಗರ್ಭಗೃಹ ಭೂಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವದೆಂದು ಸ್ಪುಟವಾಗುವದು, ಮತ್ತು ತಕ್ರ ಎನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಗರ್ಭಭೂಭಾಗೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವದರಿಂದ ದ್ವಾರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಗರ್ಭಭೂ ಭಾಗಾಂತರಿತತ್ವವು ಶಬ್ದದಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುವದು.

ದ್ವಾರಸ್ಯೈದಕ್ಷಿಣೇಭಾಶ್ವೇ ದ್ವಿಭಾಗಂಪರಿಶೇಷಯೇತ್ ।
ಭಾಗೇತೃತೀಯೆನ್ಯಸ್ತವ್ಯಂದ್ವಾರಮೂಲವಿಶೇಷತಃ ॥

ಎಂದು ಕಪಿಂಜಲಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಮೂಲದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭನ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವದು.

ಇಷ್ಟವೂತ್ರವೇಅಲ್ಲವು. ನಾರದೀಯಸಂಹಿತಾ ಕಪಿಂಜಲಸಂಹಿತಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗರುಡಪುರಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗರ್ಭಗೃಹದ ಭಿತ್ತಿಪ್ರಮಾಣ, ಮತ್ತು ಗರ್ಭಭೂಭಾಗಪ್ರಮಾಣ, ಇವುಗಳು ನಾನಾವಿಧಗಳಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಅವುಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವಾನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಗಳಾಗಿರುವವು. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ ಒಳಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಗರ್ಭಭೂಭಾಗವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವದು. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—ನಾರದೀಯಸಂಹಿತಾಯಾಂ ೧೪ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಶಿಲಾಭಿರಿಷ್ಟಕಾಭಿರ್ವಾಕಾಷ್ಠೈರ್ವಾಸ್ಯಾನ್ಮೃಣ್ಮಯೈರೇವವಾ ।
ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರಾಸಾದಮಾನಂತು ವಿಭೋರರ್ಚ್ಚನುರೂಪತಃ ॥
ವಿಭಜ್ಯಸಪ್ತಧಾಕ್ಷೇತ್ರಂ ಆಯಾಮಾದ್ವಿಸ್ತರಾದಪಿ ।

ಭರ್ಮಂತುಪಂಚವಿಂಶೈರ್ಭಿತ್ತಿಮುಧ್ಯೇತುಸರಿಕಲ್ಪಯೇತ್ ॥
ಬಹಿರ್ಭಾಗಾಂಸ್ತುಭಿತ್ತ್ಯರ್ಥಂಕಲ್ಪಯಿತ್ವಾವ್ವಿಜೋತ್ತಮ ।
ಭಿತ್ತೀನಾಮುಚ್ಛ್ರಯೋವಿಪ್ರಸಪ್ತಭಾಗಸಮೋಭವೇತ್ ॥

ಪ್ರಾಸಾದಾರ್ಥವಾದಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ೪೯ ಪದಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಮಧ್ಯಭಾಗವಾಗುವ ೨೫ ಪದಗಳನ್ನು ಗರ್ಭಭೂಮಿಯಾಗಿಯೂ ಅವಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ೨೪ ಪದಗಳನ್ನು ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿಯೂ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದರರ್ಥವು.

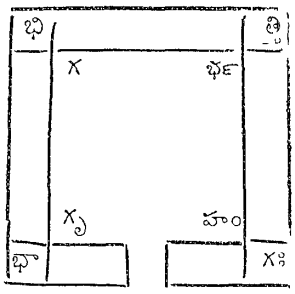

ದ್ವಾರಂ

ಕಪಿಂಜಲಸಂಹಿತಾಯಾಂ

ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋದಙ್ಮುಖೈಸ್ಸೂತ್ರೈಃಪದಂಕೃತ್ವಾತುಮೋಡಶ ।
ಗರ್ಭಾಗಾರಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ಮಧ್ಯಮಂತುಚತುಷ್ಪದಂ ॥
ಬಾಹ್ಯತೋದ್ವಾದಶಪದಂಭಿತ್ತ್ಯರ್ಥಮುಪಕಲ್ಪಯೇತ್॥
ಷಡ್ಭಿಷ್ಷಡ್ಭಿಸ್ತಥಾಸೂತೈಃ ಪದಮಾಪಂಚವಿಂಶತಿ ।
ನವಗರ್ಭಗೃಹಂಮಧ್ಯೇಭಿತ್ತ್ಯರ್ಥಂಶೇಷಮುಚ್ಯತೆ ॥

ಪ್ರಾಸಾದಾರ್ಥವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ೧೬ ಪದಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಮಧ್ಯ ಪದಗಳು ಗರ್ಭಗೃಹ ವಂಪರೆ ಗರ್ಭಭೂಮಿಯಾಗಿಯೂ, ಅವಶಿಷ್ಟವಾದ ಸುತ್ತಲೂಇರುವ ೧೨ಪದಗಳು ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿಯೂ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಥವಾ ಆಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ೨೫ ಪದಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಮಧ್ಯದ ಪದಗಳನ್ನು ಗರ್ಭಭೂಮಿಯಾಗಿಯೂ, ಅವಶಿಷ್ಟವಾದ ಪದಗಳು ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದರಅರ್ಥವು.

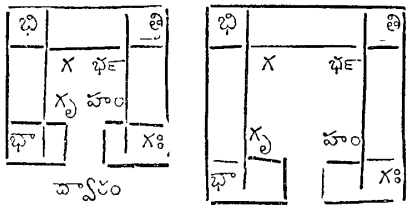

ಚತುಷ್ಪಟ್ಟಿವದಂಕೃತ್ವಾದಿಗ್ವಿದಿಕ್ಷೂಪಲಕ್ಷಿತಂ ।
ಚತ್ವಾರಿಂಶಾಷ್ಟಭಿಶ್ಚೈವ ಭಿತ್ತೀನಾಂಕಲ್ಪನಾಭವೇತ್‌॥
ಅಥವಾತುಸಮಂವಾಸ್ತು ಕೃತ್ವಾಷೋಡಶಭಾಗಿಕಂ ॥
ತಸ್ಯಮಧ್ಯಚತುರ್ಭಾಗಮಾದೌಗರ್ಭಂತುಕಾರಯೇತ್‌ ॥
ಭಾಗದ್ವದಶಕಾಂಭಿತ್ತಿಂತಥೈವಪರಿಕಲ್ಪಯೇತ್‌ ॥ಗರು. ೪೭ ಅ

ಎಂದು ಗರುಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರಾಂತರವಾಗಿಯೂ, ಗರ್ಭಪ್ರಮಾಣವೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಗರ್ಭತಥಾ ಭಿತ್ತಿಪ್ರಮಾಣಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವವು. ಅವುಗಳೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ ಒಳಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಗರ್ಭಭೂಭಾಗವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವದು.

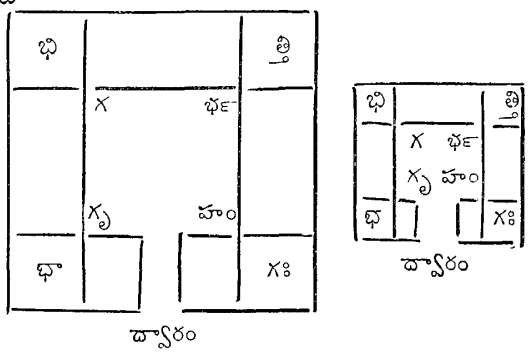

ಪಾರಮೇಶ್ವರೆ ಪಂಚದಶಾ ಧ್ಯಾಯೆ—
ಪ್ರಾಸಾದಏಕದ್ವಾರೆತು ಗರ್ಭಮಾನಮಿನಿಶ್ಚಿತಂ ।
ದ್ವಾರಾತ್ಪಶ್ಚಿಮಭಿತ್ತ್ಯಂತಂದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಮಾಯತಂ ॥

ಸಪ್ತಧಾವಿಭಜೇತ್ಸಮ್ಯಕ್ಪೈಶಾಚಶ್ಚವ್ರಥಮಸ್ಸ್ಮೃತಃ ।
ದ್ವಿತೀಯೋಮಾನುಷೊಭಾಗಸ್ತೃತೀಯೋದೈವಸಂಜ್ಞಿತಃ ॥
ಬ್ರಾಹ್ಮಶ್ಚತುರ್ಥೋವಿಜ್ಞೇಯಶ್ಚಕ್ರಮಾದನ್ಯೇತ್ರಯಸ್ತಥಾ ।
ದೈವಮಾನುಷಪೈಶಾಚಾವಿಜ್ಞೇಯಾಶ್ಚಿಜಸತ್ತಮ ॥

ಎಂದು ಪ್ರೂರ್ವದ್ವಾರಮೊದಲುಮಾಡಿ ಪಶ್ಚಿಮಭಿತ್ತಿಯಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಸಿನ ಭೂಭಾಗವೆಲ್ಲಾ ಗರ್ಭಭೂಮಿಯೆಂತಲೂ ಅದನ್ನು ೭ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಮಧ್ಯಭಾಗವು ಬ್ರಹ್ಮಭಾಗವೆಂತಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂಇರುವ ಮೂರು ಭಾಗಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ದೈವ ಮಾನುಷಪೈಶಾಚಭಾಗಗಳೆಂತಲೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯಿಂತೀತಿ ಯಿರುವ ದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದಸ್ಥಳವು ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಭಾಗವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.

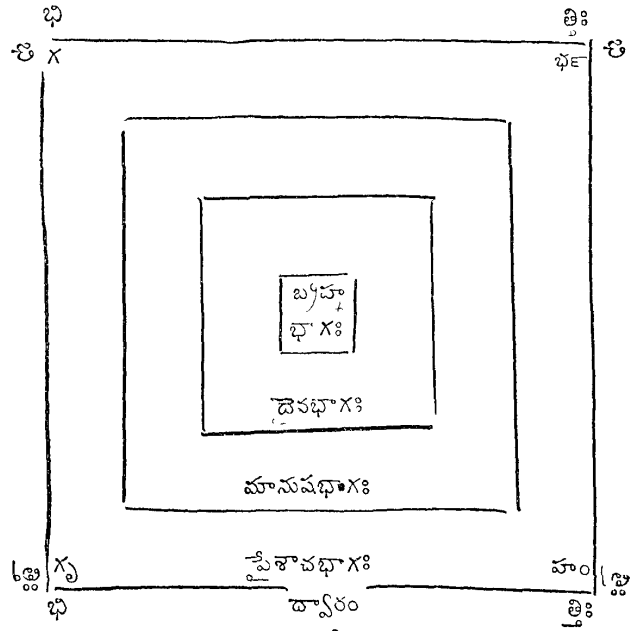

ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಈಶ್ವರಸಂ, ೧೪ನೇಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಅದೀಕ್ಷಿತೈರನ್ಯತಂತ್ರ ದೀಕ್ಷಿತೈರರ್ಚ್ಚಕೇತರೈಃ ।

ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಬಿಂಬೆ ತದಾಕುರ್ಯಾತ್ಸ್ನಪನಂತ್ವಧಮಾಧಮಂ ॥
ಶಾಂತಿಹೋಮಾಜ್ಯಸಂಚಾಖಿತದ್ರೋಣಸ್ಯಪ್ರಶಾಂತಯೆ ।
ಎತೇಷಾಂಗರ್ಭಗೇಹಾಂತಃಪ್ರವೇಶನಮಭಿರ್ಷಟ್ಸ್ಯಃ ॥
ಸಂಸ್ನಾಪ್ಯದೇಹವೇವೇಶಂಶಾಂತಿಹೋಮಾಮಿಕಂಚರೇತ್ ।
ಸ್ಪ್ರೋಭಿರ್ವಾನುಪವೀತ್ಯರ್ವಾತಥಾವೈಖಾನಸೈರ್ವಿಜೈಃ ॥
ಅವೈಷ್ಣವೈರ್ವಾಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಬಿಂಬೆತ್ವಧಮಮದ್ಯಮಂ।
ಸ್ನಪನಂವಿಧಿವತ್ಕೃತ್ವಾಶಾಂತಿಹೋಮಾಮಿಕಂಚರೇತ್ ॥
ಏತೈರಪ್ರವಿಷ್ಟಗೇಹಾಂತರಪನಾಧಮಮಾರ್ಗತಃ ।
ಸಂಸ್ನಾಪ್ಯವಿಧಿವದ್ದೇವಂಶಾಂತಿಹೋಮಂಸಮಾಚರೇತ್ ॥

ಈವಚನಗಳಿಂದ ಅವೀಕ್ಷಿತರಾದವರು ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಪ್ರತ್ಯವಾಯವೇಳದಿರುವುದೇಹೊರತು ಇತರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಪ್ರತ್ಯವಾಯವನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸತ್ಕಾರರುವೀಕ್ಷಿತರಾಗಿರಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪರಿಚಾರಕರು ಅವೀಕ್ಷಿತರಾಗಿರುವಕಾರಣ ಅವರು ಹ್ಯಾಗೆ ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವರು. ಆದರೆ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿದರೆ ಆ ಆಕ್ಷೇಪವು ಪರಿಹೃತವಾಗುವದು. ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ—ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಾಶರಸಂಹಿತಾ; ವಿಷ್ಣುತಿಲಕ, ವಿಷ್ಣುತತ್ವನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ

ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರವೀಕ್ಷಾಯಾಂ ಕಾಲದೋಷಾಧಿಕಂನಚ । (ಪರಾ)
ತಾವದಿಪ್ರೌಢ್ರಸ್ತಥಾನಾಮಮಂತ್ರಯಾಗಸ್ಯ ಸಂಚಮಃ ॥
ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರವೀಕ್ಷೇಯಂ ದೇವದೇವಪ್ರಿಯಂಕರೀ॥ವಿಷ್ಣುತಿ,
ಮುಪ್ಪಕ್ಕೊನ್ಮೈಷ್ಣವೋವಿಪ್ರಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದೀಕ್ಷಿತಃ ।
ಮುಚ್ಯೇಷತ್ಸ್ವಪರಿಪ್ರಾಣೀಮಮಪ್ರೋಜಾಪರಾಯಣಃ॥ವಿಷ್ಣುತ ॥
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಮಸಿರಾವರ್ಸೆವಿಷ್ಣುಸಾಯುಜ್ಯಮಿಚ್ಛಸಿ ।
ದೀಕ್ಷಾಮಾರ್ಗವಿಧಾನೇನಧಾರಯಿತ್ವಾಸುದರ್ಶನಂ ॥
ನಾರಾಯಣಪದದ್ವಂದ್ವಂತದೇಕಂಶರಣಂವ್ರಜ ॥ ಪಾದ್ಮೋತ್ತರೆ.
ಪರಮಾಪದಮೂಪನ್ನೊ ಹರ್ಷೀಚಸಮುಪಸ್ಪಿತೆ ।
ನೈಕಾವಿಂತ್ಯಜೇದ್ಯಸ್ತುಯಸ್ಯದೀಕ್ಷಾತುವೈಷ್ಣವೀ॥
ಸಮಾತ್ಮಾಸರ್ವಭೂತೇಷುನಿಜಾಚಾರಾದವಿಪ್ಲುತಃ ।

ವಿಷ್ಣುರ್ವಿತಾಖಿಲಾಚಾರಃಸಏವೈಷ್ಣವಮುಚ್ಯತೆ ॥ ಸಂಸ್ಕಾರೆ-
ಎಂದು ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೂ ದೀಕ್ಷಾತ್ವವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತೆ. ಈ
ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರದೀಕ್ಷೆಗೆ ಆಯೂಯಸಂಹಿತಾದ್ಯಾಕರಗಳಲ್ಲಿ ಇತಿಕರ್ತವ್ಯ
ತಾಪ್ರಕಾರಭೇದವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಪ್ರಧಾನವಾದ
ತಾಪಃಪ್ರಂಡ್ರಸ್ತ್ರಥಾನಾಮಮುಂತೊಯೂಗಶ್ಚ ಪಂಚಮಃ ।
ಎನ್ನುವ ಪಂಚ ಸಂಸ್ಕಾರ ದೀಕ್ಷೆಯು ಏಕರೂಪವಾಗಿರುವದರಿಂದ
ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು. ವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ದೀಕ್ಷಿತರೇ. ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ
ರಾರ್ಥಯಜನವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತಾಪಾದಕವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರ
ವಿಶೇಷವು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರುವಕಾರಣ ಆ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಶೇಷವುಳ್ಳವ
ರೇ ಅರ್ಚಕರಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಪರಿಚಾರಕರು ಗರ್ಭಗೃಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇ
ಶಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಶಾಸ್ತ್ರಬಾಧೆ ಏನೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಈಶ್ವರಸಂ. ೯ಅಧ್ಯಾ.
ಇತ್ಯೇವಮಭಿಷೇಕಸ್ತುಭವೇನ್ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಣಾಂ ।
ಸ್ವಾರ್ಥೆಪರಾರ್ಥಯಜನೆಉಭಯತಾಽಧಿಕಾರಿಣಾಂ ॥
ಅನ್ಯೇತುದೀಕ್ಷಾಮಾತ್ರೇಣಸಂಸ್ಕಾರ್ಯಾಮುನಿಪ್ರುಂಗವಾಃ,
ಮುನಯಃ—ಕಿಂಸ್ವಾರ್ಥಂಚಪರಾರ್ಥಂಕಿಂಕೇಚತತಾಽಧಿಕಾರಿಣಃ ॥
ತದೇತನ್ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲವದಸ್ವವದತಾಂವರ ।
ನಾರದಃ— ಸ್ವಗೃಹೆಸ್ನಾಪಿತೋದೇವಸ್ವಾರ್ಥಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೆ ।
ಪರ್ವತಾಗ್ರೆನದೀತೀರೆಸಿಂಧುತೀರೆವನಾದಿಕೆ॥
ಗ್ರಾಮೆವಾನಗರೆವಾಪಿಸ್ವಯಂವ್ಯಕ್ತಾದಿಭೇದತಃ ।
ಸಂಸ್ಥಿತೋಭಗವಾನ್ವಿಷ್ಣುಃಪರಾರ್ಥಇತಿಕಥ್ಯತೆ ॥
ಸ್ವಾರ್ಥಸ್ಯಾಪಿಪರಾರ್ಥಸ್ಯಪೂಜಾಯಾಮಧಿಕಾರಿಣಃ ।
ಶಾಂಡಿಲ್ಯಾದ್ಯನ್ವಯೆಜಾತಾಗುರೋರ್ಲಬ್ಧಾಧಿಕಾರಿಣಃ ।
ಅನ್ಯೇತುಕೇವಲಂಸ್ವಾರ್ಥಪೂಜಾಯಾಮಧಿಕಾರಿಣಃ ॥
ಎಂದು ಪರಾರ್ಥಯಜನದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕವಿಶೇಷವು ಯೋಗ್ಯತಾ
ಪಾದಕವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತೆ. ಈವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂಡಿಲ್ಯಾದ್ಯನ್ವ
ಯಜಾತತ್ವ ಅಭಿಷೇಕವಿಶೇಷವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಉಭಯವು ಪರಾರ್ಥಯಜನಾ
ಧಿಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟರುವದು ಮುಖ್ಯಕಲ್ಪಾಧಿಕಾರಪರವು. ಇತರ
ಗೋತ್ರದವರಿಗೂ ದೀಕ್ಷಾಭಿಷೇಕವಿಶೇಷಗಳಿಂದ ಪರಾರ್ಥಯಜನಾಧಿಕಾ
ರಉಂಟೆಂದು ಪ್ರಮಾಣಾಂತರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

ಅಭಾಗವತವರ್ಜ್ಯೋಪಿದೀಕ್ಷಿತಶ್ಯಾಸ್ತ್ರವರ್ತ್ಮನಾ ।
ಪರಾರ್ಧ್ಯಯಜನಂಕುರ್ಯಾದಪಿಭಾಗವತಾಜ್ಞಯಾ॥ಪಾದ್ಮೇ.
ಪರಾರ್ಧ್ಯಯಜನಂಕುರ್ಯುರ್ವಿಪ್ರಾಮುಖ್ಯಾನುಕಲ್ಪಯೋಃ ॥
ನೈವಾಧಿಕಾರಿಣೋಗೌಣಾವೀಕ್ಷಾಸಂಸ್ಕಾರವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಅನೇನೈವಾಭಿಷೇಕೇಣಲಬ್ಧ್ವಾಚಾರ್ಯಪದಂಸ್ವಯಂ ॥
ಆಚಾರ್ಯಕೃತ್ಯಮಖಿಲಂಕರ್ತುಮಿಚ್ಛೇಚ್ಚತುರ್ಮುಖ ॥ ಇತಿ.

ಆದರೆ ವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ದೀಕ್ಷಿತರೇಆಗುವಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಾಡುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವೇನಂದರೆ—

ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರವೀಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಹಕ್ಕೆ ಸ್ವರೂಪಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರಾದಾಗ್ಯೂ

ಪ್ರಶಿಮಾಜ್ಜೀವತಶ್ಚೀಶಪ್ರಾಸಾದೋಗರ್ಭಮಂದಿರಂ।
ವಿಗ್ರಹೋದೇವದೇವಸ್ಯಸಮುಮೇತಚ್ಚತುಷ್ಟಯಂ ॥

ಎಂದು ಗರ್ಭಗೃಹವ್ಯ ಭಗವದ್ವಿಗ್ರಹರೂಪವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುವ ಕಾರಣ ದೈವಭಕ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರನಿಶ್ವಾಸಗಳುಳ್ಳ ಕಾರ್ಯನಿಯುಕ್ತರಲ್ಲದ ವೈಷ್ಣವರು ಪ್ರತ್ಯವಾಯಭೀತಿಯಿಂದ ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ಕವಾಟಮುದ್ಘಾಟ್ಯತತೋವಾಯುಮಂತ್ರೇಣಮಂತ್ರವಿತ್ ।
ಸಾಮ್ನೋದೇವವ್ರತೇನಾಂತಃಪ್ರವಿಶೇದ್ದಕ್ಷಿಣಾಂಘ್ರಿಣಾ ॥
ಪ್ರಣಮೇಚ್ಛಿರಸಾದೇವಂಪ್ರಂಡರೀಕಾಕ್ಷವಿದ್ಯಯಾ ।
ಆರೋಪಿತೇಷುಪೀಪೇಷುಮಾಲ್ಯೇಚಾಪಿನಿರಾಸಿತೆ ॥
ವೇದ್ಯಾಂಪಾತ್ರೇಷುಬಿಂಬೇಷುಕೋಧಿತೇಷುಯಥಾತಥಂ॥
ದ್ವಾರಪ್ರೋಕ್ಷಾಮುಖೆಸರ್ವಪರಿವಾರಸಮರ್ಚನೆ ।
ಕೃತೆಶಿಷ್ಯೇಣವಾನ್ಯೇನಪರಿಚಾರವರೇಣವಾ ॥
ಪ್ರೋಜಿತೊಲಂಕೃತಸ್ಸ್ರಗ್ವೀಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಶ್ಶುಚಿಃ ॥

ಎಂದು ಸ್ವನಿಯುಕ್ತಕಾರ್ಯಾರ್ಥ ಪರಿಚಾರಕರಿಗೆ ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶವ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರವಾಗಿಯೇಇರುವದು. ಮತ್ತು ಪಾರಮೇಶ್ವರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಃಪರಿಚಾರಕರೆಂದುನ್ನೂಬಹಿಃಪರಿಚಾರಕರೆಂದುನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿರುವದ್ದರಿಂದಲೂ ಅಂತಃಪರಿಚಾರಕರು ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದು ಶಾಸ್ತ್ರನಿಹಿತವಾಗಿಯೇ ಇರುವದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅವೀಕ್ಷಿತಪದದಿಂದ ಅವೀಕ್ಷಿತಶೂದ್ರರು ವಿವಕ್ಷಿತ ರೆಂದು ಸಂಕೋಚವನ್ನು ಮಾಡುವದು ಅಯುಕ್ತ. ಮತ್ತು

ಹ್ಯತೈ ರ್ವೈಶ್ಯೈ ರ್ವಸ್ತಥಾಶೂದ್ರೈ ರ್ವಸ್ತತ್ತಸ್ಮಾ ದ್ಗರ್ಭಾಧಾನಾದೀನಿ ಸಂಸ್ಕಾರಾಣಿ

ಇತ್ಯಾದಿವಚನದಳಿಂದ ಶೂದ್ರಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಭಿಚಾರಿಗಿಯೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಅದು ಪುನರುಪನಯನಕ್ಕೆ ಗಬೇಕಾಗಿಬರುವದು, ಮತ್ತು ಅವೀಕ್ಷಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಿಂಬವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದರೂ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲದೇಹೋಗಬೇಕಾಗಿಬರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವೀಕ್ಷಿತಪದಕ್ಕೆ ಅವೀಕ್ಷಿತಶೂದ್ರಪರತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವದು ಸರ್ವಥಾ ಅನುಪಪನ್ನವು.

ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಹಿತಾನುಸಾರ ವ್ಯೂಜಾವಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದೋ ಆ ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಅನುಲೋಮಾಸ್ತ್ರಯಶ್ಶೂದಾಸ್ತ್ರಿವರ್ಜೇಯುರ್ಗರ್ಭಮಂದಿರಂ।

ಎಂದು ಅನುಲೋಮಾದಿಗಳು ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶನಿಮಿತ್ತಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ಉಕ್ತವಾಗಿರುವದೇಹೊರತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ಹೇಳಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪ್ರವೇಶವು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತನಿಮಿತ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಇದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರೂ ಆವಸ್ತಂಬಾಶ್ವಲಾಯನಾದ್ಯೇಕೈಕಸೂತ್ರಾನುಸಾರ ಗರ್ಭಾಧಾನಾದಿಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವರಾದಾಗ್ಯೂ ಸ್ವೇತರಸೂತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಅವಿರುದ್ಧವಾದ ಎಲ್ಲಾ ನಿಷೇಧಗಳನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸದೆಇರುವರು. ನಿಬಂಧಕಾರರು ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಏಕಕಂಠ್ಯವ್ಯೂರ್ವಕವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಪುನಶ್ಚ

ಪಾದ್ಮೇ-ಚರ್ಯಾಪಾದೇ-ರ್ಚಾ ಏಕೋನವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯೇ ೧೮೫ ಪಂಚವಿಂಶತ್ಯುತ್ತರಶತತಮಶ್ಲೋಕವು

ತಂತ್ರಾಂತರೇಪಿ ಕಥಿತಮನುಕ್ತಂಗಾಹ್ಯಮೇವಹಿ।

ಎಂದಿರುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಆಯಾಯತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡದಿರುವ ಅಂಶಗಳು ತತ್ತದಿತರತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾಯತಂತ್ರಾನುಸಾರಿಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಥವು. ಈ

ವಚನವು ಅವೇಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಸಂಕರನಿಷೇಧಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತೆ. ಕಿಂಚ. ಪಾರಮೇಶ್ವರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ಯದ್ಯವಿಷ್ಟತಮಂಲೋಕೆ ವ್ಯೂರ್ವಸಿದ್ಧಾವಿರೋಧಿತತ್ ॥
ಪ್ರತಿಗಾಹ್ಯಮಥಾನ್ಯೋನ್ಯವಿರುದ್ಧಂಸಂತ್ಯಜೇದ್ಬುಧಃ ॥

ಎಂದು ಸ್ವಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸಂಹಿತಾಂತರೋಕ್ತನಾದನಿಷಯವನ್ನು ಮೂತ್ರಬಿಟ್ಟು ಅವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಂಶವೆಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತೆ. ಕಾತ್ಯಾಯನಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ

ಯನ್ನಾಮ್ನತಂಸ್ವಶಾಖಾಯಾಂಪಾರಕ್ಯಂನವಿರೋಧಿಚ ।
ವಿದ್ಯಾಚ್ಚಿಸ್ತಜನುಪ್ಯೇಯಮಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿಕರ್ಮವತ್ ॥
ಅತ್ಯೈತಂಜೈಗೀತುಯನ್ನೋಕ್ತಂತತ್ಪುರ್ವ್ಯಾತ್ಯಾರತಂತ್ರಿಕಂ ॥

ಎಂದು ಸ್ವಶಾಖಾನುಕ್ತವಾಗಿ ಪರಶಾಖೋಕ್ತವಾದ ಅವಿರುದ್ಧಕರ್ಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತೆ.

ಮತ್ತು ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣ ನಿಮಿತ್ತಗಳನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಯ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅನಂತರ

ವಿವಮಾವಿಷುಚಾನ್ಯೇಷು ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣವಿಧಿರ್ಭವೇತ್ ।

ಎಂದು ಇವೇಮೊದಲಾದ ಇತರನಿಮಿತ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವಿಪದಗ್ರಾಹ್ಯಗಳು ಸಂಹಿತಾಂತರೋಕ್ತನಿಮಿತ್ತಗಳೆಂದು ಸರ್ವರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು.

ಒಂದು ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವನಿಧಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳು ಹೇಳಬೇಯಿದ್ದರೂ ಅನೇಕನ್ಮೃತ್ಯುಪಸಂಹಾರದಿಂದ ಹೇಮಾದ್ರಾಜ್ಯವಿನಿಬಂಧನಕಾರರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಸಂಗ್ರಹಾದಿನಿಬಂಧನಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕಸಂಹಿತೋಪಸಂಹಾರಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳುನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಆವ್ರಕಾರ ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ತವಾದ ಅವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಂಶಗಳು ಈಶ್ವರಸಂಹಿತಾದಿವ್ರಕಾರ 'ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತಾನುಸಾರಿಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಗ್ರಾಹ್ಯವೇಸರಿ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವು ಗರ್ಭಗೃಹದಹೊಸಲನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿರುವಕಾರಣ ಆಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ ಮುಂತಾಪಯಾವ ಅವೀಕ್ಷಿತರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಾವಶ್ಯಕವು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳು ದೇವರಮೇಲೆ ತುಲಸಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದು ಅರ್ಚನೆಯಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವೀಕ್ಷಿತಕರ್ತೃಕಾರ್ಚನವು ನಿಷೇಧಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಷಯವಾಗಿರುವದು.

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾತ್ಮಕಪ್ರಾಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಾದಕಾರಣ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣೆಮೂತ್ರ ಅರ್ಚನೆಯಾಗಲಾರದೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವದು. ಪ್ರಾಜೆಯಲ್ಲಾ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾತ್ಮಕವೆಎಂದು ಪಾ್ರಮಾಣಿಕರು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಆಗಲಾರದು. ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಯು ದೇಶಕಾಲಾದ್ಯನುಗುಣವಾಗಿ ಸಹಸೋ್ರಪಚಾರವೆಂಗುನ್ನೂ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತ್ಯುತ್ತರಶತೊಪಚಾರವೆಂದುನ್ನೂ ಚತುಷ್ಷಷ್ಟ್ಯುಪಚಾರ ರೂಪವೆಂದುನ್ನೂ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದುಪಚಾರರೂಪವೆಂದುನ್ನೂ ಷೋಡಶೋಪಚಾರರೂಪವೆಂದುಮ್ನೂ ಪಂಚೋಪಚಾರ ರೂಪವೆಂದುನ್ನೂ ಚತುರುಪಚಾರ ರೂಪವೆಂದುನ್ನೂ ಏಕೋಪಚಾರ ರೂಪವೆಂದುನ್ನು ಹೇಳಿರುತ್ತೆಯೂದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮಾಧಿರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಜೆಗಳು ಅನಂತವಿಧಗಳಾಗಿರುವಕಾರಣ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಾತ್ಮಕವೇ ಪ್ರಾಜೆಯೆಂದು ಹೇಳುವದು ಅಸಾಧುವ್ರ.

ವೈಕೆಂಖವೀಕ್ಷಿತೀಯದಲ್ಲಿ

,, ಅತ್ಯಂತಾಶಕ್ತೌತು ಋತ್ವಿಕ್ಸುತ್ರಶಿಷ್ಯಾಪಿಭಿಃಸ್ವಸಮ್ಮೈರನ್ಯೈಃ ಕಾರ್ಯತೆ. ಈಷಚ್ಛಕ್ತೌತು ಸಂಕುಚಿತ ಯಜನಂ ಏಕೋಪಚಾರ ಮೂರಭ್ಯ ತತ್ತಚ್ಛಕ್ತ್ಯನುಸಾರೇಣ ಸಹಸೋ್ರಪಚಾರಪರ್ಯಂತಂ ಪ್ರಾಜನಂ ಇತಿ ,, ಎಂದಿರುತ್ತೆ.

ಈಶ್ವರಸಂಹಿತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ

ಇಹಾರ್ಚನವಿಧಾನಂತುಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿಮುನೀಶ್ವರಾಃ। ಇತ್ಯುಪಕ್ರಮ್ಯ,
ಧೃತೊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರಃಕುಸುಮೈರಾದ್ಯರ್ಚಾನಭ್ಯರ್ಚ್ಯಪೂರ್ವವತ್॥
ಕವಾಟೋದ್ಘಾಟನಂಕೃತ್ವಾಪ್ರವಿಶ್ಯಿಭ್ಯಂತರೆವಿಭುಂ ॥

ಎಂದು ಪುಷ್ಪಸನುರ್ಪಣ ಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಚನಾರೂಪತ್ವವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಮತ್ತುಪಾದ್ಮಸಂಹಿತಾಚರ್ಯಾಪಾದದಲ್ಲಿ ೩ನೇಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಅರ್ಘ್ಯ ವಿಹೀನೊಪಚಾರೇಷುಕರ್ತವ್ಯೇಷುಯಥಾತಥಂ ॥
ಮುಂತ್ರಪೂರ್ವೇಷುಸರ್ವೇಷು ವಾಚಮೇನಾಮುದೀರಯೇತ್ ॥
ದಿವ್ಯೈನಾರೊಘ್ಯೋಪಚಾರೇಣ ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಾಯಥಾವಿಧಿ ।

ಅರ್ಚಯಿಷ್ಯಾಮಿಸಮಯೆ ಭಗವಂತಂಜನಾರ್ದನಂ ।
ಇತ್ಯಾದಿಕಾಮವಿತಥಾಂಪ್ರಜಕಸ್ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥

ಎಂದು ಅರ್ಘ್ಯಾದ್ಯುಪಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಉಪಚಾರಕ್ಕೂ ಅರ್ಚನಾರೂಪತ್ವವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತೆ. ಹಾಗೆ ವಿಷದೀಕೃತವಾದ ಅರ್ಚನಾಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಮುದಾಯಮಾತ್ರವಾಚಕತ್ವವು ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲವು. ಮತ್ತು ಪಾರಮೇಶ್ವರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ಪೂಜನಂಚಾರ್ಘ್ಯಪುಷ್ಪಾದ್ಯೈರ್ಭೋಗೈರ್ಯದಖಿಲಮುನೆ ।
ಬಾಹ್ಯೋಪಚಾರೈಸ್ತದ್ವಿದ್ಧಿಭೋಗಸಂಜ್ಞಂತುನಾರದ।

ಎಂದು ಅರ್ಘ್ಯಪುಷ್ಪಾದ್ಯೈರ್ಭೋಗೈರ್ಬಾಹ್ಯೋಪಚಾರೈರಖಿಲಂಯತ್ಪೂಜನಂ ಎಂದು ಅಖಿಲಶಬ್ದವು ಇರುವಕಾರಣ ಅರ್ಘ್ಯ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಮರ್ಪಿಸುವದನ್ನೂ ಪೂಜೆಯೆಂದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು.

ದದ್ಯಾತ್ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನಯಃಪುಷ್ಪಾಣ್ಯಂಬುಜೇ ।
ಅರ್ಪಿತಂತೇನವೈಸರ್ವಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂಸಚರಾಚರಂ ॥
ಸಿತರಕ್ತೈರ್ಮಹಾಪದ್ಮೈಃಕುಸುಮೈಃಕರವೀರಜೈಃ ।
ಅರ್ಚಯಿತ್ವಾಚ್ಯುತಂಯಾತಿ ಯತ್ರಾಸ್ತೇಗರುಡಧ್ವಜಃ ॥
ಗಂಧಾದ್ಯೈರ್ವಿಮಲೈರಮ್ಯೈಃಕುಸುಮೈಃಕುಂದಕೊದ್ಭವೈಃ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾಭ್ಯರ್ಚ್ಯಹೃಷೀಕೇಶಂಕುಸುಮೈಃಕೇತಕೋದ್ಭವೈಃ ॥
ಅಧೋಕ್ಷಜಂಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ನರೋಯಾತಿಹರೇಃಪದಂ ।
ಅಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಕೇಶವಂಪುಷ್ಪೈಃಕಿಂಶುಕೈಸ್ಸುಮನೋಹರೈಃ ॥
ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯಹೃಷೀಕೇಶಂಜನ್ಮದುಃಖಾದ್ವಿಮುಚ್ಯತೆ ।
ತುಲಸೀಕೃಷ್ಣಗೌರಾದ್ಯೈರ್ಭಕ್ತ್ಯಾಭ್ಯರ್ಚ್ಯಜನಾರ್ದನಂ ॥
ನರೋಯಾತಿತನುಂತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವೈಷ್ಣವೀಂಶಾಶ್ವತೀಂಗತಿಂ ॥

ಈವಚನಗಳು ವೈದ್ಯನಾಥೀಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತೆ.

ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧುವಿನಲ್ಲಿ

ಸಯವಂಪುಷ್ಪಮಾದಾಯಚರಣಾದಿಶಿರೋಂತಿಕಂ ।
ಅರ್ಚತೇತ್ಯರ್ಚನಂಕುರ್ಯಾದಂತರೆಚೋದಕಂತಥಾ ॥

ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪಸಮರ್ಪಣೆಗೂ, ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣೆಗೂ ಅರ್ಚ

ಸ್ಮಾರೂಪತ್ವವು ಸ್ಫುಟವಾಗಿರುವದು. ಮತ್ತು ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರೀಯತೆಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದ ಬಿಂಬವನ್ನು ಅವೀಕ್ಷಿತರು ಅರ್ಚಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವ ನಿಷೇಧಶಾಸ್ತ್ರವು ಕರ್ತೃವಿಶೇಷನಿಷೇಧರೂಪವಾಗಿರುವದು ಎನ್ನದರಿಂದ ಷೋಡಶೋಪಚಾರರೂಪವಾದ ಅರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃವಿಶೇಷನಿಷೇಧವೇವಿನಾ ಏಕದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃವಿಶೇಷನಿಷೇಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕರಣವಿಶೇಷನಿಷೆಧವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ವ್ಯೂಹಾಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕರಣವಿಶೇಷನಿಷೇಧವೇಹೊರ್ತು ಏಕದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರಣವಿಶೇಷನಿಷೇಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೀಕಾಗಿಬರುವದು.

ಹಾಗಾದರೆ—

ಏವಂ ಶುಭೈಸ್ಸದಾವುಷ್ಪೈಃ ವ್ಯೂಜನೀಯೊಜನಾರ್ದನಃ ।
ನಿಷಿದ್ಧೈರ್ದುಃಖದೈರ್ದೇವೀಂ ನಾರ್ಚಯೇತಕದಾಚನ ॥
ನಶುಷ್ಕೈಃವ್ಯೂಜಯೇದ್ದೇವಂ ಕುಸುಮೈರ್ಹಿಮಹೀಗತೈಃ ।
ಅವಕೀರ್ಣದಳೈಃವುಷ್ಪೈರ್ನಾಶುಭೈರ್ನಾವಿಕಾಸಿಭಿಃ ॥
ಮುಕುಳೈರ್ನಾರ್ಚಯೇದ್ದೇವಂ ಚಂಪಕೈರ್ಜಲಜೈರ್ವಿನಾ ॥
ಉನ್ಮತ್ತಕೇನಯೆಮೂಢಾಃವ್ಯೂಜಯಂತಿತಿ ನಿಕ್ರಮಂ ॥
ಉನ್ಮಾದಂದಾರುಣಂತೇಷಾಂ ದದಾತಿಗರುಡಧ್ವಜಃ ।
ನಕ್ತಂಗೃಹೀತೋದಕೇನ ನಕುರ್ಯಾದ್ದೇವತಾರ್ಚನಂ ॥

ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರರೂಪವ್ಯೂಜೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಷಿದ್ಧ ಪುಷ್ಪಾದಿರೂಪಕರಣವಿಶೇಷನಿಷೇಧ ವಿವಕ್ಷಿತವಾಗಬೀಕಾಗುವಕಾರಣ ಷೋಡಶೋಪಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ನಿಷಿದ್ಧಪುಷ್ಪಾದಿಸಮರ್ಪಣವು ವ್ಯತ್ಯವಾಯಕರವಾಗದೆ ಹೋಗಬೀಕಾಗಿಬರುವದು. ಆದಕಾರಣ ಅರ್ಚಾವ್ಯೂಜಾದಿಶಬ್ದಗಳು ಸಮುದಾಯೈಕದೇಶಾದಿಸಾಧಾರಣಗಳೆಂದು ಸರ್ವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರವೇಅಲ್ಲವು. ಅರ್ಚಾದಿಶಬ್ದಗಳು ಸಮುದಾಯಮಾತ್ರವಾಚಕಗಳೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ನಿಷೇಧಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಏಕದೆಶಕ್ಕೂ ನಿಷೇಧ್ಯತ್ವವು ಬೋಧಿತವಾಗುವದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಒಡಂಬಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೆ ,,ನಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರೌವೇದಮಧೀಯಾತಾಂ ,, ಎನ್ನುವವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ವೇದಶಬ್ದವು ,,ಮುಂತ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣಯೋರ್ವೇದನಾಮಧೇಯಂ,, ಎನ್ನುವ ಸೂತ್ರನು ಸಾರ ಮುಂತ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮುದಾಯಪರವಾದ್ದಲ್ಲವು. ವೇದೈಕದೇಶಾ

ದ್ಯಯನವ್ಯಾಕೂಡ ಸ್ಮಾರ್ತಶೂದ್ರರಿಗೆ ನಿಷಿದ್ಧನಾಗಿರುವದು. ಈಅಂಶವ್ಕೆ ಮಾತ್ರಾಂಸಕಸಮ್ಮತವಾಗಿರುವದು. ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾಟ್ಟದೀಪಿಕಾ ಕೌಸ್ತುಭಪಂಕ್ತಿಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು.

ಭಾಟ್ಟದೀಪಿ

ನಚ ವೇದತ್ವಸ್ಯ ಋಗಾದಿಷ್ವಪಿ ಪರ್ಯಾಪ್ತತ್ವಾದುಪಕ್ರಮವಿರೋಧಃ. ವೇದತ್ವಸ್ಯ ಮಂತ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಾತ್ಮಕೆ ಗ್ರಂಥವಿಶೇಷವಿವ ಪರ್ಯಾಪ್ತತ್ವೇನ ಅವಯವ ಪರ್ಯಾಪ್ತತ್ವಾಭಾವಾತ್. ಇತರಥಾ ಏಕವಾಕ್ಯಾಧ್ಯಯನೆ ನಾಪ್ಯಧ್ಯಯನ ವಿಧಿಸಂಪತ್ತ್ಯಾಪತ್ತೇಃ. ಶೂದ್ರಸ್ಯೈಕವಚಶ್ರವಣನಿಷೇಧಸ್ತು ವ್ಯಂತಾಕಾವಯವಾದಿನಿಷೇಧವನ್ನಾನುಪಪನ್ನಃ. ಯಥಾಚ್ಛೈತಾದೃಶವಿಷಯೆ ನಿಷೇಧಸ್ಯ ವಿಧ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ತಥಾ ಕೌಸ್ತುಭೆ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮಿತಿ.

ಕೌಸ್ತುಭೆ

" ಸರ್ವತ್ರ ವಿಧಿವಾಕ್ಯೇ ಕೂಶ್ಮಾಂಡಂ ದದ್ಯಾದಿತ್ಯಾದೌ ಜಾತೆಸ್ತದವಚ್ಛಿನ್ನಾವಯವಿವ್ಯಕ್ತೇಶ್ಚ ಸಾಧನತ್ವಂ ತದಾಹ್ಲಿಪ್ತಂಚಜಾತ್ಯನವಚ್ಛಿನ್ನಾನಾಮವಯವಾದೀನಾಂ ಅವಯವಾವಯವಿಸಾಧನತ್ವಯೋಶ್ಚೈಕವದೋಪಾದಾನಾದುಪಾದೇಯಸ್ಥಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಸ್ಯವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾನ್ನಾವಯವೋಪಾದಾನಮಾತ್ರೇಣ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥನಿಷ್ಪತ್ತಿಃ. ಅತಏವ ಸಾಹಿತ್ಯರೂಪಾಂಗಾಸಂಭವೆ ನಿತ್ಯಾದೌ ತನ್ಮಾತ್ರೋಪಾದಾನಮಿಷ್ಟಮೇವ. ಕೂಶ್ಮಾಂಡಂ ನಭಕ್ಷಯೇದಿತ್ಯಾದೌ ನಿಷೇಧಸ್ಥಲೆ ಅನುವಾದ್ಯಗತತ್ವೇನ ಸಾಹಿತ್ಯಸ್ಯಾನಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾದವಯವಭಕ್ಷಣೇಪಿ ಪ್ರತ್ಯವಾಯಃ. ಅತಶ್ಚ ಕೂದ್ರಸ್ಯೈಕಶಿಷ್ಟವಾಕ್ಯಾಧ್ಯಯನೇಪಿ ದೋಷಃ ಪಾರಾಯಣಾದೌತು ಸಮುದಾಯಗ್ರಹಣಮಿತಿಸಿದ್ಧಂ ಭವತಿ. ಇತಿ. "

ಹೀಗಿರುವದರಿಂದ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೇವರಮೇಲೆ ತುಲಸೀಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದು ನಿಷೇಧಶಾಸ್ತ್ರವಿಷಯವಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಷೋಡಶೋಪಚಾಲರೂಪವಾದ ಪೂಜೈಕದೇಶಕ್ಕೂ ನಿಷೇಧ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಾದಿಗಳುಪೂಜೈಕದೇಶವಾಗಿರುವದರಿಂದಅವುಗಳನ್ನು ಅದೀಕ್ಷಿತರು

ಮಾಡಿದರೂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿಬರುವದೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವರು. ಇದು ಸರಿಯಾದ ಆಕ್ಷೇಪವಲ್ಲ. ಯಾತಕ್ಕಂದರೆ---

ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಾದಿರಾದ್ಧಾಂತೇನ್ಯತ್ರಕೇವಲಂ ।
ವಿಹಿತಂನಾರ್ಚನಂಕುರ್ಯಾದ್ಯಾಜಕಾಷ್ಟ್ರಭಯಾವಹಂ ॥

ಎನ್ನುವವಚನದಿಂದ ಏಕಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತರಾನುಸುರಿಯಾದವರು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಾದಿಸಾಧಾರಣಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸುವದು ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಮತವೆಂದುಹೇಳಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾದ್ಯತಿರಿತ್ತವಾದ ಅರ್ಚನವು ಅಂದರೆ ಅರ್ಚ್ಯಬಿಂಬಾನುಸೋಗಿಕ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ದ್ರವ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕಸಂಯೋಗಾನುಕೂಲವ್ಯಾಪಾರವು, ನಿಷಿದ್ಧವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಇದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಈಪಾದ್ಮವಚನೋವನ್ಯಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಶ್ರೀಪಾಂಚರಾತ್ರರಕ್ಷೆ ಎನ್ನುವಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರವತವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈವಿಕ್ಷೇಷಶಾಸ್ತ್ರಬಲದಿಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಪ್ರಣಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ಅದೀಕ್ಷಿತರು ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಬಾಧೆ ಏನೂಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಘಟ್ಟಯಾಗಿಹೇಳಿ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಾದಕಾರಣ ಅದು ಆರ್ಚನೆಯಾಗಲಾರದೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಇದು ಅಯುಕ್ತವು. ಮಂತ್ರವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಯುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ. ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಹೀನಾರ್ಚನವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿಸುವದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರರಹಿತವಾದ ತುಲಸೀಸಮರ್ಪಣವ್ಯಾಪಾರವು ಅರ್ಚ್ಯಪದಾರ್ಥವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಗಳು ಸಮಂತ್ರಕಗಳಾದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನಡಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಮಂತ್ರರಹಿತಜಾತಕರ್ಮಾದಿಗಳೆಂದೇ ಅವುಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಡುವವು. ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗ್ನೇಯಪುರಾಣದ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೇಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ

ಪುಷ್ಪಪೂರ್ಣಾಂಜಲೀಂಸ್ತಂತ್ರಹೀನೇತ್ಕನ್ನಾಮಯೋಜಯೇತ್।
ಅಮಂತ್ರಮರ್ಚನಂತತ್ಪೂರ್ವವತ್ಕುರಯೇತ್ಕ್ರಮಾತ್ ॥

ಎಂದು ಅಮಂತ್ರವಾದ ಅರ್ಚನವು ವಿಹಿತವಾಗಿರುವದು.

ಕೆಲವರು ಪಾಂಚರಾತ್ರಾನುಸಾರಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕರಾದವರುವ್ಯೂ

ಜೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಸೂತಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ತಂತ್ರೋಕ್ತೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ದೇವತಾಯೂಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ ।
ಸಾಪಿವಂದ್ಯಾಚ್ಚನೇವ್ಯಾಚ್ಚಪೂಜನೀಯಾಚೆಯೈರಿಕ್ಷೆಃ ॥

ಎಂದು ವಚನವಿರುವದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದು ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆನಿಮಿತ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆ. ತತ್ವವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಉಪಾಯವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ,ಸೂತಸಂಹಿತೆಗೂ ತೋಜಸ್ತಿಮಿರಗಳಂತೆ ವಿರೋಧವಿರುತ್ತೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—,,ಈ ಸೂತಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ಭಸ್ಮ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದುನ್ನೂ, ಶಿವಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ ಪ್ರಪಂಚಮಿಥ್ಯಾತ್ವ ಮುಂತಾದವ್ರುಗಳುಸಹ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತೆ.,, ,, ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯಾದರೊ ವೈಷ್ಣವರೆಲ್ಲರೂ ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರ, ಶಂಖಚಕ್ರಾಧಿಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದುನ್ನೂ, ವಿಷ್ಣುಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ, ಪ್ರಪಂಚಸತ್ಯತ್ವ, ವಿಷ್ಣುಪೂಜೆಗೆ ಪುರುಷಾರ್ಥಚತುಷ್ಟಯ ಹೇತುತ್ವಾದಿಗಳು ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಾನುಸಾರವಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತೆ.

ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಸೂತಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅರೀತಿ ಇದ್ದಮಾತ್ರದಿಂದ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರರೀತಿಯಾಗಿ ನಿಷಿದ್ಧವಾದ ಕಾರ್ಯವು ನಡದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪಂಚರಾತ್ರಾನುಸಾರಿಗಳಾದವರು ನಿಷ್ಕೃತಿನಕಿಸಕೂಡದೆನ್ನುವಚನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಾದವರು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರರು. ವಸ್ತುತಃ ಮೇಲೆಹೇಳಿದ ಸೂತಸಂಹಿತಾವಚನಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೇಳುವ ಅರ್ಥವು ತಾತ್ಪರ್ಯವಿಷಯವಲ್ಲವೆನ್ನುವದು ಶಾಸ್ತ್ರಮರ್ಯಾದಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಮಾಡುವವರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುವದು. ಈವಿಷಯವನ್ನು ಅಖಿಲ ವೈಷ್ಣವಸಭೆಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವಭಗವಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಭಾಸ್ಕರವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುವಕಾರಣ ಸಂಕ್ಷೇಪಮಾಡಿರುತ್ತೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳುವೂ ಇರುವ ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ದೇವರಮೇಲೆ ತುಲಸ್ಯಾರ್ಚನೆ ಸ

ರಿಂದಲೂ, ವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಯೇ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಪ್ರೊಜಾ ವಿಗಳಾದ ಅಸಾಧಾರಣಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಥಾ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ, ಅಂಥಾ ನಿಷಿದ್ಧಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಭಗವತ್ಸಾನ್ನಿಧ್ಯನ್ಯೂನತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೊಜಾವೈಗುಣ್ಯ ಇವುಗಳು ಉಂಟಾಗುವವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿರುವದರಿಂದಲೂ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಗೆ ವಿಲಂಬಮಾಡುವದು ವಿಶೇಷ ದೋಷಾಪಾದಕವೆಂದಿರುವದ್ದರಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಕಾರ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ದೈವಭಕ್ತಿ, ಶಾಸ್ತ್ರವಿಶ್ವಾಸಗಳುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಲ್ಲದ ಮಹನೀಯರಾದ ಸ್ಮಾರ್ತರು, ವೈಷ್ಣವರು, ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ಎಂಬ ಮತತ್ರಯದಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು, ವೈಶ್ಯರು, ಇತರರೂಸಹ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದು ದೇವರಿಗೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಸುವವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವತಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಯಶಸ್ಸಿಗೂಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಮತ್ತು ಷಣ್ಮತಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯರೆಂದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿರುವ ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೂ ಅಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಾರದಹಾಗೆ ಸ್ವಾನುಷ್ಠಾನದಿಂದಲೂ, ಉಪದೇಶದಿಂದಲೂ, ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ನಿಷಿದ್ಧಕಾರ್ಯದಿಂದುಂಟಾದ ದೋಷದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಉದಾರಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಜಾಪಾಲನಮುಂತ್ರಣೈಕಧುರೀಣರಾದ ಮುಂತ್ರಿವರ್ಗದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಮಹಾಮಾತ್ಯ ಶ್ರೀವಾಣೀವಿಲಾಸಮಹಾಸನ್ನಿಧಾನರೀಜಂಟ್‌ರವರು ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ದೇವತಾಸೇವೆಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದ

ಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಗೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂ
ದು ಸರ್ವರೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು.

೯–೧೦–೦
ಮೈಸೂರ್.

ಸ, ಶರ್ಮಾ, ಅಖಿಲವೈಷ್ಣವಸಭಾಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.

ವಿದ್ಯಾತರಂಗಿಣೀಪ್ರೆಸ್ ಮೈಸೂರ್.

೨೦.

Rajadharmaprakasini J. R. A. Jambukeshwara
Annual Impression Govt: C. J. E.
Bangalore

ಅಖಿಲವೈಷ್ಣವ ಮಹಾಜನಸಭೆ.

ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಿಜ್ಞಾಪನೆ

ಯಂಕಾಲ ೭ ಘಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಚಾಮರಾಜ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಷೀರಸಾಗರವೆಂಬ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನಿವಾಸಿಗಳಾವ ದ್ವೈತವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವರ್ತಕರಾದ ಅಖಿಲ ವೈಷ್ಣವ ಮಹಾಜನಗಳು ಸಭೆಕೂಡಿ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಯಾವೆ ಸಮಾಪ್ತಿ.

೧ನೇ ಈಸಭೆಯು ಅಲಂಕರಿಸುವದಕ್ಕೆ ದಯವಾಡಿಸಿದ ಮಹಾಂಬರುಗಳ

ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯೬

ಈಸಭೆಗೆ ತಿರುವತಿ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತೋನ್ನಾಪಿನಿ ಸಭೆಯ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತ್ ವೇದವಮೂರ್ತಿ ಮಧುರೆ ರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಸಭಾನಾಯಕರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಮಾ|| ರಾ|| ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರು ಉಪನ್ಯಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವೇದಮೂರ್ತಿ ಸರಗೂರು ಪಂಡಿತ ಅನಂತಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ವೆ || ಜಯರಾಯಾಚಾರ್ಯರು ವಿದ್ವತ್ ಶಿರಕೆ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಮುಂತಾದವರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಗ್ರಾಸನವನ್ನಲಂಕರಿಸಿ ಸಭೆ ಕೂರಿಸುತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆಕೊಟ್ಟ ನೋಟೀಸನ್ನು ಸಭಾಸ್ತಾರರ ತಿಳುವಳಿಕೆಬಗ್ಗೆ ಓದುವಂತೆ ಅವ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಮೇರಿಗೆ ಮಾ|| ರಾ|| ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರು ಓದಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಮತ್ ಕಡಪಾಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರೊದ್ದುಟೂರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಾದ ವಕೀಲ್ ಸುಂದರಾಚಾರ್ಯರು ಎದ್ದು ತೆನಗುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಉಪನ್ಯಾಸ

ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀವೈಂಗೇರಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವಿಷ್ಣುದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಪದ್ಧತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸ್ವಯಂಪ್ರೊಜೆಯುಂಪಾಡಿ ಲಗವೋಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರಾಗಿರುವ ಬಿಂಬಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧಾಚರಣೆಯು ನ ಸುತ್ತಾಬರುವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಬಾಳ್ಳೆ ಜನಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲದು ವಿಚಾರಣಿಲ್ಲ ದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಈರೀತಿ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸಂಚರಿತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವೇ? ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವೇ? ಇದ್ದಿ ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ವಜ್ಜನಾಮಣಿಗಳು ಚರ್ಚಿಸಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಮು॥ ರಾ॥ ಮಹದೇವಪ್ಪರಂ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು. ಮು॥ರಾ॥ ಬೆಂಗಳೂರು ಜ್ಯೋತೀಷಾನೆ ಶಿಂಗ್ರೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು. ಮು॥ ರಾ॥ ಸಾರಣ್ಣೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಬಿ. ಎ. ಯವರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ವೈದಿಕ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ವೇದಾಂತವಿದ್ಯಾವಿಚಾರದರೆಂಬ ಬಿರುದಾಂಕಿತರಾದ ಶ್ರೀಮದ್ವೇದಮಾರ್ಗಪ್ರತ್ಯಾವಿ ಅಸ್ಮತ್ಗುರುವರೆಂಡಿತರು ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಾಂತ್ರಿಚಾರ್ಯರ್‌ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವಿಕೇಶೋಪನ್ಯಾಸ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಪಾಂಚರಾತ್ರ ಶ್ರೀವೈಖಾನಸರೂಪವಾದ ಆಗಮಗಳಿಂದವ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಾದ ವಿಷ್ಣ್ವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವೇತರೇಕ್ಷೆಯಂಕೈಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಇತರರು ಪೂಜಾವಿಧಿಗಳಿಂ ಅರ್ಚನಾವಿಧಿಗಳಿಂ ಸ್ಪರ್ಶನಾವಿಧಿಗಳಿಂ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳುವ ಪ್ರಮಾಣವಚನಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಭಗವಚ್ಛಾಸ್ತ್ರೀಯಪಕ್ರಿಯಶ್ಚಿತ್ತಸಂಗ್ರಹೇ—ವಸ್ತ್ರೋದ್ಭವಸಂಹಿತಾಯಾಂ—॥ ಅದೀಕ್ಷಿತೈರ್ನರೈರ್ಮೋಹಾಲ್ಲೋಭಾದ್ವಾಪಿತತ್ರೈವ ಚ । ಅಸ್ಪೃಶ್ಯಸ್ಪರ್ಶನೇಚ್ಚೆವಜಲಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣಂಚರೇತ್ ॥ನಾರದಸಂಹಿತಾಯಾಮಪಿಲೋಮೆಸುಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೆಬಿಂಬೆವೈಖಾನಸೇತರೈಃಅಥಮನ್ನವನಂಯಾಬ್ದೋಮಚಾ

నసమన్వితం॥ వైఖానసైస్తుసంస్పృష్టైపయస్సా నేనశుద్ధ్యతి। ప్రభాప్ర
భాస్త్రగేహంతుసమమేవచతుష్టయమితి॥ యద్బింబంయేనతం త్రేణస
మారబ్ధంపురాదితః। ప్రాసాదంవాతతస్తేన తంత్రేణైవతదర్పయేత్
యోయజేదన్యమా గ్నేణ సనాశంకర్తుమిచ్ఛతి। రాజ్ఞోరాష్ట్రస్యస
ర్వస్య నాశంకర్తాత్మనోరపి। కులక్షయంచవ్యాధించ విప్లవందుః
ఖమంజసా। తంత్రసంకరదోషస్తు విశేషాద్రాజరాష్ట్రయోః॥ దో
షాయైపథదేద్విప్ర సర్వదాకుత్రచిత్కృతః। తస్మాన్నసంచరః కార్య
స్తంత్రాణాంహితమిచ్ఛతా॥ గౌతమః—॥ తంత్రాణికానిచేపక్షేతా
న్కృష్ణశ్చక్షుర్వాద్యపృచ్ఛతుః। తంత్రాంతరైస్తుదెవేశే ప్రాయశ్చిత్తంచ
పూజితే॥ నారదః॥ వైఖానసంచశైవంచ తన్త్రంపాశుపతంతథా। ప
ఞ్చరాత్రంమహాతన్త్రం తంత్రాణ్యేతానిసువ్రత॥ పూజాయాంవర్త
మానాయాం పంచరాత్రోదితాధ్వనా। వైఖానసాధ్వనాపశ్చాత్పూ
జలేస్థిత్వాప్రమాదతః। ప్రతిష్ఠోక్తేనవిధినా సంస్థాప్యమునిపుంగవ।అ
ధివాస్య యథాన్యాయం తస్మాద్ధోమాత్ప్రముచ్యతే। శైవేపూజితే
పశ్చాత్తథాపాశుపతేనవా। విధ్యంతరేణవాపిప్ర పంచరాత్రేతరేణ
వా॥ పురుషఃప్రతిష్ఠాంకృత్వాతు కుర్యాత్సన్నపసముత్తమం॥ ఏవంకృతే
తు శాంతిస్సా ర్వదస్యభాదోషభాగ్భవేత్। యత్పంచరాత్రవిధినా స్థా
ప్యసంపూజితంపురా। తైస్తైవ పూజనీయంత చ్చశ్వత్పశ్చాద్విధాధిత
భిః॥ పూజ్యోభాగవతైరేవ ప్రాసాదేస్థాపితోహరిః। పంచరా
త్రోక్తమార్గేణ రాజరాష్ట్రవివృద్ధయే॥ ఇతి॥ ఏవంప్రతిష్ఠితైశ్చ్వ
తైః ప్రాసాదెవప్రపూజితే। భక్తైర్భాగవతైర్దేవశ్చ్ఛభమేవ ప్రయ
చ్ఛతి। రాజ్ఞోరాష్ట్రస్యసర్వేషాం పూజకానాంచ నిత్యశః॥ అ
న్యైస్సంపూజితొదెవొ నప్రసీదతికస్యచిత్। ప్రాయశ్చిత్తశుభంనశ్య
ద్విశేషాన్నృపరాష్ట్రయోః। తద్దోషశాంతయెవిష్ణోః కార్యంస్నప
నముత్తమమ్॥ ఇతి॥ పరమపురుషసంహితాయాం॥ స్పృష్టాస్పృ శ్యా

ప్రసంఖ్యాద్దేదీక్షితైస్తద్విధానతః । అదీక్షితైర్వావిద్వద్భి ర్మూఢ
బింబాదికేతథా । ఏతత్సర్వంపరిత్యజ్యావాపరచక్రాద్బహిర్యంభ్రమమ్ ॥వు
ద్యాహంవాచయిత్వాంతే శాన్తిహోమంతుకారయేత్ । పంచశుద్ధి
క్రియాత్కృత్వా బలిమంత్రేణనేత్రయేత్ । స్నపనంకారయెదంతే
ప్రణిపత్యవిధిపూర్వకమ్ ॥ అన్యైస్తంత్రైర్విజ్యేష్ఠ నిత్యంనైమిత్తి
కంతువా । అర్చనంథనలోభాద్వా, మోహాద్వానతుకారయేత్ ।
దైవాత్మోహాద్యదికుర్వీత తత్పూజానంకరోభవేత్ । క్రియాసంకరదో
షేణరాజరాష్ట్రంవినశ్యతి । దుర్భిక్షంజాయతెదేశే త్వనావృష్టిభ
యంభవేత్ ॥ తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన సాంకర్యంనతుకారయేత్ । యదికు
ర్యాత్ప్రమాదేన నిష్కృతింశృణుసువ్రత । సంక్షాళ్యమూలబింబం
పంచగవ్యేనవారిణా ॥ గోమయేనసమాలిప్య పరివారాలయాన
పుణ్యాహంవాచయిత్వాథ హోక్షయెత్తుసమంతతః । బెరాణాం
సంకర్యాన్తథ్యమోత్తమమార్గతః । శాన్తిహోమంతతఃకృత్వా
రాజ్యచరూకృమాత్ । ప్రత్యేకంతుసహస్రంవా జుహుయా
న్మూలమంత్రయా । బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాత్తేనశాంతిర్భవిష్యతి.
ఒరు పురుషసంహితాయాం॥ దీక్షాహీనైస్తథాహ్యాద్యైః ప్రతిమాస్పర్శ
నేన ! తైరేవయాగశాలాయాంవిన్యాసైర్న్యాసువాలథా । తద్ధ్యామ
వా గాన్యత్రాపి స్థానభ్రంశోభవిష్యతి ॥ పంచగవ్యేనసంప్రోక్ష్య
ప్రతిమాంవావదేత్తతః । స్నపనంకారయేద్బింబె శాంతిహోమంచ
రయేత్ ॥ ఇతి ॥ పారమేశ్వరె ॥ ప్రతిమాన్యేవతత్పీఠం ప్రాసాదో
వానుమందిరమ్ ॥ విగ్రహోదేవదెవస్య చతుష్టయమిదంసమమ్ ॥ స
మంప్రకీర్తితఫాశాంతిః కార్యాతత్రనసంశయా ॥ ఇతి ॥ పాద్మె ॥
ప్రతిష్ఠాపీరాప్రసాదస్పర్శే బింబస్పర్శవదిష్యతె ॥ఇతి॥ పాద్మె ॥

ದೀಕ್ಷಿತೈರನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೈಸ್ಚ ಸ್ಪರ್ಶನ್ನಪಸಮಾಚರೇತ್ । ದೀಕ್ಷಿತೈರಿತರೈರ್ವಾಪಿ
ಸಹಭೋಜ್ಯಸ್ತದುತ್ಸವಮಾಚರೇತ್ ॥ ಇತಿ ॥ ....

ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತಾಯಾಂ—ದೀಕ್ಷಿತೈರನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೈಸ್ಚ ಸ್ಪೃಷ್ಟೈಸ್ಚಾಪನಮಾಚ
ರೇತ್ । ಇತ್ಯಾದೀನಿ ಪರಶತವಚನಾನಿಸಂತಿ ॥

ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮದ್ವೇದಮಾರ್ಗೇತ್ಯಾದಿ ವೈದಿಕ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾ
ದ ಸೋಸಲೆ ಗುರುಗಳು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಚಕ್ರವರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ರು ವಿಶೇಷಾ
ನುಮಾದುಪೂರ್ವಕ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿ
ದರು.

೫೫ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ
ಶ್ರೀ ಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಕ್ರಮವನ್ನುನಡದುಸಂಗತಿ
ಯನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಸಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ದೇವಸ್ಥಾನ
ದ ಆಗಮಿಕಾಕರಿಗೂ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದವರಿಗೂ ಅಲ್ಲಿನಮಹಾ
ಜನಂಗಳಿಗೂ ಬರೆದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು ಸಾಧುವೆಂದು ಮ॥ ರಾ॥ ಮಹ
ದೇವಪುರಂ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾರ್ಗ
ಬೂಧಿಗುಟ್ಟೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರವರು ಶ್ರೀಮಾರ್ಗಸುಂದರ
ವರದಾಚಾರ್ಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಈ ನಮ್ಮಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾಜನಂಗಳು ಶೇರಿ ನಡೆಸಿದ ಈಸಮಾಖ್ಯೆ
ಯ ನಕಲನ್ನುಮಹಾಮಾತ್ಯಶ್ರೀವಾಣೀವಿಲಾಸದರೀಜಂಟರವರ ಮಹಾ
ಸನ್ನಿಧಾನದ ತಿಳುವಳಿಕೆಬಗ್ಯೆ, ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಯಾವ
ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಯನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳದಹಾಗೆ
ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಂ ಮಾಡುವದರದ್ವಾರ ಮತಾಂತಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರಕಲ
ಹಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಸುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಕೃತವಾದ ಗದ್ದಲಗಳುಂಟಾಗದ
ಹಾಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವನಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಸ್ವಯ ಸಕಲಧರ್ಮ

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿಯೂ, ಪಂಡಿತರೂಪಿಯೂ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಹುಜನ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೂ ದಯಾವಾಗ ಮೋಡಕರಾಗಿಯೂ ಪ್ರಪಚಿತವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಈ ಶ್ರೀ ಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬಹುಜನಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲದಹಾಗೆ ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾಯಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಅಗಹೋಕ್ತಿಗಳಾಗಿರುವ ವಿಷ್ಣುಲಯಗಳನ್ನು ವಿರುದ್ಧಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮುತ್ಸದ್ಯಿಯವರು ಪರಸ್ಪರ ಕಲಹವಿಲ್ಲದಹಾಗೆ ಒಸ್ಸೋನ್ಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದ ಒಂದು ಕಲಹಕ್ಕೂ ಮೈಮನಸ್ಯಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವವರಿಂದ ಹಾಗೆ ಕೂಡದಂತೆ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಕಾಸ್ತ್ರಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ತಂದಾಡಿಕೆಗಂದು ಬರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಶ್ರೀಪರಕಾಲಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ದಿವ್ಯಸನ್ನಿಧಿಗೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವೆಂಬ ಕೌನ್ಸಲರ್ ಸಮೂಹಕ್ಕೂ ಮೈಸೂರಿಗನನ್ನಮಾಡಿ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರೆಸಿಡೆಂಟರವರಿಗೂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಪ್ರಧಾನ್ಯರವಾಗಿ ರವಾನಿಸಿ ಕೂಡಿಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀವಾರ್ಷಿಕಪಂಜಿಲ್ಲಾಪ್ರೊಮುಟೂರು ಪಶೇಷ ಸುಂದರಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಏಕವಾಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಶೃಂಗೇರಿಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. ಬಹಳಿವೊಪ್ಪವರು ಮುಂದನು ವ್ಯಾಸಪರರು- ಆಕ್ಷೇಪ ಸ್ವೀಕಾರವೆಂದೆಣಿಸಿ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಮೋಹ ಮದಮತ್ಸರಾದ್ಯರಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಂ ತೊಲೆದಿರತಕ್ಕವರು, ಅನ್ಯರವಾಡಿದವರಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿಯುಂಟಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೋಧಿಸುವಕ್ಕವರಾಗಿರುವದರಿಂದ ಎಂದಿಗೂ ಅನ್ಯತಕಂ ನುಡಿಯುವಕ್ಕವರಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಅವರಸನ್ನಿಧಿಗೂ ಈ ಸಮಾಸ್ಯೆಯು ನವಲನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವದಲ್ಲದೆ ಬಂದುವಿಜ್ಞಾಪನಾಮು ವೆನ ಯಾವರೀತಿ ಪ್ರಾರಬ್ಧವಾಯಿತೊ ಅವನ್ನರಿಯುವದು ಉತ್ತಮವೆಂಬುವದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯಯ್ಯಂಗಾರ್ರು

ಸೂಚಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಲ್ಲಳ್ಳಿಗುರುಗಳು ಚಕ್ರವರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯ್ರ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯಪಡತಕ್ಕವರುಂಟೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ್ಯೆ ಮ॥ ರಾ॥ ನಾರಣ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ ಬಿ. ಎ. ಯವರು ಅವರಿಗೆ ಬರದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯಗೊಂಡರು.

ಮೈಸೂರು ಡಿಪ್ಟಿ ಕಮಿಷರ್ಷರವರು ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸಮೇತ ಸಕಲ ಪೋಲೀಸು ಬಂದೋಬಸ್ತಿನಿಂದ ಇಪ್ಪದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಮು॥ ರಾ॥ ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪಿ ಬಹುಮುಂಜಿಗಳು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಾವು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವನಾಗಿ ಮು॥ ರಾ॥ ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿರುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅವರಗೈರ್ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರಿಸಿ ಕೆಲಸನಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವದು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ. (ಜನಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹಾಗೆ ಆಗಬಹುದು ಆಗಬಹುದು ಅಂದರು) ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಮು॥ ರಾ॥ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಎಲ್ಲಾಭಾಗದಲ್ಲೂ ಸಮರ್ಥರಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಂಬದಾಗಿ ಮು॥ರಾ॥ ನಾರಣ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ ಬಿ. ಎ. ಯವರು ಅನ್ನುಮೋದಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಮು॥ ರಾ॥ ಆಂತಾವ್ರೆರಂಕೃಷ್ಣಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು. ಮು॥ ರಾ॥ ಸೋಸಲೆಕುಪ್ಪನ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಈ ನಮ್ಮ ಸಮಾಖ್ಯೆಯ ನಕಲನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾಮತಸ್ಥಮಾನಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲಾವಿಷ್ಣುದೇವಾಲಯಗಳಿಗೂ ಮುಜರಾಯಿ

ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರವರೇಮೊದಲಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡ ತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಮ॥ ರಾ॥ ಪಂಡಿತ ಜಯಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಸಭೆಯ ಅಗ್ರಾಸನಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಸಭೆಯಂ ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಭಾಸಾಯೆಕಪದವಿಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆ॥ರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ತಮ್ಮ್ಮಕಾರ್ಯಗೌರವಗಳಿಂ ಲಕ್ಷ್ಯವಾಡದೆ ಮತಾಭಿಮಾನ ಪ್ರೊರಿತರಾಗಿ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಸಾವಧಾನಚಿತ್ತದಿಂ ವಿಾಟಂಗನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಭಾಸದರಿಗೂ ವಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮ ॥ ರಾ ॥ ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಸಭೆಯು ಕೋಲಾಹಲಧ್ವನಿಯೊಡನೆ ಬರಖಾಸ್ತಾಯಿತು.

ಪ್ರೈಸಿಡೆಂಟ್ ಸಹಿ

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಅಖಿಲ ವೈಷ್ಣವಮಹಾಜನಸಭಾ

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ದ್ವೈತವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ಅಖಿಲ ವೈಷ್ಣವ ಮಹಾಜನಗಳು ೧೯೩೫ನೇ ಇಸವಿ ಜುಲೈತಾರೀಖು ೧೯ನೇ ಮಂಗಳವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ೪ ಘಂಟೆವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಕೋದಂಡರಾಮೈಯ್ಯನವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಸೇರಿ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಯಾನೆ ಸಮಾಚ್ಯೆ.

ಈಸಭೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲು ಸೇರಿದ್ದಮಹಾಜನಗಳಸಂಖ್ಯೆಜಿತಿ.

ಈಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವೆ ॥ ಉಡುಪಿ ನರಹರಿಯಾಚಾರ್ಯರವರು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಯ ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳು ವೆ ॥ ಪುಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರು ಮು॥ ರಾ॥ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರು ಅಗ್ರಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು. ಸಭಾಸೇರುವಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದ ನೋಟೀಸು ಓದಲಾಯಿತು.

ಶ್ರೀಮಾ॥ ತಿರುಮಕೂಡ್ಲುನರಸೀಪುರಂ ವಾಧ್ಯಾರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸಭಿಕರಂ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಂ ಸಂಬೋಧಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದೇನಂದರೆ:—

ಶ್ರೀ. ತೈಂಗೇರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ದೇವರದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪೂಹೆಮಜಕೂರ್ ತಾರೀಖು ೧೦ರಲ್ಲು ದಯಮಾಡಿಸಿದ ವಿಷಯ ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರಿಗೂ ವೇದ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಅವರು ದಯಮಾಡಿಸಿದವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಶ್ರೀಯವರು ಪದ್ಧತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾಯಸಂಪತ್ತಿನ ಬಲದಮೇಲೆ ಅಂಧೋಳಿಕ್ಕಾರರೂಪರಾಗಿ ಸಕಲವಾದ್ಯದೊಡನೆ ಮಹಾದ್ವಾರ

ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ನೆಕಲಪ್ಪೆಭವಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಾಕಾರಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಪಾತಾಳಂಕಣದಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಆನೇಬಾಗಲು ಬಳಿ ಇಳಿದು; ಪಾಪ್ರಕೊರಡುಸಮೇತ ನಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಮತ ಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀ ನಮ್ಮಳ್ವಾರ್ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಮೊದಲಾದ ಆಚಾರ್ಯರವರು ದಯಮಾಡಿಸಿ ಇರಶಕ್ಕ ಸ್ಥಳವೆಂಬುದಂ ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಬೆ ಒಳಗಿನ ಧ್ವಜಸ್ತಂಭದವರಿವಿಗೂ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಗರ್ಭಗೃಹದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕರ್ಪೂರಾರ್ತಿ ಅರ್ಪಣೆಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಣಾ ಮವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿದರು. ಈ ವಿಷಯಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವೇ? ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವೇ? ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ? ಅಸಂಪ್ರದಾಯವೇ? ಎಂಬುವ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವ ಮಹಾಜನಂಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನಾಮುಖದಿ ಸಭಿಕರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದವಿಷಯವಂ ನೆವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೂ, ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಯುವದು ಕೇವಲಾ ಸಾಧ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತರಾಗಿದ್ದ ಅರ್ಚಕ ರಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಡಯಂ ಚಿಕ್ಕತಿರುನಾರಣೈಯ್ಯಂ ಗಾರ್ಯರುಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂಪಕವಾಕ್ಯತೆಯಿಂದಅನುಮೋದಿಸಿದರ

ಅದೇಮೇರೆ ಅದೇಸಭೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಲು ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದ ಅರ್ಚಕರ ವಾಜ್ಮೂಲವು ಸಭಿಕರ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿಡಿಂಟರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ತೆಗೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು

ಸಭೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀವಾರ್ಷ ಕರೀಘಟ್ಟಂ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ಲೀಡರ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೇ ಲುಕೋಟೆ ತಿಂಗ್ಳಾಚಾರ್ಯರನ್ನೂ ಅರ್ಚಕರಂತೆ ವಾಜ್ಮೂಲಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಭಿಕರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲು ಅವರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಲಿಖಿತಮುಖೇನ ಅವ ರಿಂದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವ್ಪಣೆ ಕೊಡಿ

ಸಿದ್ದೆಲ್ಲವೆ ತಮ್ಮ ರುಜುವಿಸೊಡನೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿದೇವ ಸ್ಥಾನವ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು.

ಅನ್ಯಕರವಾಜ್ಞೊಲಗಳಿಂದ ವೈಷ್ಣವಮೀಕ್ಷಾಬದ್ಧರಾದ ದ್ವೈತ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತವ ಪ್ರವರ್ತ್ತಕರು ಮಾಂಚರಾತ್ರಾಗಮರೀತಿಯಾಗಿ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, ವೈಷ್ಣವ ದೀಕ್ಷಾವಿಹೀನರಾದ ದ್ವೈತವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾ ತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅದ್ವೈತಮತಪ್ರವರ್ತ್ತಕರಾದ ಶೃಂಗೇರಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದ ಕ್ರಮಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರಬಾಧಕಗಳಾಗಿಯೂ, ಆಚಾರವಿರುದ್ಧಗಳಾಗಿಯೂ ಇತರಮತಸ್ಥರಿಗೆ ಅವಮಾನಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಅಂಕ ಬಹುವಂದಿ ಮುಹಾಜನಗಳ ಜಿಜ್ಞಾಸವಇತ್ಯರ್ದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವದ್ದರಿಂದ ವಿಷಯವು ಶಾಸ್ತ್ರಬಾಧಕವಲ್ಲವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವವರಿಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದಿರುವವರು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಅಂದರೆ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿ ಗಳು ಬಂದು ಹೋದಲಾಗಾಯಿತು ತೀರ್ಮಾನವಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಮೌನಸಿಕನೂಡಿರುವಂತೆ ಮುಂದೆಯೂ ನೂಡಜೀಕೆಂದು ಮು ॥ ರಾ ॥ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಿಜಂಟರು ಕೆ. ಗರುಡಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀ ಮೂ॥ ಗೋವಿಂದನಾಮ್ಮೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರವರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಇದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವಿಷಯವಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಅಧಿಕ ಜನ ಸೇರು ವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಮೈಸೂರು ಮೇಲುಕೋಟೆಪಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಅಖಿಲ ವೈಷ್ಣ ವಮುಹಾಜನಗಳಿಂಬರವೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ,ದೇಶಾಂತರವಂಡಿತ ರಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರಗಳನ್ನು ತರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ನಡಿಸಿರುವ ಅಖಿಲವೈಷ್ಣವಮಹಾಜನಗಳಸಭೆಯವರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತರಿಸಿ, ನೋಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಕೆಳಗೆ ಬೇಳರುವ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳಿಗೋ ಸ್ಕರವೂ, ಈ ವಿಾಟಂಗನ್ನು ಅಜ್ಜ್ಞ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರವರೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರುವದ್ದರಿಂದ ಮಾಘಬಹುಳ ೫ರನೇ ಸೋಮವಾರ ಕ್ಕೆ ಅಜ್ಜ್ಞ ಮಾತಲಾಯಿತು.

೧ ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ಶ್ರೀ ಕಠಾರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನ ಮಾಡದೆ ಇರಬಹುದೇ?

೨ ವಾಹನಾರೂಢರಾಗಿ ಸಕಲವಾದ್ಯವಿಶೇಷದೊಡನೆ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರವಂಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಬಹುದೇ?

೩ ಪಾದುಕೆಸನೇತ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರುಗಳು ದಯಮಾಡಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದೇ?

೪ ಗರ್ಭಗೃಹಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಅರ್ಚ್ಚನೆ ವಂದನೆ ಇವ್ಯು ಗಳಂ ಮಾಡಬಹುದೇ?

೫ ಹೀಗೆ ನಡೆದಿರುವದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯವಾಯವೇನು? ಪರಿಹಾರ ವೇನು?

ಈಸಮಾಖ್ಯೆಯ ನಕಲನ್ನು ಮೈಸೂರ್ ಅಖಿಲ ವೈಷ್ಣವ ಮಹಾ ಜನಸಭಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅವರಂ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯಂಗ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಶ್ರೀನಿವಾಸೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಏಕವಾಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಯು ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸಭೆಯು ಕೋಲಾಹಲಧ್ವನಿಯೊಡನೆ ಬರಕಾಸ್ತಾಯಿತು.

ಉಡುಪಿ ನರಹರಿಯಾಚಾರ್,
ಪ್ರಸಿಡೆಂಟ್

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಅಖಿಲ ವೈಷ್ಣವಮಹಾಜನಸಭಾ.

ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಜುಲೈ ತಾರೀಖು ರವಿವಾರ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಕೋದಂಡರಾಮಯ್ಯನವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೨ ಘಂಟೆಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಮಹಾಜನಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಭೆ ಸೇರಿ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಯಾನೆ ಸಮಾಖ್ಯೆ,

ಈಸಭೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದ ಮೆಂಬರುಗಳಸಂಖ್ಯೆ ೩೫.

ಈಸಭೆಗೆ ಮೈಸೂರಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮು॥ರಾ ॥ ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಮು॥ರಾ॥ಊತ್ತಗುಳಿ ವೆಂಕಟನಾರಣೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸರ್ವರೂಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು.

ಈ ಸಭೆ ಸೇರಿಸತಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರೊಸಿಡಿಂಗ್ಸ್ ಯಾನೆ ಸಮಾಖ್ಯೆ ಓದಲಾಯಿತು.

ಮು ॥ ರಾ । ಊತ್ತಗುಳಿ ವೆಂಕಟನಾರಣೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ:—ಈದಿವಸ ಜನಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೇರಡಿರುವದಕ್ಕೆ ೨ ಪ್ರಬಲಕಾರಣಗಳುಂಟು. ಮೊದಲನೇದು ಪರಸ್ಥಳದಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಾನುವಚನಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೇದು ಮು॥ರಾ॥ರಂಗಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು ದಯಮಾಡಿಸಿರುವದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಬಹುಮಂದಿಗಳು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿರುವದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಾಟಿಂಗಿಗೆ ಯಾರೂಬರಲಿಲ್ಲ. ಈಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈದಿವಸದವ್ಯಾಟಿಂಗನ್ನು ಅರ್ಜ್ಡ್ ಮಾಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನಡೆಯುವ ವಿಶೇಷವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು ಸಾಧುವೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀವಾರ್ ಗೋವಿಂದಸಾಮಿಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಸಭಾಸದರ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರ ೨೫ ನೇ ತಾರೀಖು ಮಂಗಳವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ೫ ಘಂಟೆಗೆ ಸಭೆಸೇರುವಂತೆ ಅರ್ಜ್ಡ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸೈಯ್ಯಂಗಾರ್
ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್.

ನಕ್ಕಂರ್ಗಳನ್ನೇಇನವಿ ಜುಲೈ ತಾರೀಖು ಎಳಿ ಸೋಮವಾರದಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ ೬ ಘಂಟೆಗೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಲಬಿಲಮೈಷ್ಣವ ಮುಖಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಸೇರಿಸಿದಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಯಾವನೆ ಸಮಾಜ್ಯ.

ಈ ಸಭೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದ ಮೊಂಬರುಗಳಸೆಂಬ್ಯೆ ೧೦೭.

ಈ ಸಭೆಗೆ ಮೈಸೂರಿಂದ ಅಭಿಮಾನಪೂರ್ವಕರಾಗಿ ಏತಮುದ್ದಿಕ್ಯೆ ದಯಮಾಡಿರುವ ಮೈಸೂರ್ ಅಖಿಲಭೈಷ್ಣವ ಮುಕಾಜನ ಸಭಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸಭಾ ಸಾಯಕರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಯುತ ಗೋವಿಲದನಾಮೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಕೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಯುತ ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ;—ಸಭೆಯ ಅಗಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವದಕ್ಕೆ ತಾವು ಪಾಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ, ವಿದ್ವದ್ಜನಿಯೂ, ವ್ಯಾಪಂಚಾನುಭವದಲ್ಲಿಯೂ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಥರೆಲ್ಲವಾಗಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲಾಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕಕ್ಕರಾಗಿರುವವರು ಅಗಾಸನವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರೆ ಸಭೆಗೆ ಕೇವಲ ಗೌರವವಾಗಿರುವ ದೆಂದು ತಮ್ಮ ಅತಕ್ಕತೆಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರ ಏಕಾಕ್ಯತೆಯಿಂದ ನಿವಿಗಿಂತಲೂ ಸಭ್ಯರಿ ಎಲ್ಲಾಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕಕ್ಕರಾದವರು ಈಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವರವರಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಬಾಧಕಗಳು ಇರುವದ್ದರಿಂದಲೂ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿರು. ವುದ್ದರಿಂದಲೂ ತಾವೇ ಸಭಿಕರ ಅಜ್ಞೊಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾತದಂತೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸಭೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು.

ಸಭೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿ ಮೊದಲುಮಾಡಿದ್ದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಯಾವನೆ ಸಮೂಹ್ಯೆಯನ್ನು ಓದುವದೆ ಮುಗಿರಾಬ್ಯಾಂಕ್ ಏಜಂಟ್ ಕೆ. ಗರುಡಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನಿಯಮಿಸಿದಳು. ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಓದಿತಿಳಿಸಿದರು. ಅಡ್ಜೆಕ್ಟ್

ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸನ್ನು, ಮೈಸೂರ್ ಅಖಿಲವೈಷ್ಣವ ಮಹಾಜ
ನಸಭಾ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸನ್ನೂ ಮೇಲುಕೋಟೆಅರ್ಜ್ಜಕರು ಕೇಶವಭಟ್ಟರು
ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಾವಚನವನ್ನೂ ಮೈಸೂರ್ ಸಂಸ್ಥಾನದ
ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಪರಕಾಲಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮುಖದ ನಿಘ್ವಾಂಸರಿಂದ ಬಂದ ವ
ಚನಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಶ್ರೀಮಾ ಪುಲ್ಲಳ್ಳಿ
ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಓದಿತಿಳಿಸಿದರು.

ಎಲ್ಲಾವಚನಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಪರಸ್ಪರಚರ್ಚಿಸಿ ನಿ
ಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ
ದಯಮಾಡಿಸುವ್ದು ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವೆಂಬುವದು ನಿರ್ದ್ಧರವಾಯಿತು. ಧರ್ಮ್ಮದರ್ಶಿ
ಗಳು ಬರದಿರುವ ಜವಾಬನ್ನು ಮು ॥ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಓದುತ್ತಾ
ರೆ. ಸಕಲರೂ ಆಲಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಂ
ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಎಂಬಪ್ರಾಗ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಮಾ ವಾಧ್ಯಾರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಕೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಶಠಾರಿಯು ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಶಠಾರಿಯಿಲ್ಲದ ಆಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು
ದೇವರದರುಶನವನ್ನೂ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವನ್ನೂ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಮಹಾಜನ
ಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಅಂಥಾ ಗೌರವವಾದ ಶಠಾರಿಗೆ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿ
ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನಮಾಡಿ ಮರ್ಯಾದಿಸಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮುಂದೆ
ಈ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ದಯಮಾಡಿಸಿದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಠಾರಿಸಮೇತ ಮರ್ಯಾದೆಯಂ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಧಾಯಕವಾಗಿರುವಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಜೋಗತಕ್ಕ ಖಡ್ಡತಿಯಂ
ಮನ್ನಾಮಾಡಿ ಅಬಗ್ಯೆ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮುಜರಾಯಿಸೂಪ್ರಿಂಡೆಂ
ಟರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ತ್ಥಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾ ಧರ್ಮ್ಮವರ್ತಿ
ಸಿಂಗ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯಪಡತಕ್ಕವರು ಯಾರೂಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಶೃಂಗೇರಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸಕಲವಾದ್ಯವಿಶೇಷದೊಡನೆ ಮಹಾ
ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಪ್ರಾಕಾರಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡಿದ್ದು ಬಹುಜನಸಕ್ಕಾಗಿ

ಗಳಿಗೆ ವೈಮನಸ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಈರೀತಿ ಬರುವದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗಿರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸಾಧನವಚನಗಳಿಸಮೇತ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಜೀಕೆಂದು ಮು ॥ ರಾ ॥ ಪ್ಲೀಡರ್ ನಾರಣಸ್ವಾಮ್ಯಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಮು॥ರಾ ॥ ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ಟರು ಜಿ– ನರಸಿಂಹ್ಯಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಮು ॥ ರಾ ॥ ಮದ್ರಾಸ್ ತಿಂಗ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಸಹ ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಪಡತಕ್ಕವರು ಯಾರೂಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರಾಧಿಸುವ ಆಳ್ವಾರಾಚಾರ್ಯರು ಅಂಬೆರುಮಾನಾರುಗಳು ದಯಮಾಡಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶ್ಯಂಗೇರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಪಾಡುಕಾಸಮೇತರಾಗಿ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಮಂಡಲಿಯವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲಅಪಮಾನಕರವಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದು ಅನುಚಿತವೆಂದು ವೇ ॥ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು, ವೇ ॥ ಉಡುಪಿ ನರಹರಿಯಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರೂ ಇತರ ಸಭಾಸದರೂ ಖೇದಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ಏನು ಪರಿಹಾರ ಬರೆಯುತ್ತಾರೋಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಆಲೋಚಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಮು॥ರಾ॥ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಪಡತಕ್ಕವರು ಯಾರೂಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಶ್ಯಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವಿಷ್ಣುದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧರಲ್ಲವಾಗಿ, ವಿಷ್ಣುದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧರಾದ ವೈಷ್ಣವರಿಗೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರಮಾರ್ಗದಿಂದ ಶಕ್ತಿಇಲ್ಲವಾದ ಗರ್ಭಗೃಹಕ್ಕೆ ಪದ್ಧತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಉದಹರಿಸಿರುವ ಅನೇಕಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಬಾಧಕಗಳೆಂದು ಕಂಡುಬರುವದ್ದರಿಂದ ಅವೈಷ್ಣವರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ

ಈಗಲಾದರೆ ವಚನಗಳೀನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕೆಂದು ಮು॥ರಾ॥ಕೆ. ಗರುತಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಮೂರ್ ವಾಧ್ಯಾರ್ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು ಮು ॥ ರಾ ॥ ಕನ್ನಡಸೊಲ್ ಹಿಡಿ ಮೊಸ್ಟರು ಗೋವಿಂದರಾಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯವಪಡತಕ್ಕವರು ಯಾರೂಇಲ್ಲ.

ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನನುಸರಿಸಿ ದೇವರಿಗೂ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಅಶುಚಿಯುಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ವೇ॥ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಾ ಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಉಡುಪಿ ನರಹರಿಯಾಚಾರ್ಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಪಡತಕ್ಕವರು ಯಾರೂಇಲ್ಲ.

ಈ ರೀತ್ಯಾ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಆಗುವವರಿಗೂ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೈಕೃಷ್ಣವಮತವ ಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ಶ್ರೀಮೈಕೃಷ್ಣವರೂ ಮಧ್ವಬಾಹ್ಮಣರೂ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವಂ ಸ್ವೀಕರಿಸಕೂಡದೆಂದು ಶ್ರೀಮಾರ್ಕ ಗೋವಿಂದಸಾಮೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಯ ಮಠದ ಪೈಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಾಚಾರ್ಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯಪಡತಕ್ಕವರುಂಟೇ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಈಕಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಬದ್ಧರಾಗಬಹುದೆಂದು ಮು॥ರಾ॥ಪ್ಲೀಡರ್ ನಾರಸೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಅನುಮೋದಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸಿನ ನಕಲನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಗಳಿಗೂ ಮೈಸೂರ್ ಗವರ್ನ್ಮೆಂಟ್ ಮುಖೇನ ರೆಸಿಡೆಂಟರವರಿಗೂ

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವೆಂಬ ಹೌನ್ಸಲರ್‌ಗಳಿಗೂ ಶ್ರೀಮತ್ ಮಹಾರಾಣಿ ವಾಣೀವಿಲಾಸನನ್ನು ಧಾನಪರೀಜಂಟರವರಿಗೂ, ಶ್ರೀಪರಕಾಲಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೂ, ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೂ, ಶ್ರೀಉತ್ತರಾಧಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಯಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವುತಗಳೀಆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾಮಠಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲಾನಿವ್ಯಬೇಕೆಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮತ್ತು ಮು ॥ ರಾ ॥ ಪ್ಲೀಡರ್ ನಾರಣ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಪ್ರಪೋಜ್‌ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಮು॥ರಾ॥ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಶಿಂಗ್ಲಾಚಾರ್ಯರು ಸಭೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳ ಬರೆದಿರುವ ರಿಪ್ರೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹವ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾವದಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪದೆ ಕಚೇರಿವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಿ ಏನೋವೆಂದು ಕಲಹವನ್ನು ಯಾರೋಒಬ್ಬ ಸಭಿಕರೊಡನೆ ಎತ್ತಿ ಸಭೆಯನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸಿ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಸಭಿಕರು ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮೂರುಸಾರಿ ಕರಡಾಗ್ಯೂ ಬರುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಅಂಶ ಬಹು ವಿಷಾದಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮು ॥ ರಾ ॥ ಪ್ಲೀಡರ್ ನಾರಣ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಇಂಥವರು ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರುವದು ಸರಿಯೂಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾದವರು ವರ್ತಿಸೋಚಿಸಿ ಇವರನ್ನು ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಪದವಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮು ॥ ರಾ ॥ ಕೆ. ಗರುತಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮು॥ರಾ॥ಮುದ್ರಾಸಿ ಎಸ್. ಎ. ಶಿಂಗಾಚಾರ್ಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಇವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯವಉತಕ್ಕವರುಯಾರೂಇಲ್ಲ.

ಈನಮ್ಮ ಸಭೆಯು ಮೈಸೂರು ಅಖಿಲಮಹಾಜನಸಭೆಗೆ ಉಪಶಾಖೆಯಾಗಿರುವದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದಸ್ವಾಮೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀವರಕಾಲಮಠದ ಗುರುಸ್ವಾಮಿಗಳು ಶ್ರೀವರ್ಷ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಅಖಿಲಮಹಾಜನಸಭೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಅವರ ವಿಶ್ರಾಮಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬದ್ಧರಾಗಿ ನಡೆಯುವಹಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿ ಅಂಥಾ ಸಭೆಯು ಆಜೊಹ್ಯಾಲ್ಲಂಘನೆಯುಮಾಡಿ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವಂಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ವೈಷ್ಣವರಿಗೂ ಶ್ರೀವರಕಾಲಮಠಕ್ಕೂ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೂ ಈದಿವಸವಸಭೆಗೆ ಬಾರ್ಯಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಬರುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಧಿಕ್ಕಾರಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೂ ಅವರವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀವರಕಾಲಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಅಲಾಹಿಂದಾ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಧುವೆಂದು ಮು ॥ ರಾ॥ ಪ್ಲೀಡರ್ ನಾರಣಸ್ವಾಮೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಈ ಸಭೆಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಜೀರ್ಣವಾಗಿರುವದ್ದರಿಂದ ಮು ॥ರಾ॥ ಕೆ. ಗರುಡಾಚಾರ್ಯರು ಮು॥ರಾ॥ಜಿ. ನರಸಿಂಹೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಸೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮು॥ರಾ ॥ ಪ್ಲೀಡರ್ ನಾರಣಸ್ವಾಮೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮು॥ರಾ॥ಪ್ಲೀಡರ್ ನರಸಿಂಹೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಈಸಭೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಸಭಾನಾಯಕ ಪದವಿಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹವಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಭಾನಾಯಕರಿಗೂ ಸಾವಧಾನಚಿತ್ತದಿಂ ಕಾರ್ಯಗೌರವಗಳಂಬಿಟ್ಟು ರಾತ್ರಿ ೧೦ ಘಂಟೆವರಿಗೂ ಇದ್ದು ಸಕಲ ಸಭಿಕರಿಗೂ ಅಭಿವಂದಿಸಬೇಕೆಂದು ಮು॥ರಾ ॥ ನಾರಸ್ಯೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಸಭೆಯು ಕೋಲಾಹಲಧ್ವನಿಯೊಡನೆ ಬರಖಾಸ್ತಾಯಿತು.

ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸೈಯ್ಯಂಗಾರ್

ಪ್ರಸಿಡೆಂಟ್.

ಅಖಿಲವೈಷ್ಣವಮಹಾಜನಸಭಾ ಮೈಸೂರ್.

ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇಸವಿ ಜುಲೈತಾರೀಖು ೩೦ನೇ ಭಾನುವಾರ ಸಂಜೆ ಯಿಂದ ಘಂಟೆಗೆ ಸುಬ್ರಾಯನಕೆರೆ ಬಳಿ ಕಾಲೇಜ್‌ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಮತ್ ಪ್ರಪನ್ನಕಂ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯರ ಗೃಹವಾದ ಕಮಲಾವಿಲಾಸ ಭವನದಲ್ಲಿ ಸಭೆಸೇರಿಸುವಿಸಿದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ್ಯ.

ಈಮಹಾಸಭೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದ ಮೆಂಬರುಗಳಿಸಂಖ್ಯೆ ೬೫ಕ್ಕೆ

ಈಸಭೆಗೆ ಮೈದಿಕಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ವೇದಾಂತವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದರೆಂಬ ಬಿರುದಾಂಕಿತರಾದ ಶ್ರೀ॥ಉ॥ಅಸ್ಮದ್ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರಾದ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಮಹಾಚಾರ್ಯರ್ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅಗ್ರಾಸನವನ್ನಲಂಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮತ್ ಆಂಡಾಪುರಂ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಮತ್ ಅಬ್ಬಾಗಲ್ ಜೋಡೀದಾರ್ ಶ್ರೀರಂಗಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಏಕವಾಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೋಲಾಹಲಧ್ವನಿಯೊಡನೆ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಗ್ರಾಸನವನ್ನಲಂಕರಿಸಿ ಸಭೆ ಸೇರಿಸತಕ್ಕಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ನೋಟೀಸನ್ನು ಸಭಿಕರೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಓದುವದಾಗಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದಮೇರಿಗೆ ಅವರು ಓದಿದರು.

ಶ್ರೀಮತ್ ವಿದ್ವಾನ್ ನವೀನಂ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಹಿಂದಿನ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀ॥ಉ॥ಶ್ರೀರಂಗರಾಜಕವಿರದ ವಿದ್ವಾನ್ ರಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಶ್ರೀ॥ಉ॥ ವಿದ್ವಾನ್ ಸುಂದರಾಚಾರ್ಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಸೆಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ಮೂಡಲಮಜಕೂರ್ ೧೩ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಶ್ರೀರಂಗವಟ್ಟಣದ ಮಹಾಜನಗಳ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ, ಶ್ರೀರಂಗವಟ್ಟಣದ ಅಖಿಲವೈಷ್ಣವಮಹಾಜನಗಳು ಸೇರಿ

ಮಾಹೆಮುಜಕೂರ್ ೧೪-೦೪-೦೫ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಯಾನೆ ಸಮಾಖ್ಯೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಿನ ಅರ್ಚಕರ ವಾಬ್ಮೂಲವೂ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳ ಲೇಖನವೂ ಓದಲಾಯಿತು.

ವ್ಯಸಿಡೆಂಟರ ಆಜ್ಞೆಯಂಪಡೆದು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡದ್ದೇನಂದರೆ:— ಈ ದಿವಸ ಸೇರಿರುವ ಸಭೆಯು ಬಹುದೊಡ್ಡದು. ತರ್ಕ, ವೇದಾಂತ, ಮೀಮಾಂಸಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಂ ತಿಳಿದಪಂಡಿತರೂ ಕೂಡ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಸಭಿಕರು ಮಾಡುವ ತೀರ್ಮಾನವು ಆಕ್ಷೇಪಣೀಯಾಂಶವಾಗಿರಕೂಡದು. ಯಾತಕ್ಕಂದರೆ:—ಶ್ರೀಶೈಂಗೇರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಉದ್ದಾಮಪಂಡಿತರೆಂಬುದಂ ತಾವ್ರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೀರಿ. ಅಂಥವರು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ, ಆಚಾರಕ್ಕೂ, ಮತಪದ್ಧತಿಗೂ ವಿರೋಧವಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವಿರಿ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ದೇವರನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸುವರೆಂತಲೂ, ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವರೆಂತಲೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಹುಟ್ಟರಬಹುದು. ನಾನು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದಿರುವಮಟ್ಟಿಗೂ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯುಂ ನುಡಿಯುವೆನು: ಇದರಿಂದ ನಾನು ಸ್ವಾಮಿಗಳಕಡೆಯವನೆಂತಲೂ, ಸ್ಮಾರ್ತಪಕ್ಷದವನೆಂತಲೂ ಭಾವಿಸಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳಮೇಲೆ ನಾವ್ರು ಒಂದು ದೋಷವಂ ಆರೋಪಿಸುವಾಗ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಆಗಲಿ ಅವರಕಡೆಯವರಾಗಲಿ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವವರೆಲ್ಲಾ ಶುದ್ಧ ವೈಷ್ಣವರೇ ಆಗಿರುವದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸ್ವಾಮಿಗಳಪಕ್ಷವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನುಜ್ಞೆಯಾಗಬೇಕು. ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ತೆರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ದೇವರನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಗರುಡವಂಡನೆಮಾಡುವದರಿಂದಲೂ, ಚತುರ್ವಿಂಶತಿವಂದನೆ ಮಾಡುವದರಿಂದಲೂ, ಕಿರೀಟವಿಹೀನರಾಗಿಬೆಪ್ಪರೀಯವಂ ನದುವಿಗೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸೋಹಪ್ರಣಾಮಮಾಡುವದರಿಂದಲೂ ಅನ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಇತರರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬಾರದೆಂದು ತೆರೆಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಣಾಮಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲವೆ ದೇವರನ್ನು ಮುಟ್ಟವಸಕ್ತಿ ಅಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸತ್ರನೂಂ

ವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾಗೆ ಅವರು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪಾಪವಿಲ್ಲ ತ್ತೆನಿದಿ ಇರುವಹಾಗಿಯೂ ಕೇಳಿದೇನೆ. ಶಿವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಪರೆ ಅವ ರಿಗೆ ತಡೆಯಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ. ಅಂಥಾಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಮೋಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಷ್ಠಿತವಾಗಿರುವ ಶಿವಲಿಂಗವಂ ಸ್ಪೃಶಿಸುವವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಚ ನೆಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದವಂ ಎತ್ತಿಕೊಡೆಂದು ಅರ್ಚಕರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು ಅವರ ಪಾಬ್ಯೂಲವಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾತ್ಪೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ದೇವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಸಂಶಯಗಳಿಂಬುಟ್ಟು ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ಗರ್ಭ ಗುಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವಾಡಿ ಅರ್ಚನೆ ಮಂದನೆಗಳಂ ಮಾಡಿದ್ದು ಶಾಸ್ತ್ರಾಬಾಧಕವೆಂಬುವ ಅಂಶವೇನಾದರು ಇದ್ದರೆ ಪಚನಗಳ ಸಮೇತ ಅದು ನಿರ್ದರಿಸುವದಂ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಈಕೆಲಸವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮಾತುಗಳಕ್ಕೆಮುಂ ಬೆ ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಣವಮುಂಚಲಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ನಾಲ್ವರು ವ್ರತಿಪಕ್ಷವಾಗಿಯೂ ನಿಂದು ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಂ ತಿಸಬೇಕೆಂಬುವದೇ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಿದೆ ಅಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ॥ಉ॥ವಿದ್ವಾ೯ ರಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳವರು, ಶ್ರೀ॥ ಉ ॥ ವಿದ್ವಾ೯ ನವೀನಂ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್, ಶ್ರೀ॥ಉ॥ವಿದ್ವಾ೯ ತಾನತಾನದಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ ನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರು, ಶ್ರೀ॥ಉ॥ ವಿದ್ವಾ೯ ಕಚ್ಚಭುಜಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾ ರ್ಯರು, ಶ್ರೀ॥ಉ॥ ವಿದ್ವಾ೯ ಸೋಸಲೆಗುರುಗಳು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಚಕ್ರವ ರ್ತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು, ಶ್ರೀ॥ಉ॥ ವಿದ್ವಾ೯ ಸುಂದರಾಚಾರ್ಯರು ಮೊದಲಾದ ೧೦ ಮಂದಿ ಪಂಡಿತರು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಘಂಟೆ ಯವರಿಗೂ ವಿವಾದಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ॥ಉ॥ ವಿದ್ವಾ೯ ಕಶ್ಯಿನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಎದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ ದಲ್ಲಿ ಪಾಷಣವಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಹೊಂದುವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಫಲವನ್ನು ತಾವುಗ ಳೇ ಅನುಭವಿಸುವವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಭಾಕರ್ತೃಗಳಿಗೆ ಬಹುಮುಂಜಿಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಿ ಸುವವೇರಿಗೆ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಸಮಾಧಾನವೂ ಆವೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಕಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು

ಶ್ರೀಗಳು॥ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀರಂಗರಾಜಪುರದ ರಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳು ಒಂದು ಘಂಟೆಯವರಿಗೂ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಗಳಿಗಲ್ಲಾ ಸಮಾಧಾನವೇಳಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಮಾಧಾನ ಕೊಟ್ಟು ಕೊನೆಗೆ ವಿಷ್ಣ್ವಲಾಂಛನವು ಧರಿಸಿ ವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷೆಯಂಕೈಗೊಂಡು ಇದ್ದರೂ ವೈಖಾನಸಾಗಮವಿಂ ಪೂಜೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅರ್ಚಕರು ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗಮಕ್ರಮದಿಂ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುವ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗರ್ಭಗೃಹ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದರೂ, ಅರ್ಚನೆಗಳಂಮಾಡಿದರೂ, ದೇವರಿಗೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ತಂತ್ರಾಂತರದಿಂ ಪೂಜೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮತಾಂತಸ್ಥರ ಪ್ರವೇಶವೇ ಶಾಸ್ತ್ರನಿಷಿದ್ಧವು. ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರಿಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗಮಕ್ರಮವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಪೂಜೆಮಾಡತಕ್ಕವರಲ್ಲ. ವಿಷ್ಣುದೀಕ್ಷೆಯಂ ಕೈಗೊಂಡವರಲ್ಲ. ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣ್ವಲಾಂಛನವುಧರಿಸಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಮತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾವಸಿವಾಂತವಂ ಅನುಷ್ಠಿಸತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಂತ್ರಾಂತರವಿಂ ಪಂಚಾಯತನಾರಾಧನಕ್ರಮವಂ ವೈಷ್ಣವಾರಾಧನಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸತಕ್ಕವರು. ಇವರು ಶೈವಾಗಮಾನುವರ್ತಿಗಳು. ವೈಖಾನಸಾಗಮವಂ ಅನುಷ್ಠಿಸುತಲಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಬಾಧಕ.

ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ವಾದುಷ್ಟಸೈರ್ವಾ ತಥಾ ವೈಖಾನಸೈರ್ದಿವ್ಯಜೈಃ ।
ಅವೈಷ್ಣವೈರ್ವಾಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೇಬಿಂಬೇತ್ಪ್ರಥಮಪಥ್ಯಮಮ ॥
ಸ್ನಪನಂವಿಧಿವತ್ಕೃತ್ವಾ ಶಾಂತಹೋಮಾದಿಕಂಚರೇತ್ ॥

ಇತ್ಯಾದಿವಚನಗಳಿಂದಲೂ:—

ನೈವಾಧಿಕಾರಿಸನ್ಯಾಸೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋವ್ಯುಕ್ತಲಕ್ಷಣಃ ॥
ಇತರೇಪಿತ್ರ್ಯಯೋಪರ್ಣಾಃ ಯಜನೇನಾಧಿಕಾರಿಣಃ॥

ಇತ್ಯಾದ್ಯನೇಕವಚನಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬಿಂಬವಂ ಸ್ಪೃಶಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಹೇಳುವಮಾತನ್ನು ನಂಬಿದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಗರ್ಭಗೃಹ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದೂ, ಅರ್ಚನೆಮಾಡಿದ್ದೂ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಣಾಮವಂಮಾಡಿದ್ದೂ, ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂಬುವದಕ್ಕೆ ಯಾವಸಂದೇಹವೂಇಲ್ಲವಾಗಿ ದೇವರಿಗೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ

ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತೇನೆಂದರು ಇದನ್ನು ಶ್ರೀ ॥ ಉ ॥ ವಿದ್ವಾ ನವೀನಂ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಸಕಲ ಪಂಡಿತರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯಪಡತಕ್ಕವರುಂಟೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಲಾಗಿ ಯಾರೂ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಿಲ್ಲ.

ಶಾಸ್ತ್ರಬಾಧಕವಾದರೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇನು? ಎಂದು ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಸಮಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅದರಮೇರೆ ಶ್ರೀಶ್ರೀ ಪರಕಾಲಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಮುಖವನ್ನು ಓದುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದರು. ಸಮಾಖ್ಯೆಯು ಶ್ರೀಮುಖವ್ರು ಓದಲಾಯಿತು.

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಮಹಾಜನಗಳು ಸೇರಿ ನಡೆಸಿರುವ ಸಮೊಖ್ಯೆಯು ಶ್ರೀಶ್ರೀ ಪರಕಾಲಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕೊಡಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಮುಖತೀರ್ಮಾನವು ಸಾಧುವಾಗಿರುವದ್ದರಿಂದ ಅವ್ರುಗಳಂತೆಯೇ ನಾವ್ರು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವದು ಸಾಧುವಾಗಿದೆಎಂದು ಶ್ರೀಮಾ ಶ್ರೀರಂಗರಾಜಪ್ರರದ ರಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾ ನವೀನಂ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಸಕಲಪಂಡಿತರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯವಟತಕ್ಕವರುಂಟೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ವೇ ॥ ಜಯಾಚಾರ್ಯರು ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯಉಳ್ಳವರುಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಆಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೂ ಅಖಿಲ ವೈಷ್ಣವರು ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವಂ ಸ್ವೀಕರಿಸಕೂಡದೆಂದು ಸಭಿಕರು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯೇ. ಶ್ರೀ ಶ್ಯಂಗೇರಿಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವಾಪಸಾರೂಢರಾಗಿ ಮಾದ್ಯಪೋಹ್ನಸಮೀತ ಪ್ರಾಕಾರಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡಿದಅಂಕವ್ರೂ,

ಪಾದುಕಾಸಮೇತರಾಗಿ ಅಳ್ವಾರಾಚಾರ್ಯರುಗಳು ದಯಮಾಡಿಸಿರುವಂಥೆಲ್ಲ
ಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಧ್ವಜಸ್ತಂಭದಬಳಿ ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಆಚಾರಕ್ಕೂ, ಮತ
ಪದ್ಧತಿಗೂ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮುನೀಪ್ಪರಿ
ಯಾಗಿ ದಯಮಾಡಿಸಿದರೊ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಲವಂತದಿಂದ ದಯಮಾಡಿ
ಸಿದರೊ? ಆ ಅಂಶವನ್ನು ಶ್ರೀಮಠದಲ್ಲಿ ಈವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ ಪತ್ರ
ಅಮಲಿನ ನಕಲಿನೊಡನೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸುವಂತೆ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವದು ಸಾಧುವೆಂದು ಪಂಡಿತ ಅನಂತಕೃಷ್ಣಪ್ಪಾಚಾರ್ಯರು
ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮುಂಜ್ಯದಿಂದ ಪೆಶ್ಚಿಮಮಾಡಿನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸುವದಾಗಿ ರಹ
ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯಲಾಗುವದು. ಡೆಪ್ಯು ಕಮಿಷನರವರು ಶ್ರೀಸ್ವಾ
ಮಿಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಬಲವಂತವಡಿಸಿ ಪಟ್ಟಣಪ್ರವೇಶವಮಾಡಿಸಿ ದೇವ
ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋದರೊ? ಮೆಲ್ಪಟ್ಟವರ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಈ
ಕಾರ್ಯವಂ ನಡೆಸಿದರೋ ಅದಂ ಅವರಿಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಯಜೇಕಾಗಿರುವದು.
ಮತವಿರೋಧವಾಗಿ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶವಂ ಮಾಡುವ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂ
ಪ್ರಾರ್ಥನಾಪೂರಸ್ಸರ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವದಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗಿಸಿದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಂ
ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ದಂಡಿಸುವಂತೆ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾವಲುಕಾಗಳಿಪ್ಪಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು
ಬೆದರಿಸಿದ್ದು ಸಾಧುವೇ? ಎಂಬ ಅಂಶವಂ ಅವರಿಗೆ ಬರೆದುತಿಳಿಯಪಡುವದು ಸಾ
ಧುವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬಗಿರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಘವಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿ
ಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಈ ನಮ್ಮ ಸಮಾಖ್ಯೆಯಸಕಲಸ್ಸನ್ನು ಶ್ರೀಮಾ
ಮಹಾರಾಂ ಮಹಾಮಾತ್ಯಶ್ರೀವಾಣೀವಿಲಾಸದರೀಜಂಬೆ ಮಹಾಸನ್ನಿಧಾ
ನಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲಾ ಕೌನ್ಸಲರ್‌ಗಳಿಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೂ ಮೈಸೂರ್ ಗವರ್ನ್ಮೆಂಟ್
ಮುಖೆನ ರೆಸಿಡೆಂಟರವರಿಗೂ, ದಿವಾನರವರಿಗೂ, ಶ್ರೀ ಪರಕಾಲಸ್ವಾಮಿ
ಗಳಮಠಕ್ಕೂ, ಶ್ರೀಶಠಗೋಪರಿಮಠಕ್ಕೂ, ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಯ ಶ್ರೀಉಪ್ಪೆ

ರಾಜೆ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಠಗಳೇ ಆದಿಯಾಗಿ ದೇಶಾಂತರದ ಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಮಠಗಳಿಗೂ ರವಾನಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವೇ ॥ಜಯ ರಾಯಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಮಾ॥ ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಸಭಾನಾಯಕವದವಿಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಕಲರೂ ಅವರಂ ಅಭಿವಂದಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಸ್ವಳವಂ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾ॥ ವ್ಯವಸ್ಥಕಂ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ಸಾವಧಾನಚಿತ್ತದಿಂದ ಕಾರ್ಯಗೌರವಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ರಾತ್ರಿ ೧೦ಘುಂಟೆವರಿಗೂ ಸಭೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಲು ದಯಮಾಡಿಸಿದ ಸಭಾಸದರಿಗೂ ಅಭಿವಂದಿಸುವಂತೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಕಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಅತ್ಯಂತ ಕೋಲಾಹಲಧ್ವನಿಯೊಡನೆ ಸಭೆಯು ಬರ ಖಾಸ್ತಾಯಿತು.

ವೇದಾಂತವಿದ್ವಾನ್ ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್
ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್.

ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವಮಹಾಜನಗಳಸಭೆಯಿಂದ

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮದಿತ್ಯಾದಿ ಉಭಯವೇದಾಂತಪ್ರವರ್ತಕಾಚಾರ್ಯ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಕಲಕಲಾಪ್ರವೀಣ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತ ಸಕಲವಿದ್ವಜ್ಜನಸಮ್ಮಾನಿತ ಸಕಲಸಭಾಜಿತ ಸಕಲಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿ ಸಕಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಂಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ ಸಕಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಂರಕ್ಷಣಾಚಾರ್ಯ ಸಕಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಂವರ್ಧನಾಚಾರ್ಯ ಸಕಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪುನರುದ್ಧಾರಕ

ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವಮಹಾರಾಜರುಗಳ ಸನ್ನಿಧಾನಗಳಿಗೆ.
ವಿಜ್ಞಾಪನೆ.

ಒನೇ ಕಲಂಗೆ. ಶ್ರೀ ಶೈಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸುವಂತೆ ಯಾವ ಪದುಕುಮೂ ಬಂದು ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಹಿಂದಿನ ಲೆಕ್ಕಪಾಖುತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ಎರೇ ಕಲಂಗೆ. ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಶ್ರೀದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸುವಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಈಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ೩೦ ವರ್ಷಗಳಕೆಳಗೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಆಗ ನಡೆದ ಪೂರ್ಣಕುಂಭ ಮರ್ಯಾದೆಮಾತ್ರ ಈಗಲೂ ನಡೆಯಿತು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ, ಪೂರ್ಣಕುಂಭದಮೇಲಿಟ್ಟ ಎಳನೀ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳುನಡದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕೆಗದುಕೊಂಡದು ಮಿಕ್ಕದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈಮರ್ಯಾದೆ ಕಟ್ಟಿನಬೋರೆಬಳಿ ನಡದ್ದು ನಾವು ನೋಡಿದೇವೆ.

ಸಿನೇಕಲಂಗೆ. ಈ ಮಾಪೆ ೮-೯ನೇತಾರೀಖುನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು ಕರೆಸಿ ಶೈಂಗೇರೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮುಂಬ್ಯದಿಂದವಶ್ಚಿಮವಾಹಿನಿಗೆ ಈ ಮಾರ್ಗ ತಾ॥ ೦೦ ರಲ್ಲು ದಯಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ. ಮರ್ಯಾದೆಗಳು ಯಾವಯಾವದು ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪೂರ್ವಮೂಲ್ಯೋರೆ ಮರ್ಯಾದೆಗಳು ನಡೆಯುವದರಲ್ಲಿ ಯಾವಸಂದೇಹವೂಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆವು.ಅದೇ ರೀತಿ ತಾ॥೦೦ರಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರ ಅಪ್ಪಣೆವ್ರ

ಕಾರ ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ ಪೂರ್ಣಕುಂಭ ಮರ್ಯಾದೆ ಕಬ್ಬಿನಜೋಡೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ನಂತರ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಊರೊಳಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ದೊಡ್ಡಗರಡಿಬಳಿ ಸುಬ್ಬೇದಾರ್‌ರವರು ನಮ್ಮಭೈಶಿ ವೆಂಕಟಾರ್ಯರನ್ನು ಕರೆದು ಶ್ರೀ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ದಯಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುವವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕೆಲವು ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆನು. ಆವನ್ನು ಡಿಪ್ಟ್ರೀಕವಿಷನರವರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ ಎಂದು ಅವರು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದರು. ಅದೇರೀತಿ ಡಿಪ್ಟ್ರೀಕವಿಷನರವರಲ್ಲುತಿಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಕೆಯ್ಯೋಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಮುಖವನ್ನು ತಿರಿಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವ್ಕಗಳು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಈಬಳಿ ಕೆ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್
ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಯೆಂದಿದೆ

ಸರ್ಕಾರ್ಮಿನೇಇನವಿ ಜುಡಿತಾರೀಖು ಸರ್ಕಲ್ಲು
ಸೆನ್ನಿಧಿಅರ್ಟಕರು ಬೀಲೂರು ಕೇಶವಪಟ್ಟರ ವಾಜ್ಮೂಲ,

ನಾನು ಶ್ರೀಚೆಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ ಇಸ್ತ್ರಿಕಮಾಲೆಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ನಂತರ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೊಳೆಗೆ ಹೋದೆನು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮನೆಗಾರ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ದಯಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಬನ್ನಿ ಎಂಬದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಬಂದೆ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಡಿಪ್ಟ್ರೀಕವಿಷನರವರಅಪ್ಪಣೆಪ್ರಕಾರ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಪಾ॥ ರಂಗಾಚಾರ್ಯರು ಕೂಗಿಕೊಂಡರು. ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೆ

ಮರ್ಯಾದೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಪಾ || ರವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಗ್ರೋದಕವು ಬಂದು ಸುಪ್ರಭಾತವಾದಲ್ಲದೆ ಸನ್ನಿಧಿಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯುವದು ಶಾಸ್ತ್ರನಿರೋಧವಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತೆಗೆಯುವನಿಲ್ಲವೆಂದು ಪಾ || ರಂಗಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಡಿಪ್ಟೀಕಮಿಷನರವರ ಆರ್ಡರಾಗಿದೆ ತೆಗೆಯುತ್ತೀಯಾ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಡಿಪ್ಟೀಕಮಿಷನರವರು ಖುದ್ದು ಆರ್ಡರ್ಮಾಡಿದರೆ ತೆಗೆಯುವ ಹಾಗಿ ಹೇಳಿದನಂತರ ಅವುಲ್ದಾರರು ದಯಮಾಡಿಸಿ ಡಿಪ್ಟೀಕಮಿಷನರವರ ಆರ್ಡರಾಗಿದೆ. ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದು ಸುಪ್ರಭಾತವಾಗಲಿಯೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದರು. ಅವರ ಆರ್ಡರ್ಪ್ರಕಾರ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗದೆ. ನಂತರ ಮರ್ಯಾದೆಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೇದ ಪಾರಾಯಣ ಮುಂತಾದ ಗೋಷ್ಠಿಮುಂತಾದವರೊಡನೆ ಶತಾರಿಯನ್ನು ಬಿಜಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಗೋಪುರದಬಾಗಿಲಬಳಿಗೆ ಬಂದೆ. ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಮೇನಾದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದರು. ದೇವರು ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಮರ್ಯಾದಿಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಕೆಳಗಿಳಿಯದೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಂತು ಎಂಬಹಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಲು ನಾನು ದೇವಸ್ಥಾನದೊಳಕ್ಕೆ ಪೊರಟುಹೋದೆ. ಸಂತರು ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೇದಪಾರಾಯಣದವರು ಮುಂತಾದವರು ಸೇವಿಸುತ್ತಾಯಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉರದ ಕಲ್ಲುಕಂಭದ ಬಳಿನಿಂತರು. ಪರ್ಯಾರಪುಂಗಳಾರತಿಯಂ ಪೂವಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಓಪ್ಪಿಸಿದೆ ಆರತಿತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಡು ಎಂಬಾಗಿ ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ದೇವರಕಡೆಗೆ ತೋರಿಸಿದರು. ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೈಯನ್ನು ತೊಳಕೊಂಡರು. ನಂತರ ತುಳಸೀಯನ್ನು ಕೊಡೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಇನ್ನು ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ, ಆದರೂನೂ ಹಿಡಿ ಪಾ || ರವರು ಕೊಡುಯೆಂಬಹಾಗಿ ಗದರಿಸಿದರು. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತೊಳಸಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಏನುಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತರ ಡಿಪ್ಟೀಕಮಿಷನರವರು ಕೊಡುತ್ತೀಯಾ ಕೈಗೆ ಪಾತ್ರೆಬೇಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕೋಅಂದರು. ತುಳಸೀದಳವನ್ನು ಪಳಿಯಾಲೆಯಿಂದ ತೆಗದುಕೊಟ್ಟೆ. ತುಳಸೀದಳವನ್ನೂ

೫-೬ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಉತ್ಸವದೇವರಮಾದವಮೇಲೆಹಾಕಿದರು. ಅಯು
ಸಿಂಪ್ರಾಣವಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು. ನಂತರ ಪಾದದ್ದಿನ್ದ ಎರಡು ತುಳಸೀದಳ
ವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ತಂದುಕೊಟ್ಟೆ. ಗೃಹಸ್ಥರು ಒಬ್ಬರೂ ಇರಕೂಡದು
ಹೊರಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದರು. ಡಿಪ್ಟೀ
ಕವಿಾಷನರವರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದರು.
ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪರಿಚಾರಕ ಚೊಕ್ಕಣ್ಣಯ್ಯ ಸ್ವಾನೀಕ ಪಿಜನಗಳು
ಅಧ್ಯಾಪಕನರಕೀವ್ರರದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಚಾ
ರ್ ಅಣ್ಣಾಸಾಮಿನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಇಷ್ಟು ಜನರು ಇದ್ದೆವು. ನಾನು ನರಶೀ
ವ್ರರದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ ಹೊರ್ತು ಬಾಕಿಯವರು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದ
ರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರನ್ನು ಡಿಪ್ಟೀಕವಿಾಷನರವರು ಈಚಿಗೆ
ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಅವರು ನೀವು ಬೇಕಾದ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ
ಎಂದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ನನ್ನನ್ನು ಕೂಗಿದರು. ನನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಬರುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಎಷ್ಟು ದಫಾ ಹೇಳಿದರು ನಾನು ಬರಲಿಲ್ಲ.
ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಎಳೆದು ಡಿಪ್ಟೀಕವಿಷನರವರು ಈಚಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ತೆರೆ
ಯನ್ನು ಅವರೇ ಹಾಕಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳ
ವರು ಒಬ್ಬರೇ ಸುಮಾರು ೦೦-೧೫ ನಿಮಿಷದವರಿಗೂ ತೆರೆಯೊಳಗಿದ್ದರೇ
ತೆರೆಯೊಳಗೆ ನಡೆದ ಅಂಶ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಂತರ ತೆರೆತೆಗದುಕೊಂಡು
ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ಅಮ್ಮನವರ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುವವರ್ಯಾಗಿ ಹೊರಟರು
ನಾನು ಬಳಿಕ ಪಾ ॥ ರವರನ್ನು ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಏನಾದ್ರೂ ಆಗಬೇಕೆ
ಹ್ಯಾಗೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮ[illegible] ಮುಹಾರಾಜ್ರ[illegible] ಯುಂತಾದವ
ರು ದಯಮಾಡಿಸಿದರೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ[illegible] ಮಾತನ್ನು
ತಿರಿಗಿ ನೀನುಹೇಳಿದರೆ ನಿನಗೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿಸ್ತಾ
ರು ಸುಮ್ಮನಿರು ಎಂದರು. ಅದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪವಾಗಿ ಆರಾಧನೆ
ನಡಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಓದಿನೋಡಿಕೊಂಡೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ.
ಈಬಳಿಬೇಲೂರ್ ಕೇಶವಭಟ್ಟರು ಎಂದಿದ.

ಈ ವಾಜ್ಯಾಲ ಮಹಾಜನಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಡೆಂಟರ ರೂಪಾ
ರೂಪು ಕೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಅಮ್ಮನವರ ಸನ್ನಿಧಿ ಅರ್ಚಕ ಶೇಷಭಟ್ಟರ ವಾಙ್ಮಯ.

ಅಮ್ಮನವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಶ್ರೀಶೃಂಗೇರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಬಂದರು ಜೆ॥ಪಾರಪತ್ತೆಗಾರ್ ಕರ್ಪೂರವನ್ನು ತೆಗದುಕೊ ಅಂದರು. ಕರ್ಪೂರವನ್ನು ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಲು ಶ್ರೀಯವರು ಗರ್ಭಗೃಹದ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುಅಂದರು. ಕೊಟ್ಟೆ. ಕೈತೊಳೆದುಕೊಂಡರು. ಕುಂಕುಮವನ್ನು ಕೊಡುಎಂದು ಜೆ ॥ಪಾರಪತ್ತೆಗಾರ್ರು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಕವಿಲೋಚನರವರು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪಕುಂಕುಮ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ಉತ್ಸವದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಚನೇಮಾಡಿದರು.ನಂತರ ಕರ್ಪೂರವನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಡುಎಂದು ಹೆಚ್ಪಾರಪತ್ತೆಗಾರ್ರು ಡೆಪ್ಯೂಕವಿಲೋಚನರವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಆರ್ಡರ್ ವಿೂರಲಿರಿಯದೆ ಹತ್ತಿಸಿ ಶ್ರೀಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಅವರು ಆರ್ತಿಪೂಡಿ ತೆಟ್ಟೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ನಾನು ಪರಿಚಾರಕನಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಅಮ್ಮನವರ ಪೂವದಮೇಲೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಡೆಪ್ಯೂಕವಿಲೋಚನರವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಇಲ್ಲಿಬಾ. ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಂದರು.ನಾನು ಬಂದುಹ್ಷಣವವರಿಗೂ ಹೊರಕ್ಕೆಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಪಾರಪತ್ತೆಗಾರ್ರು ನಿನಗೆ ಡೆಪ್ಯೂಕವಿಲೋಚನರವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಬಾಯೆಂದು ಕರೆದರು. ಈಚಿಗೆ ಬಂದೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಒಳಗಿರುವಾಗಲೇ ತೆರೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಒಳಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದರೋ ನಾನು ಕಾಣೆ. ಸುಮಾರು ೧೦ ನಿಮಿಷವವರಿವಿಗೂ ತೆರೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದರು ನಂತರ ತೆರೆ ತೆಗದು ಡೆಪ್ಯೂಕವಿಲೋಚನರವರು ನನ್ನನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆಹೋಗು ಅಂದರು. ಹೋದೆ. ಕುಂಕುಮವನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಕೇಳಿದರು. ತೆಗದುಕೊಟ್ಟೆ. ಆ ಕುಂಕುಮವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳವರೇ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟರು. ನಂತರ ನನಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀಯವರು ಹೊರಟುಹೋದರು. ಬಳಿಕ ಪಾರಪತ್ತೆಗಾರ್ರು ರಂಗಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ದೇವರ ಆರಾಧನೆ ನಡೆಯಬಹುದೆ ? ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಏನಾದರು ಆಗಬೇಕೇ? ಅಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಆರಾಧನೆ ಆಗುತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅಪ್ಪಣೆಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದೆ.

ಓದಿಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

ಶೇಷಭಟ್ಟರು ಎಂದಿದೆ.

೧೪-೬-೬೯

శ్రీవరకాలమఠవిద్వాంసులచే బంపబడ్డది.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

భగవచ్ఛాస్త్రీయప్రాయశ్చిత్తసంగ్రహం, నారదీయసంహితాయాం

వ్యతిలోమైస్తుసంస్పృష్టే బిమ్బే వైఖానసేతరైః । అధమస్నప

నంకుర్యాద్ధోమదానసమన్వితమ్ ॥ వైఖానసైస్తుసంస్పృష్టే పయ

స్నానేనశుధ్యతి।ప్రభాపీరాస్త్రగెహంతుసమమేతచ్చతుష్టయమితి,

యద్బింబంయేనతంత్రేణసమారబ్ధంపురాదితః । ప్రాసాదంవాతతస్తే

నతంత్రేణైవతదర్చయేత్ ॥ యోయజేదన్యమార్గేణ సనాశంకర్తు

మిచ్ఛతి । రాజ్ఞోరాష్ట్రస్యసర్వస్య నాశంకర్తాస్మృతోరపి ॥ కులక్ష

యంచవ్యాధించవిప్లవంయుఃఖమంజసా । తంత్రసంకరదోషస్తు విశే

షాద్రాజరాష్ట్రయోః ॥ దోషాయైవభవేద్విప్రసర్వదాకుర్యాదితిస్మృ

తేః । తస్మాన్నసంకరఃకార్యః తంత్రాణాంహితమిచ్ఛతా ॥ గౌతమః ॥

తంత్రాణికానిదేవేశ కానాన్యచతథావిధ్యపృచ్ఛతః । తంత్రాంతరైస్తు

దేవేశి ప్రాయశ్చిత్తంచపూజితే ॥ నారదః —॥ వైఖానసంచశై

వంచ తంత్రంపాశుపతంతథా । పంచరాత్రంమహాతంత్రం తంత్రా

ణ్యేతానిసువ్రత ॥ పూజాయాంవర్తమానాయాం పంచరాత్రోదితా

ధ్వనా । వైఖానసాధ్వనాపశ్చా త్పూజితేస్మిన్ప్రమాదతః ।ప్రతిష్ఠో

క్తేనవిధినా సంస్థాప్యమునిపుంగవ । అధివాస్యయథాన్యాయం తస్మా

ద్దోషాత్ప్రముచ్యతే । శైవేనపూజితేపశ్చా ల్లక్ష్మథాపాశుపతేనవా । వి

ధ్యంతరేణవావిప్ర పంచరాత్రేతరేణవా ॥ పునఃప్రతిష్ఠాంకృత్వాతు

కుర్యాత్స్నపనముత్తమమ్ । ఏవంకృతేతుశాంతిస్స్యాదన్యథాదోషభా

గ్భవేత్ ॥ యత్పంచరాత్రవిధినా స్థాప్యసంపూజితంపురా । తేనైవ

పూజనీయంతచ్ఛశ్వత్సశ్చాద్ధితార్థిభిః ॥ పూజ్యోభాగవతైరేష ప్రా

సాదస్థాపితోహరిః । పంచరాత్రోక్తమార్గేణ రాజరాష్ట్రవివృద్ధ

యే ఇతి ॥—

ఏవంప్రతిష్ఠితేష్వేతేషూపా సాదెచహ్యర్చితే । భక్తైర్భగవతోద్దేవ వహ్నౌహవిరవాప్యచ్ఛతి ॥ రాజ్ఞోరాష్ట్రస్యసర్వేషాం పూజకానాం తునిత్యశః । అన్యేష్వంపూజితోదేవో నవహ్యసీదతికస్యచిత్ ॥ప్రాయశ్చిత్తకృతంశాన్త్యద్విశేషాన్నృపరాష్ట్రయోః ॥ తద్దోషశాంతయేవిష్ణోః కార్యంస్నపనముత్తమమ్ ॥ ఇతి ॥—

పరమపురుషసంహితాయామ్.

స్పృష్టేత్వశాస్త్రసంసిద్ధైర్దీక్షితైస్తద్విధానతః । అదీక్షితైర్వా విద్వద్భిర్మూలబింబాదికేతథా । గర్భగేహేప్రవిష్టేవాపరచక్రాద్భయంభవేత్ ॥ పుణ్యాహంవాచయిత్వాంతే శాంతిహోమంతుకారయేత్ ॥ పంచగవ్యేనసంప్రోక్ష్య బలిమంత్రేణసేచయేత్ । స్నపనం కారయేదంతే పూజయేద్విధిపూర్వకమ్ ॥ అన్యేస్తంతైర్విజశ్రేష్ఠనిత్యంనైమిత్తికంతువా । అర్చనంధనలాభాద్వా మోహాద్వానతు కారయేత్ । యదికుర్యాత్ప్రమాదేన నిష్కృతింశృణుసువ్రత । సంక్షాళ్యమూలబింబాదీన్ పంచగవ్యేనవారిణా । గోమయేనసమాలిప్య పరివారాలయానపి । పుణ్యాహంవాచయిత్వాథ హోమకుర్యాత్తసమం తతః । బేరాణాంస్నపనంకుర్యాత్సభ్యమోత్తమమార్గతః । శాంతిహోమంతతఃకృత్వా సమిదాజ్యచరూన్క్రమాత్ । ప్రత్యేకంతుసహస్రంవా జుహుయాన్మూలవిద్యయా । బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాత్తైస్సంతుష్టవిష్ణవితి ॥—

పరమపురుషసంహితాయామ్.

దీక్షాహీనైస్సుతథాహీనైర్వా ప్రతిమాస్పృశ్యనేసతి । తైరేవయాగశాలాయాం విప్రైరన్యైస్తువాతథా । తద్గ్రామవాసినాంనృణాం స్నానభ్రంశోభవిష్యతి । పంచగవ్యేనసంప్రోక్ష్య పుణ్యాహంవాచయేతతః । స్నపనంకారయేద్బింబే శాంతిహోమంచకారయేత్ ॥ఇతి

పారమేశ్వరే—

వ్యతిమాత్రేవతత్పీఠం ప్రాసాదోగర్భమందిరం । విగ్రహోదేవ దేవస్య (నయమేతచ్చతుష్టయమ్)। చతుష్టయమిదంనమమ్ ॥సమాధి శ్చతథాశాంతిః కార్యాతత్సనజాసమా ॥ ఇతి ॥

పాద్మే—ప్రభాపీరాస్త్రసంన్వర్మే బింబస్పర్శవదిష్యతే ॥ ఇతి ॥

పాద్మే—దీక్షితైరన్యశాస్త్రేషు స్వర్మేన్నపనమ్మాచరేత్। దీక్షితైరి తరైర్వాపి ఈజ్యేస్తద్వత్సమాచరేత్ ॥ ఇతి ॥

అదీక్షితైర్నరైరేవం న్వృశ్యతేయదిదేవరాట్ । నరాష్ట్రంనాశ మేత్పూర్వం తద్రాష్ట్రమంచతథైనచ ॥ తద్రాష్ట్రమంచతథైవోక్తం తత్కు ర్తారంతథైవచ। తన్మండలాధిపోరాజా వాహనానిశథైవచ । క్షామం తువర్ధతెరాజ్యేధనధాన్యగవాంతథా । సచొరైర్దుశ్చరైరేవం న ర్వంచాపహృతంభవేత్ ॥ ఇత్యుపక్రమ్య - ప్రోక్షణంతత్కర్తవ్యం జలవాసపురస్సరం । సద్యోవాసకలంకుర్యా న్నిశివాదివసేపివా ॥ న తిథిర్నచనక్షత్రం కాలవెళొనవిద్యతే ॥ సద్యఏవతుకర్తవ్యమితి శా స్త్రస్య నిశ్చయః । ఏవంయఃకురుతెదక్ష్యాప్రాయశ్చిత్తం సుదుష్కరం । గ్రామవృద్ధికరంపుణ్యం రాజరాష్ట్రవినర్ధనమ్ ॥ దుర్భిక్షభయ నాశస్సృత్సదాసన్నిధిరేవచ । తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన ప్రోక్షణంకా న్తింసమాచరెత్ । లొభాద్వాయదివామోహాదర్చయేద్యదిదెశికః । తత్పూజానిష్ఫలంయాతి తద్రాష్ట్రంచవినశ్యతి ॥ తస్మాత్సర్వప్రయత్నే ఘనద్యస్సంప్రోక్షణంచరెత్ ॥ ఇతి ॥

ఈశ్వరసంహితాయాంప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయె

తతస్తుబింబస్యాస్పృశ్యస్పర్శాదౌమునిపుంగవాః । ప్రాయశ్చి త్తంప్రవక్ష్యామి శృణుధ్వమవధానతః। అస్నాతొదేశికశ్చేవం చం డాలాద్యైరధూతతనుః । కెశాస్థ్యాద్యశుచిస్పృష్టః స్త్రీయంగత్వాస్వ్య

నాప్లుతః । స్పృశేచ్ఛేద్భగవద్బింబం స్నాపయేన్నభిభూజైః ।ఆ
చరేచ్ఛాంతిహోమంచ శతవారంజపేన్మనుమ్ । ఏతేషాంగర్భగే
హాంతః ప్రవేశేచ్ఛత్తదావిధుమ్ । సంస్నాప్యవంచభిగ్వైశ్శాంతి
హోమాదికంచరేత్ । ఆదీక్షితైరన్యతంత్రదీక్షితైరర్చకైతరైః । స్పృ
ష్టైఃబింబేతథాచార్యా స్స్నపనంత్వథమాథమమ్ ॥ శాంతిహోమంజపం
చాపి తద్దోషస్యప్రశాంతయే । ఏతేషాంగర్భగేహాంతఃప్రవేశేనవ
భిర్నుజైః । సంస్నాప్యదెనదేవేశం శాంతిహోమాదికంచరేత్ ।
స్త్రీనిర్వాసుఖనీలైర్వాతథావైభూనసైర్విజైః । అవైష్ణవైర్వాసం
స్పృష్టే బింబేత్వథమమధ్యమం । స్నపనంవిధివత్కృత్వాశాంతిహో
మాదికంచరేత్ ॥ ఏతైఃప్రవిష్టెగేహాంత రథమాథమమాగతః ।సం
స్నాప్యవిధివద్దేవం శాన్తిహోమంసమాచరేత్ ॥ ఇతి ॥

పారమేశ్వరక్రియాకాండె—

దోషైఃపరిహృతఞ్జ్ఞాత్వా ప్రాసాదప్రతిమాదికమ్ । అనంతో
క్తైర్విచక్షణంకుర్వన్నాత్మానంరాష్ట్రమంజసా । దెవతాయతనంగ్రామం
నాశమెన్నాత్రసంశయః ॥ తస్మాత్సంహోక్షణంకార్యం ప్రాసాదప్ర
తిమాదిము ॥ ఇతి ॥

వామనసంహితాయామ్—భగవాఁ

అచాలమయాభగవతాశాస్త్రమేతదుదీరితమ్ । తస్మాద్భాగవతంశా
స్త్రం మిథిలాకమహీయతె ॥ దీక్షితైస్సాశ్వతైరెవ భగవద్వంశజై
స్తథా । జ్ఞానయోగాదినిష్ఠైశ్చ వేదవిద్భిర్ద్విజొత్తమైః । శుద్ధం
భాగవతంశాస్త్రం మనుష్టెయుంమబాజ్ఞయా । అర్చనంభగవద్వంశ్యైఃకా
ర్యంనాన్యైర్నసంశయః । అన్యథాచెన్మహాబాధొరవస్యైవకా
రణం । ఇత్యుక్త్వాబ్రువీభిస్సార్థం తూష్ణీమాస్తేజగత్పతిః ॥ బ్రుష
భుః । దెవదేవమువాచెంద్రో సర్వజ్ఞజగతాంనిధే । భగవద్వంశజాతా

నా ముత్పత్తిఃకీదృశీమతా। నానుపైయిమిదంశాస్త్రమన్యైర్వానియ
మాత్కథమ్ । దీక్షితాఃకేనవాజాతాఃకథయస్వమహామతే॥ శ్రీభగ
వానువాచ ॥—॥ మన్తుఖేబ్రాహ్మణాస్సర్వే సృష్టావాదౌచజజ్ఞిరే ॥
వివిధైశ్చరణైర్యుక్తా గోత్రైశ్చవివిధైర్యుతాఃl తేషాంమధ్యేపంచ
గోత్రాఃపంచరాత్రాధికారిణఃll ఇత్యుపక్రమ్య ॥ చక్రాబ్జమండ
లేశుద్ధే సర్వాభీష్టప్రదేశుభే । యస్మాద్భగవతాసాక్షా న్మయాదీక్షావి
ధిఃకృతఃll నామతోదీక్షితాస్తస్మాద్భగవద్వంశజాస్మృతాఃll — ॥
ఔపగాయనశాండిల్యభరద్వాజాశ్చకౌశికఃl మాంజాయనస్తుపంచైతే
భగవద్వంశజాస్మృతాఃl భగవద్వంశజైరేవ పంచరాత్రపరాయ
ణైఃl యాపూజాక్రియతేమహ్యం సర్వకామఫలప్రదా l దీక్షితైర్మ
గుణైర్వాపి భగవద్వంశజైఃకృతమ్ । నిత్యోత్సవాదికంకర్మభుక్తిము
క్తిప్రదంభవేత్ । అనైర్యఃకృతాతుయావూజా దీక్షాసంస్కారవర్జి
తైఃl పరార్థనిష్కలాజ్ఞేయానర్వదోషయుతాభవేత్ ॥ ఇతి ॥

ఏవమాదినిపరస్మాత్తానిప్రమాణాని శ్రీభగవచ్ఛాస్త్రసంహితాన్తరే
పదృశ్యంతే—

శ్రీపాంచరాత్రరక్షాయామ్.

శ్రీవారాహపురాణే—ధరణీవరాహ సంవాదే ॥

తైలేనాభ్యక్తసర్వాంగ ఉపానద్గూఢపాదకఃl యోనరఃప్రవిశే
ద్దేహంమమభూతధరేశుభే। సయాతిగృహపాలానాం యోనౌజన్మ
త్రయంశుభె ॥ ఇతి ॥

తత్రైవాన్యత్రభగవదపచారపరిగణనే ॥

యానైర్వాపాదుకాభిర్వాగమనంభగవద్గృహే । ఇత్యుపక్రమ్య
ఉపచారశతైర్నాపి నష్టమామివసుంధరె ॥ ఇత్యంతంద్రష్టవ్యమ్,

శ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యశ్రీనివాస్మయ్యంగార్యవరిగారి
సభగే ఒప్పుసకక్కబగ్యే మేలుకొటె అర్చకరు కేశవభట్టరు
బరెదుకొట్ట శాస్త్రవచనగళు.

ఉత్సవంవానుదేవస్య దీక్షాసంస్కారపూర్వతః । యఃకుర్యాత్తు
ప్రమాదెనా రాజరాష్ట్రభయంభవెత్ ॥ అసంగీకృత్యవైదీక్షాం మం
చార్యాచ్చాస్త్రవాదితః । యఃపూజయతిదేవేశంతదారాష్ట్రక్షయో
భవేత్ ॥ వైఖానసహితాధ్యాయభృగుణాలంత్రిమీరితం । వైఖానసా
ద్యంయత్తత్రం తదాబ్రాహ్మణసేవితం ॥ యామశంకోట్టవీతంత్రిమ
నులొమైరనుష్ఠితం । అన్యోన్యంతంత్రిసాంకర్యం నపుర్యాత్తుకథంచన
తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన సాంకర్యంవర్జయెత్సుధీః ॥ యదిచెత్స్నప
నంపుర్యామత్తమోత్తమమార్గతః । పుణ్యాహంకారయేత్పూర్వం
శాంతిహోమంతుకారయెత్ ॥ జలసంప్రోక్షణంకృత్వావాస్తుహోమం
తుకారయేత్ । బ్రాహ్మణాభోజయేత్పశ్చాత్ పరిదాన్యాత్దశధే
నుం । ఆలయెపంచరాత్రేణ స్థాపితంపూజితంపురా ॥ అన్యమార్గే
ణవైవత్సాఅపశ్చపినపూజయేత్ । పూజయేద్యదిదెవేశం తంత్రిభేదెన
వాహరిం । తదాష్టక్రింనాశయత్యాశు సపాపీకిల్బిషీభవెత్ ॥ ఉక్తం
భగవతాపూర్వం పంచరాత్రంవిశేషతః । ఉత్కృష్టైసాత్వతైతంత్రేపూ
జాశాస్త్రోక్తమార్గతః । పంచరాత్రంతథాశైవం వైఖానసమితిత్రిధా । తత్తచ్ఛాస్త్రోక్తమార్గేణ వాస్తుసంగ్రహణాదయః । తథాతథైవకర్తవ్యాః పాంసాదప్రతిమాదయః । తేషాంవాస్త్వాదిసాంకర్యాత్
రాష్ట్రనాశాదనక్షయః ।

శ్రీభిర్వాదుపసిర్వాతథావైఖానసైర్విజైః
అవైష్ణవైర్వాసంస్పర్శైబింబేత్వథమధ్యమం॥
స్నపనంవిశవత్కృత్వాశాంతిహోమాదికంచరెత్

ಏತೈಃಪ್ರವಿಷ್ಟಗೇಹಾಂತರಥಮಾಗಮ ಮಾರ್ಗತಃ ।
ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಯವಿಧಿವದ್ದೇವಂಶಾಂತಿಹೋಮಂಸಮಾಚರೇತ್ ॥

ಇತ್ಯಾದಿ ವಚನಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಪಾಂಚರಾತ್ರರೀತ್ಯಾ ಪ್ರೂಜಾದಿಗಳು ನಡೆಯುವ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೈವ ವೈಖಾನಸ ತಂತ್ರದಿಂದಲೂ ಪಂಚರಾತ್ರಶಾಸ್ತ್ರರೀತ್ಯಾ ದೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆಯಿರುವವರಿಂದಲೂ ಪ್ರೂಜೆ ನಡಿಸೆ ಕೂಡದೆಂದೂನೂ ಬಿಂಬಸ್ಪರ್ಶಾದಿಗಳು ಮಾಡಕೂಡದೆಂದೂನೂ ಹಾಗೆ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೂ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಕೇವಲ ಅಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೆ. ಇದರ ಶಾಂತಿವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವವಿಧವಾಗೂ ಎಷ್ಟುನುಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಂಕರ್ಯಉಂಟಾಗಿದೆಯೋ ಅದು ನಾನು ತಿಳಿದಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಶ್ರುತಪಡಿಸಿಇದೇನೆ. ಯತಿ ಪ್ರೂಜೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಅಗಲಿ ಬಿಂಬ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆಅಗಲಿ ಯಾವ ಮತಸ್ಥರಾದಾಗ್ಯೂ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳುವವಚನವು ಸಹ ಉದಹರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನೈವಾಧಿಕಾರಿಸನ್ಯಾಸೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪ್ಯುಕ್ತಲಕ್ಷಣಃ ॥
ಇತರೇಪಿತ್ರಯೋವರ್ಣಾಃ ಯಜನೇನಾಧಿಕಾರಿಣಃ॥

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕವಚನಗಳು ಇರುತ್ತೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ನಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆಇರುವದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪುಗೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.

ಸೇಕವಭಟ್ಟನರುಜು ಎಂದುಇಡೆ.

ಶ್ರೀಮದ್ವೇದಮಾರ್ಗೇತ್ಯಾದಿಗಳಾದಂಥಾ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ
ವೈಷ್ಣವಮುಖಾಜನಸಭಾಪ್ರಸಿಡೆಂಟರಾದ
ಬಿ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸೈಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರವರ ಸಮಕ್ಷಮಕ್ಕೆ.

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮತಂತ್ರಪರಕಾಲಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶ್ರೀಮಠದ ಶ್ರೀಕಾರ್ಯ ಕರ್ತರು ಮಾಡುವ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ. ಉಭಯಕುಶಲೋಪರಿ. ಸಾಂಪ್ರತ.

ನೀವು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ವೈಷ್ಣವ ಮುಖಾಜನಗಳಿ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರಾಗಿ ಶ್ರೀಮಠಕ್ಕೆ ಬರೆಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಗಿನೇ ಇಸವಿ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಖಿನ ವಿಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಅದರ ಮುಖ್ಯೊಪಿಗಳು ಸಹ ಬಂದು ಇಲಬಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಗಳವರು ವಿಚಾರಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಶೈಂಗೇರಿಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ವಿದ್ಧತಿಗೂ ಸಹ ವಿರೋಧವಾದ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖಾಜನಗಳು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರುವದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ಶ್ರೀಗಳವರು ಜಾತ್ಪರ್ಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಈವಿಷಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಆದಹೊರತ್ತು ವೈಷ್ಣವಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನಗಳು ಯಾರೂನೂ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದನನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀಯವರೂ ಸಹ ಅಭಿವ್ಯಾಯಪಟ್ಟು ಅದೇಮೇರೆ ಶ್ರೀಮಠದ ಗುಮಾಸ್ತರಿಗೂ ಸಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿಯಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೇರೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಶ್ರೀಗಳವರು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿರುವ ಅಂಶ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.

ತಾರೀಖು ೮ನೇ ಜುಲೈ
೧೯೦೪ನೇ ಇಸವಿ

ರಂಗಾಚಾರ್
ಶಿರಸ್ತೇದಾರ್.

No. 416
Enclos. 2

Deputy Commissioner's Office
Mysore District,
Dated Mysore 22d September 1895.

To,

The Secretary to the Government
of Mysore, Muzrai Department

Sir,

With reference to your official Memorandum No 132 dated the 29th July 1895 forwarding the petition of Mr Sreenivasiengar, Honorary Secretary of the "Akila Vishwana Mahajana Sabha" of Mysore, and enquiring when and where the "Sabha" was formed and how many members there are in it, and calling for a copy of the proceedings forming it and of the rules regarding its constitution and work, I beg to submit as follows:-

2 On enquiry I learn that the "Sabha" was formed at 7 p.m. on Thursday the 13th June 1895, in the building called Kshetra-Sagara, situated in Chamarajpet of Mysore after the arrival of His Holiness the Jagat-gooroo of the Sringeri Matt at Mysore in June 1895, with the object of remonstrating against what was done by His Holiness

in the temple of Sri Ranganathaswami at Seringapatam. It would appear that about 196 persons of both the Vishnava and Sree Vishnava sects were present on the occasion. - Their names &c cannot be ascertained. The names of a few of them are, however, mentioned in the proceedings of the Sabha received with your Memo: under reply. The petitioner, Mr. Sreenivasa-iengar, was then the Secretary of the "Sabha". - It would appear that he was subsequently removed from the office for some reason or other. - He is, I am given to understand, the Editor of the Newspaper called "Désabhimani" which was some time ago suspended for certain exceptionable publications. The building in which the Sabha was convened is that in which the press of the paper is located.

3. There appears to be no proceeding for the formation of the "Sabha". It seems, however, that the "Sabha" met as per notice issued by the Secretary. No rule for its constitution nor for the transaction of its business appears to have been published.

4. The enclosures of the memo under reply are herewith submitted.

I have the honor to be

Sir,

Your most obedt servant,

[signature]

Deputy Commissioner,

Mysore District

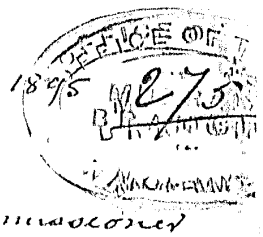

From

The Dy Commissioner

Mysore District

To,

The Secretary to the Govt

of Mysore, Bangalore

Dated 22nd Sept 1895

Rec'd. 23rd

Encls: No 2

Govt No 416

Report regarding the constitution and workings of the "Akila Vishwa Mahajana Sabha" of Mysore

Recd

24-9-95

Send this with Enclosures

to Clerk the High Court

to report when & where
this Statute was formed, and
how many members there
are in it - If there is
any proceedings forming
it or any Rules regarding
its Constitution or work & also
the Cost wd. like to see a Copy
of the Same -

26/7/95

No 3.
246

Extract
Letter dated 13th July 1895
from Govt of Mysore
to Govt of India
No 246

MYSORE RESIDENCY
PETITION DEPARTMENT
RECD. No. 246.95
DATE 15-7-95

To
The Government of Mysore
Bangalore.

Sir—

I have the honor to submit herewith two copies of the entire proceedings of Akila Vishnava Mahajana Sabha Mysore with a covering letter addressed to British Resident, and humbly request to transmit the same to the British Resident at their Highnesses the Maharaja Regent Mysore,

I have the honor to be Sir
Your most obt servt.
(Sd) B. Suryanarayana Rao
Hon. Secretary

Mysore
13th July 1895.

The British Resident
at the Court of the Highness the
Maharani Regent of Mysore
Bangalore

Sir —

I have the honor submit herewith
Copy of the entire proceedings of "Akila Vishnava
Mudiajana Sabha Mysore" held on account
of Srirangam Goswamy unlawful entry into the
Temple of Sreeranganatha Swamy at Sreerangapatam against the religious rights of all the
Vishnava community for your kind perusal
and for impartial Judgment.

The Rahadari granted by the Asstt:
Injury Supdt: to Srirangam route, clearly represents
that the Swami should proceed to Mysore via
Paschimavahini and not through Sreerangapatam.

I am sorry to say that the Swamis
action is entirely objectionable in entering
the town of Srirangapatam against the
aforesaid order of the Injury Supdt: granted
on behalf of Government.

Goswamy entry into the Ranganatha
Swamy Temple without previous intimation
and without enquiring the earnest

desire of the Temple servants and the usages and old customs, to said the wrongful entry into the R
against the Religious rights of Sri Vaishnava Community

Gooroo's entry into the Temple with a Seal-ing palanquin is objectionable and his going from the Prakaram without the processions is likewise much more objectionable. He also entered the Vimana part of the Temple with his wooden shoes on before the sacred Idols of Ramalwar, Ramanujachariar Nigamanta Vasikas & Jiyars &c &c the originators of Sri Vaishnava Community and has thus caused great annoyance and disgrace to the whole of Sri Vaishnavas All these actions are objectionable both by customs law and the usages of the Country.

Government Records are forthcoming that one Gooroo of one sect should not go into disrespect before the Gooroo or Idol or mutt of another sect

I humbly take liberty of bringing for your kind recollection the proclamation of 1858 issued by our Imperial mother the Queen Empress of India in the great Indian Meeting regarding the Religious rights.

Your learned and impartial verdict will be duly communicated to all the members of the Sabha.

I have the honour to be
Sir
Your most obdt servt.

B. Srinivasa
Hon. Secretary

Mysore
13th July 1895.

Gen. Serial No 32.

1895

No. 246

Name of Petitioner. Seemvasrudar
Non-Tuulava

Village.

Taluk. Jayapur

District.

Date of Arzi. 13-7-95

Date of Receipt. 15-7-95

Date of Disposal.

No. of Enclosures. 2

ABSTRACT.

176. Dated 19-7-95
Transferred to
the Uriya Secretary
Seemvasrudar
Rev Secy
19-7-95

M. No. 132 Eic 3

MYSORE DEWAN'S OFFICE,

MUZRAI DEPARTMENT.

OFFICIAL MEMORANDUM.

The accompanying Petition No. 246 dated 13th June 1895 received ~~at the~~ Dewan's ~~Office~~ from Srinivasa Iyengar, Hon. Secty. Arka Vaishnava Mahajana Sabha Mysore

is forwarded, together with its two enclosures, to the Dist. Mysore for a report on the following points:—

~~(1)~~ 1 When & where the Sabha was formed. how many Members there are in it?

2 If there is any recorded Proceedings forming it or any Rules regg. its Constitution or work, ~~the Secretary~~ a Copy of the same to be furnished may be obtained & for the information of ~~the~~ for

By Order,

Bangalore, 29/7/1895.

Muzrai Secretary.

Mysore Govt

C. Press, Bangalore.—17-12-92.—500.

From the Samachara 416 of 22-9-95